

SINODE VAN DIE
NG KERK IN OOS-KAAPLAND

HANDELINGE

VEERTIENDE SINODALE VERGADERING

GEHOU VAN 13 - 16 OKTOBER 2025

Aantekeninge

HANDELINGE

VEERTIENDE VERGADERING

SINODE NG KERK IN OOS-KAAPLAND

WILLOWS KONFERENSIESENTRUM

GQEBERHA

13 TOT 16 OKTOBER 2025

Aantekeninge

INHOUDSOPGAWE

BELANGRIKE KENNISGEWING

Bladsy 1 tot 166 van hierdie inhoudsopgawe verwys na 'n ander publikasie, die Sakelys van die veertiende Sinode van die NG Kerk in Oos-Kaapland.

Hierdie boek, die HANDELINGE, begin vanaf bladsy 167.

SAKELYS

[Afsonderlike publikasie]

VOORWOORD	7
ROETEKAAART	12
LYS VAN AFGEVAARDIGDES	13
A1 VERSLAG VAN DIE ONTWERPSPAN / ORDEKOMMISSIE	19
A2 VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE	26
A3 BEGELEIDING	55
A4 NAVORSING (PRAKTYKGERIGTE ONDERSKEIDING)	80
A5 VERSLAG STRATEGIESE BESTUUR	140
A6 VERSLAG VAN DIE SINODALE REGSKOMMISSIE	147
A7 IN MEMORIAM	155
B BESKRYWINGSPUNTE	158
C BESKRYWINGSPUNTE - BEPALINGS EN REGLEMENTE	Geen
D VERSOEKSKRIFTE	Geen
E BYLAE	161
E1: Skrywe deur die "Apostel Paulus" aan gemeentes	161
E2: Matteus 28	165

HANDELINGE

[Hierdie publikasie]

VOORWOORD	169
F. UITKOMSTE VAN SINODE 2025	171
Oorsigtelike opsomming	171
Raamwerk, doel en metodologie	172
Gebede	174
Die Storiemuur	175
Brief van die "Apostel Paulus" aan gemeentes	179
Wandel in die Woord: Matteus 28	181
Die Oos-Kaapse Konteks	182
Ampsverbreding	185
Ringsprojekte	187
Ringe: hoop deur prosesse	189
Ringe se roeping	190
Sinodale innovasie	191

	Seënbedes	196
	Getuienis: "Gods is besig met ..."	197
	Gevolgtrekking: Sentiment van die Sinode	198
	Gevolgtrekking: Groei in kapasiteit	203
	Narratiewe proses.....	206
	Liturgie (Gebede, Skrif, sang, musiek)	208
G	VERSLAE VAN TYDELIKE KOMMISSIES	211
	Verlag van die tydelike Regskommissie	211
H	HANDELINGE (NOTULE) VAN DIE SINODE	212
	Eerste sittingsdag	212
	Tweede sittingsdag	222
	Derde sittingsdag	227
	Vierde sittingsdag	236
I	BYLAE	242
	Proses van innovasie (Dr Frederick Marais)	242
	Selfversorging: Prof Yolanda Dreyer	247
J	BESLUIE AAN KERKRADE	249

VOORWOORD

1. POSITIEWE TERUGVOER (MAAR WÁÁROM POSITIEF?)

1.1 Na afloop van Sinode 2025, wat van 13-16 Oktober 2025 te Willows Konferensiesentrum plaasgevind het, het die Sinodale Kommissie besonder positiewe terugvoer ontvang. Ouer en meer ervare deelnemers het dit beskryf as 'n heeltemal andersoortige vergadering waaroor hulle baie positief voel. Dank en waardering is uitgespreek oor die styl, inhoud en werkswyse tydens die vergadering.

1.2 Jonger lede - veral diegene wat hul eerste sinodale vergadering bygewoon het - het aangedui die gerugte vooraf oor hoe sinodes oor die algemeen verloop, het hulle laat sug oor wat voorlê. Groot en aangenaam was die verrassing.

1.3 Hierdie publikasie, die Handeling van die Sinode, moet veral deur die lens van 'n vraag gelees word: Waarom was Sinode 2025 vir afgevaardigdes 'n konstruktiewe belewenis?

1.4 Veral Deel F, Uitkomst van Sinode 2025, bied die sleutel tot die opbouende verloop van die sinode. Oorsigtelik hou dit verband met:

- Die geloofsonderskeidende modus van die vergadering - inligting en insette is ontvang, ontgin, bediening is ontwerp en daar is besin oor die ontplooiing van bedieningsinhoud.
- 'n Narratiewe styl: ons het baie gemaak van die storiemuur, ons eie verhaal (die storiemuur) en ook die verhaal van ons ringsprojekte oor 21 jaar. Tydens die vergadering self is gewerk met geleefde ervaring.
- 'n Waarderende benadering wat fokus op God se teenwoordigheid in ons verhaal, die onderskeiding daarvan en die vraag waartoe dit ons roep.
- Realisme: die data vervat in ons verhale het nie ons probleemstories en die uitdagings en bekommernisse van ons tyd verdoes nie. Ons het nie gesoek na *positive thinking* wat werklikhede eufories ignoreer nie. Ons het egter ons probleme en uitdagings met God en dit wat God reeds doen in verband gebring.
- Genoeg tyd: die tydsbeplanning en inhoud het gesinkroniseer op 'n wyse wat prakties beteken het dat die vergadering nooit gejaagd was nie.
- Vermenigvuldiging van gesprek en gespreksruimtes. Afgevaardigdes het heelwat werk in kleingroepe van sowat ses lede gedoen. Ringe het ook daaglik vir 'n uur vergader om na te dink oor die betekenis van die dag se sitting vir hulle eie konteks.
- Deelnemende skepping van nuwe werklikhede: die vergadering het saamgewerk om nuwe ontwerpe vir bediening en gestuurdheid te skep. Waar ons saam skep (*co-creation*) word ons saam outeurs van ons toekoms.
- Sinvolle inhoud: die proses van sosiale innovasie, die "Brief van Paulus", die verhaal van ons sinode oor die afgelope byna 40 jaar en die verhaal van ons ringsprojekte, saam met nuwe moontlikhede vir bediening in die NG Kerk het 'n palet geskep waarin nuwe moontlikhede hulself voorgedoen het.
- Geloofsviering: die gereelde oordink van ons teks (Woon in die Woord), die liturgie van Skriflesing, gebede en liedere, het 'n ruimte geskep waarin ons ervaring bewustelik met God se liefde en versorging in verband gebring is.

1.5 Die verloop van Sinode 2025 bemoedig ons. Dit dui daarop dat die Here nie sy kerk in die steek laat nie. Trouens, die Here is steeds besig met en deur sy kerk. God bly trou aan God se beloftes.

2. VAN PROBLEEMHANTERING NA GELOOFSONDERSKEIDING EN -AKSIE

2.1 Sinode 2025 is gekenmerk deur die gesprekke en werk wat kleingroepe om tafels en ringe in ringsgesprekke gedoen het.

2.2 In hierdie proses het ons wegbeweeg van vasval in tradisionele probleme. Ons het deur geloofsonderskeiding (ons strewe om God se aanwesigheid in ons verhaal te identifiseer) beweeg na kreatiewe nuwe wyses van bediening wat God se aksie navolg.

2.3 Die proses van sosiale innovasie het baie gehelp. Dit is bevrydend. Dit onderstreep die groot waarde van saam-skep – met God Drie-enig en met mekaar.

3. BELANGRIKE INLIGTING: BESLUIE AAN KERKRADE

3.1 Die Handelinge, maar ook die Sakelys, bevat werklik belangrike inligting vir gemeentes, veral gemeentes wat ervaar dat tradisionele benaderings tot bediening nie langer volhoubaar is nie.

In hierdie opsig is veral een verslag, **J: BESLUIE AAN KERKRADE**, van wesenlike belang.

4. 'N SENTIMENTANALISE VAN SINODE 2025

4.1 'n Sentiment-analise is 'n sistematiese ontleding van deelnemers se geskrewe of mondelinge terugvoer om die gevoelstoon, ingesteldheid en emosionele klimaat van 'n byeenkoms of dokument te bepaal. Dit identifiseer positiewe, negatiewe of neutrale houdings en trek patrone uit temas soos hoop, bekommernis, dankbaarheid of vasberadenheid. Die doel is om die hartklop van die vergadering of teks (bv. terugvoer) vas te vang en beter te verstaan hoe mense die ervaring, inhoud en betekenis daarvan beleef het.

4.2 Die sentiment-analise van Sinode 2025 verskyn in Verslag F, paragraaf 18 en verder. Lees dit gerus. Dit is 'n direkte samevatting van afgevaardigdes se terugvoer.

5. DANKWOORD

5.1 Baie dankie aan almal wat op een of ander wyse deelgeneem het aan die reëlins van hierdie vergadering: die lede van die Dagbestuur van die Sinodale Kommissie, die lede van die Ontwerpspan / Ordekommissie, asook die leraars, kerkrade en skribas in kerkkantore.

Baie dankie!

Ds Danie Mouton
Direkteur Sinode

F: UITKOMSTE VAN SINODE 2025

'N LEIERSKAPKULTUUR WAT VAN PROBLEEMHANTERING NA GELOOFSONTDEKKING EN -AKSIE BEWEEG

Oorsigtelike opsomming van F: Uitkomst van Sinode 2025

Afgevaardigdes na Sinode 2025 getuig van 'n oorwegend **positiewe en hoopvolle** ingesteldheid, met 'n toon wat deurgaans **opbouend, besinnend en roepingsgerig** is. Afgevaardigdes beskryf 'n diep ervaring van God se teenwoordigheid en leiding, en die verslag dra 'n duidelike indruk van geestelike vernuwing, dankbaarheid en vasberadenheid. Terwyl die werklikheid van krimpings, vermoeidheid en onsekerheid eerlik erken word, oorheers 'n gevoel van verwagting, geloofsgroei en saamreis na nuwe moontlikhede. Kwantitatief gesien is die sentimentbalans oorwegend positief ($\pm 68\%$), met 'n gemeng/realistiese komponent ($\pm 24\%$), 'n neutrale beskrywing ($\pm 6\%$, eintlik net die prosesnotas in die terugvoer) en slegs sporadiese negatiewe akkoorde ($\pm 2\%$)—meestal selfreflektief en nie klaend nie.

Die **emosionele landskap** word gedra deur **hoop, dankbaarheid, nederigheid** en **vreugdevolle verwondering** oor sigbare tekens van die Gees, gekombineer met empatie en erns oor mense se nood. Hierdie emosies vorm 'n geloofsvolwasse profiel: 'n kerk wat nie ontken dat dit moeilik is nie, maar wat juis deur gehoorsaamheid, luister en onderskeiding nuwe lewe ontdek.

Tegnies-tematies staan die volgende drade uit: **God se getrouheid en teenwoordigheid** (die sterkste lyn), **eenheid en verhoudings** (samenwerking as kern van bediening), **hoopvolle vernuwing, luister en onderskeiding** as heilige praktyke, **roeping en sending** as identiteit, **omgee en genesing** as praktiese uitdrukking van geloof, en **verandering en aanpasbaarheid** as noodsaaklike vaardigheid in 'n nuwe seisoen. Die spanninge—hoop vs. moegheid, verandering vs. behoud, diversiteit vs. eensgesindheid, afhanklikheid vs. oorlewing, en nederigheid vs. drang tot aksie—blyk vrugbaar te wees: dit dryf eerlike gespreke en vernuwing, eerder as om te polariseer.

Ten opsigte van **kapasiteitsgroei** het die Sinode betekenisvolle vooruitgang getoon:

- **Kennis:** Sterk toename in teologiese en kontekstuele insigte; 'n gedeelde taal oor God se werk in geskiedenis en hede.
- **Houdings/gesindhede:** Merkbare skuif van sinisme na **waarderende hoop** en **geloofsenergie**.
- **Vaardighede:** Goeie vordering in **luister, onderskeiding, gesamentlike besluitneming** en **missionale denke** (met verdere inoefening nodig).
- **Gewoontes:** Groeiend; **Wandel in die Woord, luistergroepe** en 'n **waarderende uitkyk** begin ritme vorm, maar verg volgehoue praktyk.

Die **narratiewe proses**—**Ontvang, Ontgin, Ontploo, Ontwerp**—is **nie net beskryf nie, maar geleef**: van Bybelse en historiese ontvangs, deur waarderende onderskeiding, na praktiese eksperimente en aanpasbare ontwerpe wat verhoudings, waardigheid en diens aan kwesbares sentreer. Aanbevelings sluit in: veranker die momentum, erken spanninge eerlik, bou verhoudings en eenheid strategies, vertaling van luister na aksie, bly naby aan kwesbares, en veranker hoop in geloofsvorming. Die kern-insig: 'n kerk in oorgang, diep bewus van genade, wat met gehoorsaamheid, samenwerking en hoop vorentoe beweeg.

Die liturgie - musiekbegeleiding, liedere, gebede, Bybellees en oordenking - was die knooppunt waar lewe, uitdagings en geloof in God diep in lewens verbonde geraak het.

Samestelling van hierdie verslag

Hierdie verslag bestaan primêr uit **drie afdelings**:

- **Eerstens:** Die raamwerk wat gebruik is met Sinode 2025 se beplanning en dus die **raamwerk vir evaluering** uit te spel (**Paragrafe 1 tot 4.**)
- **Tweedens: Samevattings en opsommings van die terugvoer** wat afgevaardigdes deurlopend deur die Sinode gegee het. Die rou data is beskikbaar vir persone wat belangstel - kontak die direkteur Sinode. (**Paragrafe 5 tot 17.**)
- **Derdens: Gevolgtrekkings** oor die Sinode, oftewel die evaluering. Dit gee aandag aan die meting van die Sinode se sentiment, en ook dié mate waarin die kapasiteit om betekenisvol te lei deur sinode 2025 gebou en versterk is. (**Paragrafe 18 en verder.**)

RAAMWERK, DOEL EN METODOLOGIE

1. DOEL VAN DIE SINODESITTING: ONS BELEEF GOD IS AAN DIE WERK

1.1 Die uitkomst van Sinode 2025 moet gemeet word aan die doel van die vergadering. 'n Sinodesitting is 'n samekoms van gemeentes waar ons God aanbid, en versterk word deur God se aanwesigheid. Ons ontdek opnuut God se roeping vir ons in die tyd waarin ons leef, en ons verbind ons tot gehoorsaamheid.

1.2 Ons beleef God se teenwoordigheid wanneer **ons**:

- God loof, prys, aanbid en dank;
- God se Woord lees en oordink, en
- Die Woord in verband bring met ons Godservaring oor die afgelope tyd, sodat
- God se roeping vir die tyd wat voorlê kan hoor.
- Godservaring skep die energie, roepingsbesef, en
- Só die nodige veerkragtigheid ontvang waarmee ons die toekoms tegemoetgaan.

1.3 Liturgie (sang, musiek, Skrif-oordenking en gebede): In die prosen van 'n Godservaring speel musiek, sang, gebede, Skrif-oordenking en dus liturgie 'n wesenlike rol.

1.4 Terugvoersisteem: 'n Belangrike maatstaf is die resultate van die terugvoersisteem wat ons tydens die Sinode geskep het. Op sleutelmomente is van die tegnologie van *Google Forms* gebruik gemaak om terugvoer by afgevaardigdes te verkry. Hierdie terugvoer word in hierdie afdeling van die Handeling (F: Uitkomst van die Sinode) weergegee.

1.5 Terugvoer is van wesenlike belang. Dit is 'n wesenlike instrument om te bepaal wat in die harte en gedagtes van afgevaardigdes geleef het. Dit vat ook die werk van kleingroepe en ringe (wat aan die einde van elke dag vergader het om oor die betekenis van die dag te reflekteer) saam.

1.6 Dit is wesenlik belangrik om die gevolge van die Sinode verder te bedink met die oog op die langtermyn. Wat is die impak van die keuses wat ons nou maak?

2. VIER ASPEKTE WAARAAN ONS POSITIEWE UITKOMSTE KAN VERBIND

2.1 Daar is vier konkrete areas waarna ons kan oplet om te bepaal of uitkomst positief was, en in welke mate ons gegroei het in ons vermoë om getrou aan die Evangelie van God se koninkryk te leef:

- **Kennis:** Weet ons nou dinge wat ons nie geweet het nie? Het ons nuwe insigte verwerf? Oor wie God is? God se teenwoordigheid in ons verhaal?
- **Houdings en gesindhede:** Het ons sinisme afgeneem en is dit vervang met hoop en energie? Het ons afgesien van ons verknogtheid aan die probleemstorie en het ons waardierend leer soek na die goue draad van God se betrokkenheid by ons? Het ons nuwe durf en energie verwerf? Sien ons hoop vir die kerk omdat ons uit God se teenwoordigheid leer leef het? Glo ons dat ons medegelowiges God se gawes aan ons is?
- **Vaardighede:** Het ons nuwe dinge leer doen, prakties bemeester, wat ons nie vantevore kon doen nie?
- **Gewoontes:** Watter nuwe gewoontes is by ons versterk en vasgelê? Dink aan Wandel in die Woord, die krag van God-in-ons-storie, 'n waarderende uitkyk en ander geloofsgewoontes wat ons roeping ondersteun.

2.2 Hierdie vier aspekte skep 'n matriks waaraan ons kan meet wat die uitkomst van die Sinode is.

3. 'N STORIE, 'N VERHAAL, 'N NARRATIEWE PROSES

3.1 'n Wonderlike geskenk wat ons oor die afgelope dekades ontvang het, is die insig hoe belangrik ons verhaal is. As mense ontvang ons sin en betekenis uit ons verhaal. Ons verhaal is natuurlik ten nouste verweef met God se versorgende teenwoordigheid by ons, op maniere waarvan ons weet, maar waarskynlik op nog baie wyses wat ons verstand en begripsvermoë totaal te bowe gaan.

3.2 Gevolglik het ons ook nuwe begrip en waardering vir die feit dat die Bybel 'n lang verhaal oor eeue heen is van God se teenwoordigheid by ons. Uit hierdie geskiedenis kry ons die sleutels om God se koninkryk by ons te herken en na te jaag.

3.3 Hoe maak 'n mens om prakties in 'n groot vergadering 'n greep op ons verhaal te kry. Vir die afgelope twee dekades werk ons Sinodesittings met die volgende prosesse:

- **Ontvang:** Ons ontvang informasie en werk daarmee. Hierdie inset kom uit die Woord van God, ons normatiewe bron wat ons God help raaksien, en waardeur God ons stuur sodat ons gehoorsaam kan leef;
- **Ontgin:** Ons werk met dit wat ons ontvang het, evalueer dit, bedink dit, toets dit, gesels dit as groep deur en verken die kontoere van die insette soos ontvang. Luister, reflekteer en prakties toets in van wesenlike belang;
- **Ontplooï:** Ons doen dit wat ons ontgin het, en verreken die waarde daarvan. Ons maak aanpassings op grond van die terugvoer wat ons aksie ontlok en ons eksperimenteer verder. Hiervoor ontwikkel ons aanpasbare planne. Dit wat ons leer wanneer ons ontplooï, word weer 'n inset wat ons ontvang en ontgin;
- **Ontwerp:** Ontwerp van nuwe benaderings en praktyke is deurgaans belangrik. Ons ontwerp egter nie bloudrukke nie, maar aanpasbare bediening wat ons kan toets en verstel, sodat ons bly groei en bly leer.

4. WERKSWYSE IN HIERDIE VERSLAG

4.1 Afgevaardigdes het op spesifieke sleutelmomente terugvoer gegee kragtens 'n vooraf-ontwerpte terugvoersisteem wat aanlyn tegnologie (meestal **Google Forms**) benut het. Verwys ook na par 1.4 hierbo.

4.2 Tydens die sosiale innovasieproses het kleingroepe op **blaaibordvelle** gewerk, en van tyd tot tyd foto's van die resultate per **foto** na die Sinode se WhatsAppgroep gestuur. Die teks op hierdie foto's is getranskribeer sodat die data verder verwerk kon word.

4.3 Soms het afgevaardigdes **individuele WhatsApp-boodskappies** gestuur.

4.4 Hierdie terugvoer het 'n magdom data opgelewer. Die oorvloed data is met behulp van kunsmatige intelligensie (hoofsaaklik ChatGPT) analiseer en verwerk. Dit is daarna deeglik deur die Direkteur Sinode vir akkuraatheid nagegaan.

4.5 Terugvoer is vir alle leiers in ons sisteem van wesenlike belang. Hiermee bedoel ons kerkrade, ringe en die sinodale leierskap. Terugvoer voltooi die kommunikasiesirkel tussen die **insette van die Sinode** en die **uitsette** (watter **nuwe kennis** het afgevaardigdes ontdek; hoe hul **houdings en gesindhede** beïnvloed is; watter **vaardighede** hulle verwerf het; en hoe hulle lewenspraktyke - **gewoontes** - as individue en gemeentes hiervandaan hierdeur gevorm word). Vergelyk die vier aspekte soos beskryf in par. 2 hierbo.

4.6 Kom ons duik nou in die data in en kyk wat die terugvoer opgelewer het.

GEBEDE

5. MET WATTER GEBED HET ONS SINODE 2025 BETREE?

5.1 Tydens die liturgiese **openingseremonie** is afgevaardigdes gevra om hul gebed vir Sinode 2025 aanlyn neer te pen.

5.2 Opsomming van die temas uit die gebede van afgevaardigdes

5.2.1 God se teenwoordigheid en leiding

- Begeerte na die Here se duidelike leiding en wil vir die Sinode en vir die kerk.
- Belydenis van afhanklikheid van God en openheid vir die werking van die Heilige Gees.
- Bewustheid van Sy teenwoordigheid in elke besluit en gesprek.

5.2.2 Wysheid, onderskeiding en goeie besluitneming

- Gebed vir wysheid, helderheid, insig en krag van die Heilige Gees.
- Dat alle besluite tot eer van God en tot uitbreiding van Sy koninkryk sal wees.
- Dat die Sinode goeie besluitneming en vooruitgang vir die NG Kerk sal bevorder.

5.2.3 Eensgesindheid, samewerking en liefdevolle verskille

- Gebed vir samewerking, eenheid en gehoorsaamheid.
- Dat verskille met liefde en verdraagsaamheid hanteer sal word.
- Ruimte vir andersheid en die viering van mekaar se uniekheid.

5.2.4 Hernuwing en nuwe passie vir Jesus se opdrag

- Hernuwing van passie vir Jesus se groot opdrag.
- Dat die kerk lewend, nuut en met oorgawe sal leef vir Hom.
- Dat gemeentes in staat gestel sal word om met nuwe strategieë uit te bou.

5.2.5 Hoop, vrede en vreugdevolle toekoms

- Dat die Sinode 'n baken van hoop sal wees in 'n deurmekaar wêreld.
- Dat die vergadering tot vrede, vreugde en seën sal lei.
- Dat God se droom vir die Oos-Kaap gehoor en uitgeleef sal word.

5.2.6 Getuienis en roeping in die wêreld

- Dat die kerk sal uitgaan om te wys hoe God lyk.
- Dat die Sinode se werk tot uitbreiding van die Koninkryk sal dien.
- Dat die kerk sal getuig waar Jesus reeds wag.

5.3 Gesamentlike Gebed vir Sinode 2025

5.3.1 Uit bogenoemde gebede het ons een gesamentlike gebed vir Sinode 2025 geformuleer. Hierdie gebed is deurlopend tydens die liturgiese handeling gebid:

Here ons God,

Ons kom met oop harte en nederige gees voor U.

U is die Hoof van die Kerk – van U kom ons wysheid, ons vrede en ons roeping.

Lei ons, Here, deur die lig van U Gees, sodat ons nie ons eie voorkeure volg nie, maar opreg U wil soek in alles wat ons sê en besluit.

Skenk aan ons 'n gees van eensgesindheid en liefde, dat ons verskille met respek en sagmoedigheid sal hanteer, en mekaar se uniekheid sal vier as gawes uit U hande.

Vernuwe in ons 'n passie vir U Seun, Jesus Christus, dat ons gehoorsaam sal wees aan Sy groot opdrag en met nuwe moed en geloof die pad vorentoe sal stap.

Laat hierdie byeenkoms 'n baken van hoop wees - 'n plek waar ons U droom vir Oos-Kaapland hoor, U koninkryk soek, en U liefde uitleef in ons gemeentes en gemeenskappe.

Aan U alleen, Here, behoort die eer en die heerlikheid, nou en tot in ewigheid.

Amen.

DIE STORIEMUUR

6. REFLEKSIE OOR DIE STORIEMUUR

6.1 Agtergrond

6.1.1 Die Storiemuur is saamgestel tydens 'n byeenkoms van ringskommissies ('n Leiersberaad) en is opsommenderwys in die Sakelys gepubliseer op p. 96 en verder. Die volle teks van die Storiemuur

verskyn in die Sakelys p. 121 en verder (Bylaag A4.2).

Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

6.1.2 Die Storiemuur is tydens Sinode 2025 deur **drie vertellers** ('n ouer en jonger predikant en die storieverteller) oorgedra. Die **teks van dié vertelling** is in hierdie Handeling gepubliseer by **Afdeling H, Bylaag H.1**.

6.1.3 Tydens Sinode 2025 het die kleingroepe om tafels oor die storiemuur gesels, waarna lede hul refleksie aanlyn gedeel het deur drie vrae te beantwoord.

6.2 AFGEVAARDIGDES oor die Storiemuur

6.2.1 Terugvoer van AFGEVAARDIGDES oor drie vrae

Vraag 1: Wat het julle uit die verhaal van ons land, die kerk en die Sinode getref?

- Die getrouheid en voorsiening van God deur al die jare — Hy hou sy kerk in stand, selfs in krisistye.
- Die veerkragtigheid van die NG Kerk: telkens het die kerk aanpas en herstel, selfs ná moeilike tye soos Covid, apartheid, en interne verdeeldheid.
- Die kerk is deel van die land se veranderinge; nie afgesonder nie maar verweef met die samelewing.
- Daar is altyd hoop en nuwe begin, al is daar konflik, verskille en onsekerheid.
- Die kerk het geleer om meer verdraagsaam en inklusief te wees sonder om sy kernwaardes prys te gee.
- Verandering is konstant – wat vroeër gewerk het, pas nie altyd meer nie; die kerk moet oop bly vir vernuwing.
- Die voetsoolvlak-verhale van gemeentes wys lig, barmhartigheid en geloof te midde van moeilikhede.
- Verskeidenheid (diversiteit) word gesien as 'n gawe wat die kerk kan verryk as daar ruimte vir gesprek bly.
- Die kerk het soms sy profetiese stem verloor, maar God se Gees werk steeds deur gewone mense.
- Elke krisis bring ook geleenthede vir groei, geloofsverdieping en kreatiwiteit.

Vraag 2: Hoe sou julle die verhaal wou aanvul?

- Vertel meer stories op plaaslike vlak – waar God deur gemeentes en mense werk.
- Benadruk positiewe mylpale en groei, nie net gebrokenheid nie.
- Wys hoe die kerk nuwe maniere van bediening en tegnologie ontdek het.
- Klein en plattelandse gemeentes verdien meer ondersteuning en sigbaarheid in die groter verhaal.
- Die kerk moet meer oop wees vir nuwe tale, musiekstyle en samewerking met ander kerke.
- Uitdagings as geleenthede sien: maak bedreigings 'n bron van kreatiwiteit en nuwe deelname.
- Verhale oor onderlinge vrede, verdraagsaamheid en versoening moet sterker na vore kom.
- Meer fokus op die geloofsreis van gewone gelowiges in moeilike tye.
- *Mighty Men* en soortgelyke bewegings het 'n merkwaardige invloed gehad – dit moet ook deel van die groter storie wees.
- Onthou: "*History is His story*" – elke deel van die verhaal dra by tot God se groter plan.

Vraag 3: Waar sien julle God in die storiemuur raak?

- Oral deur die geskiedenis heen – in elke proses, verandering en uitkoms.
- God is in beheer, selfs wanneer die kerk of mense onseker is oor die toekoms.
- Sy barmhartigheid en geduld is duidelik; Hy dra sy kerk deur krisis.
- Hy werk deur mense, verhoudings en gemeentes om lig, hoop en eenheid te bring.
- In tye van ontwrigting en aanpassing (bv. finansiële druk, Covid, verdeeldheid) bly God teenwoordig.
- Die Here hou sy kerk in stand deur die Heilige Gees – ten spyte van ons foute.
- God is sigbaar in klein dae van liefde, herstel en versorging in gemeentes.
- Sy leiding en genade is duidelik wanneer mense terugkyk oor die pad wat geloop is.
- God is die begin, middelpunt en einde van die verhaal – van die land, die kerk en elke mens.

6.2.2 Kort samevatting van die afgevaardigdes se refleksie

6.2.2.1 Tydens Sinode 2025 het afgevaardigdes teruggekyk na die verhaal van die NG Kerk in Oos-Kaapland tussen 1990 en 2025 soos dit in die Storiemuur verbeeld word. Uit die gesprekke tydens die Sinode het duidelik geblyk dat die kerk deur drie dekades van groot verandering, uitdagings en vernuwing gegaan het — maar telkens die getrouheid van God en die krag van sy Gees beleef het.

6.2.2.2 Die verhaal getuig van 'n kerk wat, ten spyte van verdeeldheid, onsekerheid en verlies, steeds hoop gevind het en sy roeping nuut ontdek het. Afgevaardigdes het opnuut besef dat God deur gewone mense en gemeentes werk, dikwels juis in tye van ontwrigting.

6.2.2.3 Hulle wens is dat die verhaal meer plaaslik en positief aangevul sal word — met klem op geloof, hoop, vernuwing en samewerking. Deur alles heen bly die goue draad duidelik: God is getrou, Hy hou sy kerk in stand, en sy Gees lei ons verder die toekoms in.

6.3 RINGE oor die Storiemuur

6.3.1 Tydens Sinode 2025 het die Ringe elke aand bymekaar gekom om oor die betekenis van die dag te gesels. Daarna het die Ringe hul refleksie aanlyn gedeel.

6.3.2 Terugvoer van RINGE oor die storiemuur

In hierdie paragraaf word ringe se terugvoer saamgevat en onder bepaalde rubrieke gesistematiseer.

6.3.2.1 God se hand deur die geskiedenis

- Die ringe het weer ontdek dat **God se hand deur elke tyd en situasie sigbaar bly** – in die verlede, hede en toekoms.
- Ons is deel van **God se ewigheidsplan** en sy storie hou aan, selfs wanneer gemeentes voel hulle eie verhaal is in 'n doodloopstraat.
- Die Storiemuur herinner ons dat **God steeds teenwoordig, getrou en aan die werk is** in elke tyd van verandering en onsekerheid.

6.3.2.2 Verhoudings en samehorigheid

- 'n Sterk tema is die **waarde van verhoudings** – binne ringe, tussen gemeentes, en met God self.
- Verhoudings is die **bestaansreg van die kerk** en moet doelbewus versterk word deur mekaar vas te hou **ten spyte van verskille** en verskillende kontekste.
- Ringe wil **meer tyd maak om bymekaar te kom** en mekaar te ondersteun, want die kerk is nie die koninkryk self nie, maar deel van God se groter gemeenskap.

6.3.2.3 Hoop te midde van uitdaging

- Die Storiemuur het baie ringe daaraan herinner dat, ten spyte van krisisse, brande, droogtes of verdeeldheid, **God laat ons nie los nie**.
- Ons ervaar hoe **die Here juis deur worsteling verandering bring** – in mense se harte en in gemeentes.
- Daar is altyd **hoop**, omdat God se teenwoordigheid en beloftes konstant bly.
- Verandering en hoop is die twee konstantes in die kerk se verhaal.

6.3.2.4 'n Nuwe kyk op ons eie storie

- Baie ringe sê die Storiemuur het hulle gehelp om weer **hulle eie verhaal te verstaan en nuut te skryf**.
- Ons is **reisgenote saam met God**, en die kerk se verhaal is steeds aan die gang.
- Die Storiemuur het nuwe besef gebring van die **groter konteks** waarin elke gemeente se storie afspeel – plaaslik én landwyd.
- Dit herinner ons om nie vas te kyk in **probleemstories of randsake** nie, maar die **alternatiewe verhaal van God se werk** raak te sien.

6.3.2.5 Gesprek en onderskeiding

- Die Storiemuur het gesprekke aangewakker oor **die ring se probleemverhaal en toekomsverhaal**.
- Ringe besef hulle moet saam **onderskei wat God vandag doen**, en vra:
- "Waar lê ons probleemstorie – in die kernsake of in die randsake?"
- Daar is 'n oproep om eerlik te praat, te luister en saam met God die nuwe moontlikhede te ontdek.

6.3.2.6 Leer uit die verlede – leef nuut in die toekoms

- Die geskiedenis van die kerk is nie 'n las nie, maar 'n **bron van leer en groei**.
- Selfs jonger predikante wat nie al die geskiedenis self beleef het nie, word uitgenooi om saam die **nuwe moontlikhede** te ontdek en uit **tonnelvisie** te beweeg.
- Elke gemeente kan sy eie **Storiemuur** skep as deel van hierdie proses – om die **alternatiewe, hoopvolle storie van God** in hul konteks te vertel.

6.3.2.7 Kernboodskap

Die Storiemuur herinner die kerk daaraan dat:

- **God se storie loop deur al ons stories**.
- Ons word geroep om **nie bang te wees nie**, maar vorentoe te gaan.
- **Getalle bepaal nie sukses nie** – getrouheid aan God doen.
- Ons is **geseënd, nie slagoffers nie** - deur ontwrigting groei ons nader aan God.

6.3.3 Samevatting van die RINGE se terugvoer

- Die Storiemuur het ringe gehelp om **hulle identiteit en roeping te herontdek**:
- om as reisgenote saam met God die toekoms in te beweeg;
- om deur **verhoudings en hoop** God se werk in hul gemeenskappe te sien;
- en om **nie op probleme te fokus nie**, maar die **lewende storie van God** in hulle midde raak te lees en voort te vertel.

"APOSTEL PAULUS SE BRIEF AAN GEMEENTES"

7. DIE "APOSTEL PAULUS SE BRIEF" AAN GEMEENTES IN OOS-KAAPLAND

7.1 Inleiding

7.1.1 "Paulus se brief" verwys na 'n skrywe deur prof. Piet Naudé, voormalige moderator van Sinode Oos-Kaapland, wat hy as't ware namens Paulus vanuit die tyd van Paulus op grond van die Nuwe Testament aan gemeentes in Sinode Oos-Kaapland skryf.

7.1.2 Paulus se brief is in die Sakelys gepubliseer as Bylaag E1 op p. 161 en verder. Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

7.1.3 Tydens Sinode 2025 het die kleingroepe om tafels oor "Paulus se brief" gesels, waarna lede hul refleksie aanlyn gedeel het deur drie vrae te beantwoord. In ringsverband is ook oor die brief gereflekteer en ringe het hul refleksie aanlyn gedeel. Hierdie paragraaf som eers die afgevaardigdes se terugvoer op en daarna die Ringe se refleksie.

7.2 Opsomming van afgevaardigdes se refleksie

7.2.1 Vraag 1: Wat tref julle uit Paulus se brief?

- Die brief herinner dat **God se genadeverhaal deur alle tye loop** — verlede, hede en toekoms — en dat Hy altyd teenwoordig en betrokke bly.
- **God bly getrou en voorsien**, selfs te midde van verskuiwings en uitdagings wat buite ons beheer is.
- Paulus (deur prof. Naudé) roep die kerk op om te **fokus op roeping en eenheid**, eerder as op sake wat skeiding veroorsaak.
- Die beeld van die kerk as **"briewe van Christus"** beklemtoon dat elke gelowige geroep is om die evangelie in die wêreld uit te dra — nie net predikante nie.
- Die brief beklemtoon **nederigheid, gehoorsaamheid en afhanklikheid van God**, wat ons kies om saam met Hom te werk.
- **Herinnering aan die verlede**: moenie vergeet wat God reeds gedoen het in die kerk en in die Oos-Kaap nie — hierdie stories gee hoop en moed vir die toekoms.
- Paulus se boodskap vra dat ons **leer uit die verlede**, maar nie daarin vassit nie; die Here roep ons om die toekoms met geloof en aanpasbaarheid te leef.
- Die brief roep die kerk op tot **nuwe gehoorsaamheid, groter erns met evangelisasie** en 'n kreatiewe herbesinning oor roeping in vandag se konteks.
- Die besef dat **God se koninkryk nie kleiner word nie**, al krimp gemeentes; Hy bly aan die werk deur die Gees.
- Die brief herinner dat ons **mense van hoop en geduld** moet wees — om mekaar te verdra en vas te hou aan Christus as Hoof van die kerk.

7.2.2 Vraag 2: Wat sou julle vir Paulus wou vra?

- Hoe het Paulus dit reggekry om **deur swaarkry, vervolging en teenkanting getrou te bly** en steeds ander te bemoedig?
- Hoe kon hy **positief bly** en volhard, ondanks teleurstelling, verdeeldheid en moeilike omstandighede?
- Wat sou Paulus sê oor die **kerk van vandag** — ons verdeeldheid, gebrek aan geloofsmoed en die uitdagings van moderne tyd?

- Hoe moet ons vandag **kerk wees sonder predikante** of in klein gemeentes wat sukkel om te oorleef?
- Hoe kan ons **meer dinamies deel bly van Christus se liggaam** in ons huidige konteks?
- Hoe leef 'n mens **daaglik met dieselfde oorgawe en verwagting** as wat Paulus gehad het?
- Wat beteken dit in praktyk om as "**briewe van Christus**" te leef in vandag se samelewing?
- Hoe bring ons **verlede, hede en toekoms bymekaar** sonder om die kern van die geloof af te water?
- Wat is elke **lidmaat se rol en roeping** binne die kerk vandag — nie net dié van predikante nie?
- Was die **kerk van sy tyd ook so verdeeld** soos vandag se kerk?
- En natuurlik met 'n glimlag: Wat **was die doring in sy vlees** waarvan hy gepraat het?

7.2.3 Vraag 3: Hoe help Paulus se brief ons om God raak te sien?

- Paulus herinner dat **God getrou bly**, van Abraham tot vandag — Hy is steeds die Begin en die Einde van die verhaal.
- Die brief wys dat **God teenwoordig en handelend besig is**, selfs wanneer ons dit nie raaksien nie.
- Dit leer dat ons **vorentoe moet beweeg in geloof**, nie vassteek in die verlede nie — God roep ons na nuwe moontlikhede (Fil. 3:13–14).
- Paulus help ons om **dieper te vertrou op God se leiding** en om stadig maar seker te groei in onderskeiding deur die Gees.
- Ons word herinner dat **ons self die "briewe van Christus" is** — mense wat deur ons woorde en dae God se liefde sigbaar maak.
- Die brief roep ons om **eenheid te soek** en mure van verdeeldheid af te breek, eerder as om nuwe skeidings te skep.
- Paulus help ons om **die alternatiewe storie van God** raak te sien — 'n storie van genade, hoop en vernuwing te midde van onseker tye.
- Hy wys dat **God se koninkryk nie wankel of krimp nie**, al ervaar ons soms vrees of moedeloosheid.
- Ons word aangemoedig om **met dankbaarheid en moed** ons deel by te dra in God se groter plan.
- Uiteindelik help die brief ons om te sien dat **God ons roep om ligdraers te wees** — mense wat Sy koninkryk leef in die hier en nou.

7.3 Opsomming van Ringe se refleksie: Wat neem die ringe uit Paulus se brief vir hul eie bediening?

- **God se genade dra deur alles:** Soos Paulus gebruik God steeds gewone, feilbare mense vir sy werk. Ons mag nooit dink Hy kan ons nie gebruik nie.
- **Eenheid is sentraal:** Ringe en gemeentes word geroep om oor grense heen saam te werk, verhoudings te bou en die liggaam van Christus as eenheid te beleef.
- **Diversiteit is 'n gawe:** Soos in die vroeë kerk moet ons leer om in versoening te leef – Jood en Griek, man en vrou, jong en oud. Verskeidenheid moet nie verdeel nie, maar verryk.
- **Die kerk is God se handewerk:** Al krimp lidmaatgetalle en verander tye, word God se koninkryk nie kleiner nie. 'n Klein gemeente bly deel van 'n groot roeping.
- **Beweeg uit gemaksones:** Die brief herinner die kerk om saam met die Gees te herontwerp, nuwe maniere van diens te ontdek en geloof daadwerklik te leef.
- **Doen wat jy preek:** Leef jou roeping met integriteit; hou aan bid, bly gehoorsaam en moenie moed verloor nie.

- **Fokus op roeping, nie verskille nie:** Soos Paulus, moet die kerk nie vasval in twis of strukture nie, maar in diens van die Evangelie bly staan.
- **Gebruik gawes en bemagtig lidmate:** Elke gelowige het 'n rol in die verkondiging van die evangelie; ringsamewerking kan mense toerus om hul gawes te ontdek.
- **Dien oor grense heen:** Gemeentes moet oop wees vir ander tale, kulture en bedieningsvorme, en hul hulpbronne vir die koninkryk gebruik.
- **Volhard in moeilike tye:** Paulus se lewe wys dat lyding deel is van roeping — hou vas aan geloof, bly hoopvol, en soek saam God se wil in elke nuwe tyd.

WANDEL IN DIE WOORD : MATTEUS 28

8. WAT HET ONS GEHOOR UIT DIE OORDINK VAN MATTEUS 28?

8.1 Die Sinode het op al vier dae tydens die dagwyding en aandwyding Matteus 28 oordink. Die bedoeling is dat die teks 'n greep op ons kry en ons gedagtes en beelding vorm. Deurlopende blootstelling aan die teks, die oordink daarvan, die luister na mekaar en terugvoer aan die groter groep is van wesenlike belang.

8.2 Die proses wat gebruik is, is Wandel in die Woord. Die proses is op diep luister - na die teks en na mekaar - ingestel. Herhaalde luister na die teks is van wesenlike belang.

8.3 Die metodologie voorspel 'n verdiepte omgang met die teks soos dit oor die periode gelees en herlees word.

8.4 Matteus 28 handel oor die vroue wat die graf besoek, om die graf leeg te vind. Hulle gaan vertel die apostels wat gebeur het. Terselfdertyd gaan die wagte en 'n valse storie oor die leë graf ontstaan, 'n verhaal wat tot vandag toe oorvertel word. Naas die verhaal van God se aksie (Jesus is uit die dood opgewek) ontstaan 'n verdere verhaal - "dit is alles leuens".

8.5 Die opgestane Here Jesus ontmoet die vroue en daarna die dissipels op die berg in Galilea. Hiervandaan stuur Hy hulle. Die identiteit van die kerk wat op grond van Jesus se bediening en opstanding tot stand kom, is ten diepste gestempel deur die feit dat ons **gestuurdes** is. Hierdie is die diepste **bronverhaal** waaruit ons leef, 'n **bronverhaal** wat ook met ons werklikheid hier in Oos-Kaapland versmelt en ons tot vandag rig en stuur.

8.6 Terugvoer van AFGEVAARDIGDES oor Matteus 28

8.6.1 Oorsigtelik

8.6.1.1 Afgevaardigdes is diep geraak deur die **drievoudige beweging** in Matteus 28: Jesus **kom nader**, Hy **gee opdrag**, en Hy **beloof Sy teenwoordigheid**.

8.6.1.2 Afgevaardigdes is getref deur die **kontras tussen waarheid en leuen**, die **mag van geld en vrees**, en die **onstuitbare lig van God se waarheid**.

8.6.2 Sentrale temas uit die terugvoer

8.6.2.1 Twyfel en geloof loop saam.

Selfs die dissipels het getwyfel, maar Jesus sluit ook hulle in. Hy wys dat die kerk — al is sy broos en onvolmaak — steeds deur Hom gebruik word. God werk deur mense wat soms onseker is, en Hy bly geduldig met ons twyfel.

8.6.2.2 Die groot opdrag bly geldig.

Jesus roep ons om te gaan en dissipels te maak van alle nasies — kinders, jongmense en volwassenes. Dissipelskap gebeur deur leer, doop en inlywing in die gemeenskap van gelowiges. Ons mag nie te gemaklik raak en net "bly" nie; ons moet beweeg, gehoorsaam wees en mense leer om alles te onderhou wat Hy beveel het.

8.6.2.3 Christus se mag en teenwoordigheid gee moed.

Alle mag in die hemel en op aarde behoort aan Jesus. Hy stuur ons nie in ons eie krag nie, maar bemagtig ons met Sy krag en Gees. Sy belofte — "Ek is met julle al die dae" — gee sekerheid te midde van onsekerheid, twyfel en die onbekende toekoms.

8.6.2.4 Klein begin, groot impak.

Met net elf oor het Jesus die wêreld verander. Dit herinner die kerk dat klein groepe, onder Christus se gesag, groot verskil kan maak.

8.6.2.5 'n Donker verhaal van korrupsie en leuens.

Van die vroegste tye af probeer mense die waarheid toemaak deur geld, magsmisbruik en omkoperij. Die wagte word betaal om te lieg, en die leiers gebruik hulle posisie om beheer te behou. Hierdie verhaal herinner ons dat korrupsie nie nuut is nie — dit leef voort in elke tyd, ook in ons eie land.

8.6.2.6 Waarheid kan nie stilgemaak word nie.

Ten spyte van die leuens en pogings om die opstanding te verswyg, bly die waarheid van Christus se oorwinning sigbaar. Geen plan, mag of geld kan God se evangelie keer nie. Die lig van die opstanding skyn deur elke poging om dit te verberg.

8.6.2.7 'n Oproep tot integriteit en getuienis.

Die eenvoudige vroue het die waarheid gaan verkondig, terwyl maghebbers dit probeer stilmaak het. Gelowiges word uitgedaag om met integriteit, eerbaarheid en moed te leef — om die waarheid te vertel, selfs in 'n wêreld vol leuens.

8.6.2.8 God se koninkryk is onkeerbaar.

Niks kan God se plan stop nie. Selfs in donker tye bly ons medewerkers in Sy koninkryk, geroep om ligdraers te wees wat getrou bly aan die waarheid van Christus se oorwinning.

DIE OOS-KAAPSE KONTEKS

9. INSET OOR DIE OOS-KAAPLANDSE KONTEKS

9.1 Die Sakelys vir Sinode 2025 bevat 'n afdeling waarin die konteks van die NG Kerk met spesifieke verwysing na Sinode Oos-Kaapland uiteengesit word. Dit beskryf die SA-bevolking, die ekonomie van die Oos-Kaap, die sosio-politieke geskiedenis van die provinsie (met verwysing na die uitgebreide sosiale ingenieurswese van die Britse kolonie in die 19de eeu), die vryheidstryd van die 20ste eeu, asook die godsdienstige profiel van die Oos-Kaap. Daar is ook na die statistiese profiel van die NG Kerk gekyk.

9.2 Die konteks word in die Sakelys beskryf vanaf p. 82 tot 96. Die Sakelys is beskikbaar by:

<https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

9.3 Nadat die Direkteur Sinode 'n aanbieding oor die konteks gedoen het, het afgevaardigdes in kleingroepe om die tafels daaroor besin. Daarna het hulle op drie vrae aanlyn gereageer (via *Google Forms*).

9.4 Vraag 1: Watter aspekte van die konteks is nuut, verrassend en insiggewend?

9.4.1 Potensiaal

Afgevaardigdes is getref deur die groot kontras tussen bevolkingsdigtheid en die teenwoordigheid van die NG Kerk, die armoede en werkloosheid wat groot dele van die provinsie kenmerk, en die potensiaal wat juis in hierdie uitdagings lê.

9.4.2 'n Veranderende en uiteenlopende provinsie.

Die Oos-Kaap is uitgestrek, divers en histories gelaai. Daar is groot verskille tussen die westelike en oostelike dele – in terme van ekonomie, kultuur, tale en kerkwees. Die geskiedenis van wantroue, migrasie en konflik beïnvloed steeds die kerk se teenwoordigheid en verhoudings vandag.

9.4.3 Bevolkingsverspreiding en kerklike voetspoor.

Afgevaardigdes was verras dat die NG Kerk die sterkste verteenwoordig is in die yl bevolkte gebiede, en byna afwesig is in die digbevolkte oostelike dele soos Alfred Nzo en O.R. Tambo. Dit wys op groot sendingmoontlikhede waar die kerk tans skaars of afwesig is - natuurlik met verrekening van die teenwoordigheid van die VGKSA en ander kerke. Dit beklemtoon ook die noodsaak dat kerkgroepe mekaar se hande moet vat.

9.4.4 Armoede, werkloosheid en jeuguitdagings.

Werkloosheid, armoede en beperkte opvoedingsgeleenthede is wydverspreid, veral in die digter bevolkte gebiede. Tog is daar groot potensiaal in die jong bevolking – 'n uitnodiging om in jongmense, onderwys en gemeenskapsontwikkeling te belê.

9.4.5 Kerk-krimping en nuwe geleenthede.

Gemeentes raak kleiner en predikante minder, maar dit bring die besef dat die kerk – al is sy klein – steeds 'n groot impak kan hê. Daar is hoop in nederige, diensbare geloofsgemeenskappe wat hande vat met ander kerke en instellings.

9.4.6 'n Oproep tot eenheid en verantwoordelikheid.

Die geskiedenis het verdeeldheid gebring, maar daar is 'n nuwe besef dat eenheid in diversiteit 'n roeping is. Leiers word uitgedaag om eienaarskap te neem van die kerk se roeping, om verhoudings te bou oor grense heen en saam nuwe paaie te vind.

9.5 Vraag 2: Wat is die belangrikste aspekte van ons konteks vir gemeentes se bediening?

9.5.1 Groot verandering

Afgevaardigdes het besef dat bediening in die Oos-Kaap vandag plaasvind in 'n konteks van groot verandering, ongelykheid en diversiteit, maar ook van geloof, hoop en nuwe moontlikhede.

9.5.2 Aanpasbaarheid en kreatiwiteit

Gemeentes leef in 'n veranderende wêreld en kan nie meer voortgaan met "die manier waarop ons altyd dinge gedoen het" nie. Ons moet leer, "ontleer" en weer leer. Gemeentes moet buigsaam en vernuwend wees – bereid om kleiner te dink, anders te bedien en nuwe vorme van kerkwees te ontdek, soos huiskerke en samewerking tussen gemeentes.

9.5.3 Gemeenskapsgerigte bediening

Bediening kan nie net binne die kerk bly nie. Gemeentes moet dieper ingebed raak in hulle gemeenskappe – verhoudings bou oor kulture en tale heen, uitreik na mense in nood, en hoop bring in plekke van armoede, werkloosheid en gebrokenheid. Bediening begin by grondvlak, by tafels en in verhoudings.

9.5.4 Oorlewing en samewerking

Baie gemeentes leef in oorlewingsmodus – finansiële, emosioneel en menslik. Dit vra groter samewerking tussen gemeentes, waar sterker gemeentes hulpbronne en ondersteuning met kleiner of sukkelende gemeentes deel. Stadelike en landelike gemeentes behoort vennootskappe te vorm eerder as om afsonderlik te worstel.

9.5.5 Jeug en nuwe generasies

Die groot aantal jongmense in die provinsie bied 'n sleutelgeleentheid vir dissipelskap en groei. Jeugbediening, opleiding en werkskepping moet prioriteit geniet, want jongmense verteenwoordig die toekoms van die kerk en die samelewing.

9.5.6 Gebroke verhoudings en versoening

Die geskiedenis van konflik, isolasie en wantroue leef steeds voort. Gemeentes moet aktief werk aan verhoudingsherstel, aanvaarding en versoening, sodat ware eenheid en samewerking tussen gelowiges oor historiese grense moontlik word.

9.5.7 Roeping bo oorlewing

Te midde van kleiner wordende gemeentes en krimpende hulpbronne, bly die kern van die kerk se bestaan om getrou aan God se roeping te wees. Die fokus moet skuif van instandhouding en getalle na dissipelskap, gehoorsaamheid en missionale lewe – om lig en hoop te wees in die gemeenskap.

9.5.8 Toerusting en leierskap

Predikante en lidmate het toerusting nodig om hierdie konteks met wysheid en geloof aan te pak. Opleiding – ook deur instellings soos Fort Hare – kan gemeentes help om plaaslike uitdagings soos armoede, jeugwerkloosheid en kulturele diversiteit te hanteer.

9.5.9 Nuwe ekonomiese denke

In 'n konteks van armoede en werkloosheid moet die kerk ook help om ekonomiese betrokkenheid en werkskepping te bevorder. Gemeentes kan ruimtes word waar vaardighede gedeel, bronne ontgin en plaaslike oplossings ontwikkel word.

9.6 Vraag 3: Waar sien julle God in die verhaal raak?

9.6.1 God se aksie

Afgevaardigdes het in hulle gesprekke duidelik raakgesien dat God se hand deur die hele verhaal loop – van die verlede tot die hede, in mense, gemeentes en die breër Oos-Kaapse konteks.

9.6.2 God bly getrou en teenwoordig

In elke tyd, selfs te midde van afname, konflik en onsekerheid, is God steeds aan die werk. Hy hou Sy kerk in stand, lei gelowiges deur moeilike tye en herinner ons daaraan dat Hy nog altyd dieselfde God is. Sy liefde, genade en sorg bly konstant, al verander die wêreld rondom ons.

9.6.3 God werk deur mense – selfs in hulle broosheid

Die Here gebruik gewone mense, selfs dié met harde of twyfelende harte. Hy maak harte sag, wek gehoorsaamheid, en gebruik mense se stories, vaardighede en geskiedenis om Sy doel te bereik. Die ouer, getroue gelowiges getuig van Sy volgehoue werk, terwyl nuwe leiers en jongmense met moed en kreatiwiteit ingespan word.

9.6.4 God is aan die werk in gemeenskappe

Deur die eeue heen was God besig om mense bymekaar te bring – in skole, hospitale, universiteite, en nou weer in gemeentes en huise. In 'n verdeelde provinsie werk Hy steeds aan versoening, eenheid en liefde tussen mense van verskillende tale en kulture. Gelowiges het besef dat die kerk se verskeidenheid nie 'n struikelblok nie, maar 'n ruimte is waar God se teenwoordigheid sigbaar word.

9.6.5 God maak oë oop vir nuwe moontlikhede

Afgevaardigdes sien God aan die werk in die manier waarop gemeentes begin luister, onderskei en aanpas by die konteks. Nuwe ampsverbredings, samewerking en uitreikgetuienis wys dat God sy kerk hernu en toerus vir nuwe tye. Hy maak ons bewus van nood én van potensiaal – en nooi ons om saam met Hom aan die stuur te wees.

9.6.6 God se missie gaan voort

Die Here stuur steeds – Hy was daar in die verlede, Hy is nou hier, en Hy is reeds waarheen ons op pad is. In alles roep Hy sy kerk om deel te wees van Sy groot verhaal: om die goeie nuus te leef en te deel, met oorgawe, geloof en gehoorsaamheid.

AMPSVERBREDING

10. AMPSVERBREDING

10.1 Tydens Sinode 2025 is 'n inset oor ampsverbreding - wat diensleraars en bedienaars behels - gesels. Dit word in die Sakelys by Verslag A4 pt. 18 op p. 113 en verder bespreek. Die gesprek sluit ook data oor die dalende tendense rondom vraag en aanbod ten opsigte van predikante in (verwys na Sakelys Verslag A3 pt. 4 op p. 59, met 'n vermelding van ampsverbreding by pt. 4.4.)

10.2 Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

10.3 Na die inset het die kleingroepe rondom tafels oor ampsverbreiding gesels, en het afgevaardigdes hul terugvoer op *Google Forms* gegee. Hier is 'n opsomming van die respons op die vier vrae:

10.4 Vraag 1: Watter moontlikhede sien jy vir die opleiding van lidmate om as bedienaars aan bediening deel te neem?

- Afgevaardigdes is oor die algemeen positief en hoopvol oor die moontlikhede van ampsverbreiding. Hulle sien dit as 'n manier om gemeentes te bemagtig, die bediening te verbreed en lidmate toe te rus om hulle roeping prakties uit te leef.
- Die "amp van die gelowige" kom sterker na vore – elke lidmaat kan deelneem aan bediening.
- Bedienaars kan pastorale en praktiese ondersteuning bied, veral in kleiner gemeentes of wanneer 'n predikant nie beskikbaar is nie.
- Dit maak die bediening ligter en meer gedeeld, en help gemeentes om oor grense heen te groei.
- Sommige stel voor dat hele kerkraadslede of gemeenteleiers opleiding ontvang, byvoorbeeld deur missionale leierskapmodules.
- Daar is groot waardering vir die visie van gemeentes wat saam dien, eerder as dat net die predikant "werk" doen.

10.5 Vraag 2: Watter vrae het jy oor die aanwending van bedienaars?

- Afgevaardigdes het min besware of onsekerhede uitgespreek, maar 'n paar vrae oor die praktiese aanwending bly:
 - Kan gemeentes bedienaars self aanstel sonder die betrokkenheid van die Sinode of ring?
 - Hoe sal bedienaars ingeskakel word in die bestaande leierskapstrukture?
 - In kleiner gemeentes kan dit 'n oplossing vir finansiële uitdagings wees, maar daar is nog onsekerheid oor hoe dit in praktyk bestuur gaan word.

10.6 Vraag 3: Wat moet jou gemeente se leierskap aanleer om God se roeping vir julle gemeente te versterk?

- Afgevaardigdes beklemtoon die noodsaaklikheid van missionale denke en spiritualiteit.
- Leiers moet leer om roeping-gefokus te leef, eerder as om op getalle of finansies te fokus.
- Geloofsonderskeiding, luistervaardigheid en vertroue in mekaar se gawes is belangrike groei-areas.
- Gemeentes moet ruimte skep vir jongmense om hul gawes te ontdek en te gebruik.
- Uitreik na die breër gemeenskap is 'n sleutel-opdrag: om buite die kerk se grense te beweeg en God se werk daar te ontdek.
- Sommige meen dit gaan minder oor nuwe vaardighede en meer oor 'n nuwe gesindheid – die besef dat elke gelowige 'n verantwoordelikheid het in God se sending.

10.7 Vraag 4: Watter inligting het jy nog nodig om ampsverbreiding sinvol te kan beoordeel?

- Afgevaardigdes vra vir meer duidelikheid en deurlopende kommunikasie oor hoe ampsverbreiding prakties geïmplementeer gaan word.
- Daar is 'n behoefte aan deursigtigheid in die prosesse, veral oor opleiding, bevoegdheid en rolle.

- Hugenote Kollege se betrokkenheid by die opleiding het vir baie nou eers duidelik geword – beter kommunikasie daarvoor word aanbeveel.
- Lidmate en predikante het meer tyd en geleentheid nodig om die nuwe model te verstaan en te toets.
- Daar is 'n behoefte aan voortgesette geloofsvorming en identiteitsontwikkeling, sodat bedienaars goed toegerus is vir hulle taak.

RINGSPROJEKTE

11. TERUGVOER OOR DIE IMPAK VAN RINGSPROJEKTE

11.1 Die stelsel van ringsprojekte behels dat die Sinode 'n gedeelte van gemeentes se sinodale dankoffer aan ringe beskikbaar stel vir koninkryksprojekte. Ringe doen aansoek vir bepaalde projekte en die sinodale Kommissie (wat prakties 'n konferensie van Ringe is) keur die toekennings goed.

11.2 Die stelsel is vanjaar 21-jaar oud, wat beteken daar is 'n ryke skat van data daarvoor beskikbaar. By Sinode 2025 het ons besin oor die impak van die projekte op gemeentes en gemeenskappe. Die data is per ring opgesom.

11.3 Die **samevattings** verskyn in die die Sakelys by Verslag A4 pt. 14 p. 103 en verder, en die **vollediger data**, weer eens per Ring, in Bylaag A4.3 op p. 130 en verder. Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

11.4 Ringe het tydens hul daaglikse refleksie-sessie oor die impak van ringsprojekte op gemeentes en gemeenskappe nagedink. Daarna het die Ringe hul refleksie aanlyn op *Google Forms* gedeel. Hier is 'n samevatting van die Ringe se terugvoer:

11.5 RINGE oor die impak van Ringsprojekte

11.5.1 Oorsigtelik

Ringsprojekte het oor die algemeen 'n **duidelike positiewe impak** gehad – geestelik, sosiaal en prakties. Hulle het **gemeentes versterk, leraars vernuwe, en gemeenskappe nader aan die kerk gebring**. Terselfdertyd het dit die behoefte beklemtoon aan volgehoue samewerking, volhoubare ontwikkeling en 'n voortdurende roeping om hoopdraers in die gemeenskap te wees.

11.5.2 Die impak van ringsprojekte op GEMEENTES

- **Geestelike en emosionele vernuwing:**
Ringsprojekte soos leraarsretraites en toerustingsgeleentheid het nuwe energie, inspirasie en geestelike groei by predikante en gemeentes gebring. Dit het die welstand van leraars bevorder en hulle bediening versterk.
- **Samewerking en verbondenheid:**
Ringsprojekte het kollegialiteit en samewerking tussen predikante en gemeentes versterk. Daar is nou groter onderlinge vertroue, openheid en bereidwilligheid om saam te werk. In sommige ringe het dit jarelange verdeeldheid help oorbrug.
- **Gemeentelike groei en nuwe lewe:**
Ringsprojekte soos Anchor of Hope en Hugs of Hope het nuwe lewe in gemeentes gebring. Hulle funksioneer as bronne van bemoediging en hoop, en dien ook as platforms vir bediening in die breër gemeenskap.

- **Versorging van predikante:**
Die ring se sorg vir predikante (deur opleiding, retraitses en ondersteuning) het 'n indirekte, maar duidelike positiewe uitwerking op gemeentes se stabiliteit en bediening gehad.
- **Uitdagings en leerprosesse:**
Party ringe ervaar dat groot afstande tussen gemeentes die direkte invloed beperk. Tog het die projekte wat wel plaasvind, 'n sigbare verskil gemaak. Daar is 'n groeiende besef dat "handouts" nie volhoubaar is nie, en dat projekte eerder ontwikkeling en selfstandigheid moet bevorder.
- **Jeug en bejaardes:**
Projekte vir jongmense (soos belydeniskampe, boelie-hantering en jeugontwikkeling) het geloofsekerheid versterk, terwyl programme vir bejaardes hulle welstand en betrokkenheid bevorder het.
- **Toekomstige rigting:**
Daar is 'n nuwe geslag predikante wat graag saamwerk, en die idee om ringsprojekspanne tussen gemeentes te vorm, word as 'n positiewe volgende stap gesien.

11.5.3 Die impak van ringsprojekte op GEMEENSKAPPE

- **Praktiese hulp en verligting:**
Ringsprojekte het in baie gemeenskappe materiële nood verlig deur sopkombuise, kos- en klerehulp, asook ondersteuning aan skole en gesinne. Trauma- en versorgingsprojekte het mense in nood gehelp en hoop gebring.
- **Vaardigheidsontwikkeling en lewensverryking:**
Programme soos Anchor of Hope het mense vaardighede geleer en toegang tot hulpbronne gegee. Dit het hoop en selfvertroue herstel, selfs by gemeenskapsleiers en amptenare wat opleiding benodig het.
- **Jeugbemaagtiging:**
Projekte soos Palmpoppies en die Skoolverlatersprojek het duisende skoolkinders bereik, hulle bemaagtig teen misbruik en dwelms, en geloofswaardes oorgedra. Hierdie programme het 'n blywende impak op jong lewens.
- **Gemeenskapsbou en netwerke:**
Ringsprojekte het verbindings tussen gemeentes, skole, organisasies (soos die ACVV en Protea Huis van Bewaring) en die breër gemeenskap versterk. Dit het interkerklike samewerking bevorder en grense tussen groepe afgebreek.
- **Geestelike invloed:**
Deur hierdie projekte word die Woord van God uitgedra, mense aan die Evangelie blootgestel, en die kerk se teenwoordigheid in die gemeenskap sigbaar gemaak. Dit bring hoop en bevorder diensbaarheid.
- **Volhoubaarheid en toekomsplanne:**
Hoewel sekere projekte oor tyd uitgedoof het, bestaan daar 'n sterk begeerte om nuwe, uitkomsgerigte en volhoubare projekte te begin. Daar is trots op wat reeds bereik is, maar ook besef dat nog baie werk voorlê.

RINGE: HOOP DEUR PROSESSE

12. HOOP EN NUWE VISIE DEUR HANDEVAT, DIE GELOOFSREIS, DIE IN PAS-PROSES, ROETEMERKERS EN RINGSPROJEKTE

12.1 Tydens Sinode 2025 is insette gemaak oor:

- Die **Handevat-proses** (Sakelys Verslag A4 pt. 19 p. 114 en verder);
- Die **Geloofsreis**, van die Sentrum vir Geloofsvorming (Sakelys Verslag A3 pt. 7 p. 61 en verder)
- Die **IN PAS-proses** (Sakelys Verslag A3 pt. 8 p. 63 en verder)
- **Roetemerkers** (Verslag A3 pt. 11 p. 69 en verder)
- **Ringsprojekte** (Verslag A4 pt. 14 p. 103 en verder, en die vollediger data, weer eens per Ring, in Bylaag A4.3 op p. 130 en verder). Vergelyk ook die terugvoer in die vorige paragraaf (pt. 11) in hierdie verslag.

12.2 Die Sakelys is aanlyn beskikbaar by <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>

12.3 Tydens die Ringe se daaglikse refleksie is aandag aan hierdie aspekte gegee en het Ringe aanlyn op *Google Forms* gereageer oor die vraag: "Watter hoop en nuwe visie bring die Handevatproses, Geloofsreis, In Pas, Roetemerkers en Ringsprojekte in julle ring?" Hiermee 'n samevatting van die Ringe se terugvoer.

12.4 RINGE oor die nuwe moontlikhede wat innoverende prosesse bring

12.4.1 Oorsigtelik

Afgevaardigdes beskryf die nuwe prosesse as 'n bron van hoop, samewerking en vernuwing vir hulle gemeentes en ringe. Die verskillende inisiatiewe help gemeentes om met nuwe oë te kyk na hul roeping, hul gemeenskappe en hul toekoms.

12.4.2 'n Nuwe gevoel van hoop en moontlikhede

Die Handevatproses en Ringsprojekte bring vars moed en rigting, veral vir kleiner of vakante gemeentes. Dit herinner ringe dat gemeentes steeds kerk kan wees, al verander die strukture. Daar is 'n besef dat God reeds aan die werk is en dat ons moet leer luister eerder as net praat.

12.4.3 Saamwerk en gemeenskap

Die prosesse help om beter samewerking tussen gemeentes en leraars te bevorder. Ringe ontdek dat een persoon nie alles alleen hoef te doen nie, maar dat samewerking, vennootskappe en wedersydse ondersteuning die kerk versterk. "Samesang" en "balsem" van gemeenskaplike betrokkenheid bring genesing en nuwe lewe.

12.4.4 Vernuwende hulpmiddels en jong energie

"Roetemerkers", "In Pas" en "Geloofsreis" word gesien as praktiese en bruikbare hulpmiddels wat geloofsvorming in gemeentes verdiep – veral deur die viering van geloofsmylpale, geloofsgewoontes en gesamentlike ritmes. Jong leraars wat hierdie prosesse dryf, bring vars energie en inspirasie vir ouer leiers.

12.4.5 Die verdieping van geloofslewe

Die fokus verskuif van administrasie na lewende geloofsreis – om God se storie in mense se lewens raak te sien. Die hulpmiddels moedig gesprek, refleksie en deelname aan, en skep ruimtes waar kinders, jongmense en volwassenes saam aan hulle geloof kan groei.

12.4.6 Nuwe visie vir die toekoms

Die prosesse help ringe om vorentoe te kyk, die groter prentjie te sien en nuwe paaie te vind vir bediening. Hulle bring energie, groei en hoop, en herinner die kerk daaraan dat oplossings nie altyd van geld afhang nie, maar van luister, saamwerk en geloofsvertroue.

12.4.7 Behoefte aan goeie kommunikasie

Sommige ringe wys daarop dat daar duideliker terugvoer en kommunikasie nodig is oor hoe die prosesse werk, sodat gemeentes weet watter hulpmiddels beskikbaar is en hoe om dit te gebruik. Ringe is bewus dat hulle self hiervoor verantwoordelikheid moet neem.

RINGE SE ROEPING

13. RINGE SE ROEPING VIR DIE VOLGENDE PAAR JAAR

13.1 Ringe het ook tydens Sinode 2025 geleentheid gehad om na te dink oor hulle roeping vir die volgende paar jaar. Hier is hulle terugvoer.

13.2 "Gesamentlik"

Ringe beskryf hulle roeping as 'n pad van samewerking, verhoudingsherstel en luister na God se leiding. Die fokus verskuif van selfstandige gemeentes na 'n gesamentlike roeping as kerk in die Oos-Kaap, wat oor grense heen hande vat en hoop bring.

13.3 Samewerking en verhoudingsbou

Ringe ervaar dat God hulle roep om nader aan mekaar te beweeg – om samewerking tussen gemeentes te versterk, beter te kommunikeer en mekaar se sterkpunte te gebruik. Die droom is dat gemeentes, leraars en lidmate saam sal werk aan 'n gemeenskaplike doel en dat ook ander ringe en kerke in die stad deel van hierdie proses sal wees.

13.4 Luister na God en na mekaar

Daar is 'n sterk behoefte om meer luisterruimtes te skep – waar gemeentes saam onderskei wat God in hulle konteks doen. Deur aandagtig te luister na God se stem én na die mense in hulle gemeenskappe, kan ringe hulle roeping beter verstaan en uitleef.

13.5 Herstel en nuwe betekenis

Die roeping sluit in om verhoudings tussen gemeentes te herstel, ou patrone van isolasie te deurbreek en weer betekenis te vind in samewerking, diens en geloofsgemeenskap.

13.6 Betrokkenheid by die gemeenskap

Verskeie ringe het 'n roeping ervaar om die nood in hulle gemeenskappe prakties aan te spreek – byvoorbeeld deur betrokke te raak by skole, kinders te help met lees, ouers van verlaafdes te

ondersteun, en emosionele en gesinswelstand te bevorder. Die kerk word geroep om veilige ruimtes te skep waar mense genesing en hoop kan ervaar.

13.7 Oop oë en nuwe denke

Die roeping vra dat ringe nuut sal dink, oop sal kyk en leerbaar sal bly. God nooi die kerk om met geloofsmoed vorentoe te beweeg, oor grense heen uit te reik en saam te ontdek hoe Sy Koninkryk in die Oos-Kaap gestalte kry.

SOSIALE INNOVASIE

14. BELANGRIKSTE DINGE GELEER TYDENS DIE SOSIALE INNOVASIEPROSES

14.1 Tydens die sosiale innovasieproses het dr Frederick Marais groepe laat reflekteer oor die vraag: Wat is die belangrikste leer-ervaring wat julle tydens hierdie proses opgedoen het?"

14.2 Groepe het foto's van hul groeps gesprekke na die sinodale selfoon gestuur. 'n Opsomming van die teks uit hierdie terugvoer word hiermee verskaf.

14.3 Belangrike leer-ervarings

14.3.1 Luister – die Beginpunt van Onderskeiding

- Luister is die kern van enige proses van onderskeiding.
- Luister beteken: hoor met die hart, nie net met die ore nie.
- Mens kan luister sonder om te hoor; kyk sonder om te sien.
- Luister geduldig, diep en met empatie.
- Wees oplettend – na jouself, ander en jou konteks.
- Luister klaar voordat jy praat.
- Luister is 'n voortdurende siklus: fermheid → geduld → selfondersoek → dieper konteks.

14.3.2 Onderskeiding en Waarheid

- Moenie ongeduldig wees nie; onderskei met die regte gesindheid.
- Werk stadiger – dan kom ons nader aan die waarheid.
- Kyk om te sien en luister om te verstaan.
- Soek God se waarheid en wees nederig.
- Onderskeiding vra tyd, geduld en die bereidheid om te leer.
- "Waarheid lê nie by een mens nie, maar in die saamkom van die geloofsgemeenskap."

14.3.3 Verhoudinge en Gemeenskap

- Werk in 'n span; wees deel van 'n gemeenskap (community).
- Bou verhoudinge wat op vertroue, respek en eerlikheid rus.
- Luisterende verhoudings moet 'n prioriteit wees.
- Elke interaksie is 'n geleentheid om verhoudinge te vorm.
- Gemeentes fokus te maklik op simptome; leer om dieper te kyk na oorsake.
- Samewerking bring kohesie, versterk leraars en dien die gemeenskap.
- "Doeners moet leer om te dink."

14.3.4 God se Aanwesigheid en Gehoorsaamheid

- Stel God eerste en ontdek sy plan.
- Ken die Here in ons probleme en prosesse.
- In gehoorsaamheid aan God – luister en reageer.
- Stap saam met Jesus; weet dat Hy saam met ons stap.
- Wees teenwoordig in God se werk.
- "Die waarheid van God word ontdek wanneer ons stadig luister."

14.3.5 Leer uit Ervaring en Gemeenskaplike Wysheid

- Leer uit mekaar se stories – jou storie en God se storie.
- Vertroue wen; respekteer mekaar se standpunte.
- Maak tyd vir mekaar en wees oop vir verskillende perspektiewe.
- Soek die verband tussen mense, situasies en geloofservaring.
- Reflekteer saam en bespreek alternatiewe perspektiewe.
- Gebruik mense of groepe waarmee ander kan assosieer.

14.3.6 Geduld en Tyd

- Geduld is 'n noodsaaklike deel van die luisterproses.
- Dit is nie net een sessie nie, maar 'n reis na oplossings.
- Wees stadig om te praat en stadig om te oordeel.
- Maak tyd vir stilword en besinning.
- Geduld help om komplekse oorsake te verstaan.

14.3.7 Ontleding en Kompleksiteit

- Gebruik 'n stelselmatige proses van ontleding: soek die kernprobleem.
- Oorsake is kompleks – kyk dieper as simptome.
- Ontleed konteks, simptome en wortels van probleme.
- Analiseer met onderskeiding en bid vir insig.
- Werk saam met kundiges en professionele hulp waar nodig.

14.3.8 Samewerking en Spanwerk

- Gee mekaar kans om saam te leer en te ontdek.
- Bepaal roetes tydsam.
- Werk as span, sien en erken mekaar se standpunte.
- Betrek mense van verskillende agtergronde en kundighede.
- Vorm ondersteuningsnetwerke.
- Gebruik kenners en ervare mense in die proses.

14.3.9 Waardes wat die proses dra

- Vertroue
- Empatie
- Oplettendheid
- Vrymoedigheid
- Respek
- Omgee

- Nederigheid
- Leerbaarheid
- Aanpasbaarheid
- Geduld

14.3.10 Die praktiese proses van luister

- Luister – hoor die verhaal agter die woorde.
- Reflekteer – oor wat jy hoor en ervaar.
- Neem afstand – kyk die groter prent.
- Wees bewus van persepsies en voorkom aannames.
- Soek verbande tussen mense, feite en geloof.
- Bespreek alternatiewe perspektiewe.

14.3.11 Aanpak van Koninkryksuitdagings

- Stap saam met Jesus; Hy is reeds aan die werk.
- Luister diep en onderskei deeglik.
- Wees geduldig met die proses.
- Volg 'n holistiese benadering – mens, gemeenskap en geloof.
- Onthou: "Kannie is dood aan die kruis – staan op, hou aan, hou moed!"
- Soms is kundige hulp nodig.
- Wees leerbaar en pasop vir aannames.

14.3.12 Trauma, genesing en hulp

- Moenie aannames maak nie – luister eers.
- Doen ondersoek in spanverband.
- Sien en verstaan die trauma; gee tyd en ruimte.
- Bied genade aan.
- Wees aanpasbaar en omarm die seer.
- Kry ondersteuning van kenners en professionele hulp.
- Stap die pad saam met die persoon of gemeenskap.

14.3.13 Uitkomst en vrugte

- Die proses bring verhale van heling en herstel van vertroue na vore.
- Verhoudings word versterk.
- Gemeenskappe beweeg nader aan mekaar.
- Leiers groei in wysheid, insig en geloofsvolwassenheid.
- Luister lei tot die ontdekking van God se plan en waarheid.
- Die kerk leer om stadiger, dieper en meer saam te leef.

15. ONTWERPE EN PLANNE OM 'N VOORSMAAK VAN DIE KONINKRYK TE WEES

15.1 Agtergrond

15.1.1 Kleingroepe om die tafels het tydens Sinode 2025 aan die einde van die sosiale innovasieproses hulle ontwerpe en planne om 'n voorsmaak, teken en instrument van God se

koninkryk te wees, geformuleer. Hieronder volg die saamgevatte temas en voorstelle wat uit die groepe se werk na vore gekom het.

15.2 Luister as heilige praktyk

Baie groepe het beklemtoon dat luister die beginpunt van koninkryksverhoudinge is. Gemeentes wil ruimtes skep waar mense mekaar en God se stem weer kan hoor.

Kernidees:

- Skep stilte- en luister-oomblikke in eredienste en pastorale gesprekke.
- "Daag net op en luister" – teenwoordigheid is dikwels genoeg.
- Leer ouers om na hulle kinders te luister, en die kerk om na ouers te luister.
- Vorm luistergroepe wat met families, jongmense en kwesbares gesels.
- Gebruik "stoepstories" en "koffie-kuier"-geleenthede as luisterruimtes.

Betrokke gemeentes: Algoa Gemeenskapskerk, Cradock-Noord, Blouwaterbaai, Gonubie, Rhodes, Elliot.

15.3 Genesing en begeleiding in tye van verlies

Gemeentes het planne gemaak om mense in rou en verlies te ondersteun.

Riglyne:

- Doen wat bekend is: bekende simbole, gebede en rituele.
- Skep veilige ruimtes vir aanraking, stilte en afskeid.
- Fokus op familie-ondersteuning ná 'n sterfgeval.
- Gebruik eenvoudige opvolgaksies soos besoeke, kaartjies of kontroelystes.
- Wees getrou teenwoordig en luister eerder as om raad te gee.

Kernboodskap: "Met die dood van 'n geliefde — wees daar, hou vas, bid saam."

15.4 Ouers, gesinne en gemeenskappe bemagtig

Gemeentes sien die versterking van gesinsverhoudinge as deel van hul roeping.

Voorstelle:

- Begin by die mamma-figuur as spilpunt van genesing en versorging.
- Bou "vangnette" van ondersteuning — 'n intensionele, veilige gemeenskap.
- Ontwikkel mentors en familiiegroepe binne 'n veilige netwerk van vriende en familie.
- Leer ouers hoe om kinders te begelei in hulle verhouding met God.

Betrokke gemeentes: Algoa, Cradock, Gamtoosvallei, Despatch-Suid, Humansdorp, Joubertina, Sonheuwels.

15.5 Herstel van waardigheid

Gemeentes het gevra hoe die kerk mense kan help om weer hulle waardigheid te ontdek, veral dié wat minderwaardig of uitgesluit voel.

Aksies:

- Bou verhoudings en wen vertrouwe deur tyd, aandag en teenwoordigheid.
- Vorm omgegroepe wat praktiese sorg en gebed kombineer.
- Wees sensitief teenoor mense se stories en lewenswonde.

Betrokke gemeentes: Algoa, Nooitgedacht, Sondagsrivier-Suid, Dagbreek.

15.6 Empatie, teenwoordigheid en gesonde kommunikasie

Die roeping om "teenwoordig" te wees, het sterk na vore gekom — nie net praat nie, maar werklik deelneem aan mense se werklikheid.

Klemverskuiwings:

- Mense meer empaties maak deur stories te deel en saam te luister.
- Gebruik gemeenskaplike ervarings – koffie, erediensruimtes, gesprekke – om verstaan te bevorder.
- Toepassing van respek in alle verhoudings, ook in werksplekke.
- Leef respek en sorg volgens die gees van dienskontrakte, nie net die letter nie.

Betrokke gemeentes: Kraggakamma, Oos-Londen, Aberdeen, Sydenham, Pearston, Port Elizabeth Moeder, Humansdorp Moeder, Lorraine, Somerstrand.

15.7 Gemeentes as veilige en liefdevolle netwerke

Gemeentes droom van geloofsgemeenskappe waar mense saam reis, versorg en bemagtig word.

Idee:

- Bou veiligheid deur vertroue, konstante teenwoordigheid en toewyding.
- Gebruik bestaande mentors en ondersteuningsgroepe as draers van sorg.
- Identifiseer "ons" in elke konteks — wie vorm deel van die versorgingskring?
- Ondersteun en toerus gesinne, vriende en mentors om saam kerk te wees.

15.8 Bou verhoudings in konflik en krisis

Selfs te midde van spanning en verskille bly verhoudings 'n kanaal van genade.

Planne:

- Gebruik konflik as geleentheid tot verdieping, nie verdeling nie.
- Skep luister- en geselsruimtes oor uitdagings en verskille.
- Betrek professionele hulp (beraders, maatskaplike werkers) waar nodig.
- Bevorder gesonde verhoudings deur informele ontmoeting (stoepstories, koffiedrink, eredienste).

Betrokke gemeentes: De Duin, Oos-Londen, Buffelsrivier, Lorraine, Nooitgedacht.

15.9 Diens aan weerloses en kwesbares

Gemeentes wil Jesus se voorbeeld volg en nader beweeg aan mense aan die rand.

Verandering wat nodig is:

- Gemeentes moet struktureer sodat kwesbares raakgesien en betrek word.
- Leer uit die Bybel oor geringes en Jesus se voorbeeld.
- "Kom kyk, kom nader" – laat mense ervaar eerder as om net te hoor.
- Gebruik stories, simbole en visuele herinneringe om bewusmaking te bevorder.
- Skep konkrete handeling van diens en solidariteit.

Betrokke gemeentes: Sionsrand, Tarkastad, Cathcart, Steynsburg.

Kern-vers: 'Die Here stuur ons na die weerloses en kwesbares.' (Matt. 28)

15.10 Getuigenis van hoop

'n Jong kind se storie herinner die kerk dat die Koninkryk ook deur die kleinste sigbaar word: "Ek het geleer dat God my liefhet, selfs as ek klein en bang is."

Haar getuigenis illustreer hoe luister, sorg en geloofsruimte genesing bring.

Kern-idee: Gemeentes tree só op dat hierdie getuigenis van meer en meer kinders waar word.

15.11 Samevattende beweging

Uit al die gesprekke en planne klink 'n gemeenskaplike ritme deur:

- Luister.
- Wees teenwoordig.
- Bou verhoudings.
- Dien met empatie.
- Leef respek.
- Versterk families en kwesbares.

15.12 Hierdeur word gemeentes self 'n voorsmaak van die Koninkryk van God – plekke waar mense mekaar sien, hoor, dra en saam groei in die lig van Christus.

SEËNBEDES

16. SEËNBEDE VIR DIE KERKVERBAND

16.1 Tydens die afsluiting en uitstuur-geleentheid van Sinode 2025 het afgevaardigdes geleentheid gekry om hul seënbedes vir die hele kerkverband neer te skryf. Hier is 'n kort samevatting van die seënbedes.

16.2 Oorsigtelik

Afgevaardigdes se seënbedes getuig van dankbaarheid, nederigheid en hoop. Hulle het die Sinode beleef as 'n ruimte waar God se Gees werklik aanwesig was, en hulle bid dat die vrug van hierdie saamwees sal voortleef in elke gemeente, ring en leier.

16.3 'n Gebed vir God se genade en teenwoordigheid

Baie van die seënbedes begin met 'n eenvoudige, eerlike versoek: "Here, wees ons genadig." Afgevaardigdes erken dat die kerk in alles afhanklik is van God se goedheid, liefde en Gees. Hulle vra dat God se genade, vrede en teenwoordigheid alle dele van die kerkverband sal deurdring – van kinders tot bejaardes, van gemeentes tot skole, ondernemings en selfs politieke leiers.

16.4 'n Gebed vir gehoorsaamheid aan God se wil

Daar is 'n diep verlange dat die kerk getrou sal bly aan God se roeping. Afgevaardigdes bid dat die Sinode, ringe en gemeentes voortdurend na God se wil sal soek, met oop ore en ontvanklike harte. Hulle vra dat die Here self Sy kerk in stand sal hou en dat die leiers met wysheid, kundigheid en geloof gelei sal word.

16.5 'n Gebed vir eenheid en saamwerk

Die seënbedes beklemtoon 'n begeerte dat die kerk oor grense heen hande sal vat – dat gemeentes, ringe en lidmate saam sal werk aan God se missie. Daar word gebed vir 'n gees van samehorigheid, vertroue en wedersydse ondersteuning, sodat die kerk werklik as een liggaam van Christus kan leef en getuig.

16.6 'n Gebed vir nuwe oë en nuwe denke

Afgevaardigdes bid dat God hulle sal leer om met Christus-oë na die wêreld te kyk – om anders te sien, die nood raak te sien, en mense aan te moedig om "in pas op reis met Jesus" te wees. Hulle vra dat God hulle sal help om die alternatiewe stories van hoop raak te sien waar Hy reeds aan die werk is, en om lig en sout vir die wêreld te wees, veral "hier aan die Suidpunt van Afrika."

16.7 'n Gebed vir geregtigheid, deernis en dieper geloof

Daar is ook 'n bewussyn van die pyn en gebrokenheid van die wêreld. Afgevaardigdes vra dat God die kerk sal seën met "ongemak oor onreg, swaarkry en vooroordele", en met die moed om draers van Sy liefde, deernis en hoop te wees. Die kerk moet nie tevrede raak met maklike antwoorde nie, maar met oop harte en oë die lyding van mense raaksien en betrokke bly.

16.8 'n Gebed vir volharding en geloofsgetrouheid

In hulle seënbedes kyk afgevaardigdes met dankbaarheid terug en met geloof vorentoe. Hulle bid dat die kerk sal volhard tot die einde van die reis, gehoorsaam bly, en uiteindelik die woorde mag hoor: "Welgedaan, goeie en getroue dienskneg."

16.9 'n Gebed van danksegging

Afgevaardigdes dank die Here vir 'n seënryke week van ontmoeting, waardering en saamwees. Hulle bid dat die Sinode se werk, moderatuur en ringe deur God geseën sal word in alles wat hulle beplan en uitvoer, en dat die vrug van hierdie vergadering sigbaar sal word in die hele Oos-Kaap – as 'n baken van hoop in 'n donker wêreld.

GETUIENIS: "GOD IS BESIG MET ..."

17. GETUIENIS: "GOD IS BESIG MET..."

17.1 Tydens die afsluiting en uitstuur-geleentheid van Sinode 2025 het afgevaardigde geleentheid gekry om hul getuienis aan hul kerkraad neer te skryf, deur 'n vraag te voltooi: "God is in Sinode Oos-Kaapland besig met ..."

17.2 Hier is 'n kort samevatting van die getuienisse.

17.3 Oorsigtelik

Afgevaardigdes se getuienisse dra 'n diep gevoel van hoop, vernuwing en roeping. Hulle het ervaar dat God op sigbare en tasbare maniere aan die werk is — binne gemeentes, tussen mense en oor grense heen — om Sy kerk nuut te maak en Sy Koninkryk sigbaar te laat word.

17.4 God bring nuwe perspektief en hoop

Mense getuig dat God hulle leer om anders te kyk — weg van beperkinge en probleme, na die moontlikhede wat deur Hom oopgaan. Hy herstel hoop, verander denke en wys dat die toekoms nie deur vrees of tekort bepaal word nie, maar deur geloof in Sy vermoë.

17.5 God roep ons om saam te beweeg

God is besig om sy kerk van onder af op te bou — van die grondvlak af roep Hy mense saam in eenheid en stuur hulle uit om Sy liefde te leef. Daar is 'n nuwe besef dat die roeping van die kerk nie by die predikant of 'n program lê nie, maar by elke gelowige wat gestuur word.

17.6 God bou nuwe verhoudings en gemeenskap

Hy bring mense nader aan mekaar, oor grense van kultuur, taal en konteks. Gemeentes ontdek nuwe vennootskappe en leer mekaar beter ken. God skep ruimte vir nuwe verhoudings en saamwerkende bediening, veral in kleiner gemeentes wat opnuut rigting vind.

17.7 God trek nuwe mense in

Afgevaardigdes sien hoe God mense nader trek wat die kerk vroeër nie bereik het nie — mense buite die tradisionele geloofsgemeenskap. Deur hierdie beweging word die kerk meer oop, gasvry en missionaal, en leer sy weer om Sy liefde konkreet te wys in gemeenskappe.

17.8 God herinner en roep Sy kerk

Deelnemers beleef dat God sy kerk herinner aan haar oorspronklike roeping: om deel te wees van Sy sending en Koninkryk, ter wille van hulle wat nog nie die goeie nuus ken nie. God nooi die kerk om weer deel te word van Sy storie — om saam met Hom te gaan, te dien en te getuig.

GEVOLGTREKKING: SENTIMENT VAN DIE SINODE

18. GEVOLGTREKKING: SENTIMENT EN INGESTELDHEID VAN DIE SINODE

'n **Sentiment-analise** is 'n sistematiese ontleding van deelnemers se geskrewe of mondelinge terugvoer om die **gevoelstoornis, ingesteldheid en emosionele klimaat** van 'n byeenkoms of dokument te bepaal. Dit identifiseer positiewe, negatiewe of neutrale houdings en trek patrone uit temas soos hoop, bekommernis, dankbaarheid of vasberadenheid. Die doel is om **die hartklop van die vergadering of teks (bv. terugvoer) vas te vang** en beter te verstaan hoe mense die ervaring, inhoud en betekenis daarvan beleef het.

18.1 Algemene sentiment van Sinode 2025

18.1.1 Die oorhoofse sentiment van die Sinode 2025-dokument is **sterk positief en hoopvol**, met elemente van **emosionele diepte, dankbaarheid, vasberadenheid en geestelike vernouing**.

18.1.2 Die toon is oorwegend **opbouend**, met hoë intensiteit van geloof en roeping, en 'n duidelike oortuiging dat God teenwoordig en aktief is in die lewe van die kerk.

18.1.3 Hoewel daar bewustheid is van **uitdagings, verlies, krimpings en onsekerheid**, oorheers 'n gevoel van **verwagting, geloofsgroei en saamreis na nuwe moontlikhede**.

18.1.4 Die intensiteit van die positiewe sentiment is **hoog**, eerder besinnend as triomfantlik — 'n nederige optimisme wat in afhanklikheid van God gewortel is.

18.2 Emosionele landskap

18.2.1 Die dokument weerspieël 'n **ryk spektrum van emosies**, met die volgende as die mees sigbare:

- **Hoop** – 'n deurlopende oortuiging dat God nuwe moontlikhede oopmaak, selfs in 'n tyd van afname.
- **Dankbaarheid** – vir God se leiding, vir verhoudings en vir nuwe energie in die kerk.
- **Vasberadenheid** – 'n gevoel van volharding en hernude roepingsbewustheid.
- **Nederigheid** – belydenis van afhanklikheid en die erkenning dat God, nie mense nie, die Kerk dra.
- **Vreugde en verwondering** – oor die sigbare werking van die Gees in mense, gemeentes en verhoudings.
- **Empatie en deernis** – 'n sterk emosionele reaksie op kwesbaarheid, lyding en nood in gemeenskappe.
- **Erns en verantwoordelikheid** – 'n besef dat gehoorsaamheid, luister en onderskeiding noodsaaklik is vir die pad vorentoe.

18.3 Tematiese spanninge

18.3.1 Hoewel die oorhoofse toon positief is, kom verskeie **emosionele spanninge** na vore wat die diepte en eerlikheid van die terugvoer wys:

1. **Hoop vs. moegheid** – 'n sterk hoopvolle energie bots soms met moegheid oor strukturele uitdagings, kleiner wordende gemeentes en beperkte hulpbronne.
2. **Verandering vs. behoud** – daar is 'n opregte bereidheid tot vernuwing, maar ook 'n spanning tussen nuwe denkprosesse en gevestigde patrone.
3. **Diversiteit vs. eensgesindheid** – ringe en afgevaardigdes vier verskeidenheid, maar voel ook die spanning van uiteenlopende kontekste, tale en ekonomiese realiteite.
4. **Geestelike afhanklikheid vs. Praktiese oorlewing** – 'n dinamiek tussen geloofsvertroue in God se voorsiening en die praktiese las van finansiële en menslike hulpbronne.
5. **Nederigheid vs. Drang tot aksie** – die begeerte om te luister en onderskei loop saam met die roeping om daadwerklik te doen en nuwe paaie te stap.

18.3.2 Hierdie spanninge is **nie destruktief nie**, maar eerder **vrugbaar** — hulle toon 'n kerk in beweging, wat eerlik met sy realiteite werk terwyl hy aan God se roeping vashou.

18.4 Dominante temas en hul toon

Tema	Omskrywing	Toon
God se Getrouheid en Teenwoordigheid	Die sterkste deurlopende draad. God is aanwesig, hou Sy kerk in stand en lei die toekoms in.	Uitsonderlik positief
Eenheid en Verhoudings	Gemeentes en ringe herontdek dat samewerking en verhoudings die kern van bediening vorm.	Positief met realistiese spanning
Hoopvolle Vernuwing	Sinode 2025 word beleef as 'n keerpunt van geestelike vernuwing en kreatiewe energie vir die toekoms.	Positief, inspirerend
Luister en Onderskeiding	"Luister" word as 'n heilige praktyk gesien — die begin van waarheid, genesing en gehoorsaamheid.	Besinnend en geestelik positief

Tema	Omskrywing	Toon
Roeping en Sending	Die kerk word herinner aan haar missie: om lig, sout en teken van God se Koninkryk te wees.	Positief, roepingsgerig
Omgee en Genesing	Empatie en diens aan kwesbares vorm die praktiese uitdrukking van geloof.	Positief en deernisvol
Verandering en Aanpasbaarheid	Erkenning dat nuwe tye nuwe denke vra – kleiner, eenvoudiger, meer vennootskaplik.	Gemeng, maar hoopvol

18.5 Samevattende oorsig oor dominante temas

18.5.1 Die hartklop van Sinode 2025 is dié van 'n **gelowige gemeenskap wat, ná dekades van verandering, met nuwe oë kyk na God se werk in die Oos-Kaap en in hul eie midde.**

18.5.2 Die sentiment is oorwegend positief — vol hoop, dankbaarheid en geloof dat God se Gees steeds aan die werk is. 'n Nederige erkenning van swaakheid en beperkings loop hand aan hand met hernude moed om te dien, te luister en te verander.

18.5.3 Die oorheersende emosionele stroom is dié van *herstel, roeping en vernuwing* — 'n geloof dat God nie klaar is met hierdie kerk nie, maar haar voorberei vir nuwe maniere van diens en getuienis.

18.5.4 Die gevoel van saamreis, gehoorsaamheid en luister na God se stem skep 'n diep geestelike volwassenheid in die verslag.

18.6 Aanbevelings en Implikasies

1. **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied 'n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
2. **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
3. **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
4. **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
5. **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet 'n deurlopende praktyk word, nie net 'n tema nie.
6. **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

18.7 Kern-insig:

Sinode 2025 weerspieël 'n kerk in oorgang — eerlik oor sy beperkings, diep bewus van God se genade, en vol geloof dat die pad vorentoe 'n pad van gehoorsaamheid, samewerking en hoop is.

19. SENTIMENT-BALANS: SINODE 2025

19.1 Tabel

Sentiment-kategorie	Beskrywing	Benaderde aandeel van	Intensiteit	Tipiese trefwoorde/temas teks
 Positief	Toon van hoop, dankbaarheid, geloof, vernuwing en samewerking. Die mees oorheersende gevoel deur al die afdelings heen.	68 %	Matig tot sterk	Hoop, lig, groei, geloof, God se teenwoordigheid, roeping, eenheid, luister, verhoudings, nuwe moontlikhede.
 Gemeng (Realisties/Ernstig)	Mengsel van hoop en bekommernis, erkenning van uitdagings, moegheid of onsekerheid, maar steeds met 'n geloofsperspektief.	24 %	Matig	Verandering, krimpings, aanpassing, diversiteit, oorlewing, spanning, onderskeiding, roep tot nuut dink.
 Neutraal / Beskrywend	Inhoud met 'n beskrywende of verslaggewende toon sonder duidelike emosionele kleur (bv. metodologie of konteks-beskrywings).	6 %	Lig	Feitlike beskrywings van prosesse, dokument-verwysings, sakelysbronne.
 Negatief	Direkte uitdrukkings van frustrasie, verlies of moegheid; kom selde en sag voor, gewoonlik as kontrapunt tot hoop.	2 %	Laag	Onsekerheid, verdeeldheid, finansiële druk, krimpende gemeentes, vrees.

19.2 Visuele balans (geskatte verhouding)

19.3 Kort interpretasie:

19.3.1 Die emosionele profiel van Sinode 2025 is **oorwegend lig en opbouend**, met 'n stewige **grondtoon van hoopvolle geloof**. Die "gemengde" segment wys op eerlike refleksie oor uitdagings, maar sonder pessimisme. Die geringe negatiewe toon is *selfreflektief*, nie klaend nie — dit versterk eerder die geloofwaardigheid van die oorhoofse positiewe gevoel.

19.3.2 Die balans weerspieël 'n **volwasse geestelike emosie**: 'n Kerk wat nie ontken dat dit moeilik is nie, maar wat met geloof, empatie en samewerking **nuwe lewe ontdek**.

20. SENTIMENT PER HOOFAFDELING VAN SINODE 2025

20.1 Tabel

Afdeling	Hoof- onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
1. Gebed vir die Sinode	Gebede tydens die opening	Sterk positief	Hoog	Afhanklikheid, eerbied, eensgesindheid, hoop, toewyding	'n Heilige en eensgesinde toon van oorgawe en roeping; gevoel van God se nabyheid.
2. Die Storiemuur	Verhaal van kerk en land (1990–2025)	Positief-besinnend	Matig tot hoog	Dankbaarheid, hoop, leer uit die verlede, groei	Terugkyk op moeilike jare met dankbaarheid en geloof in God se getrouheid; eerlik oor pyn, maar oorheers deur hoop.
3. Paulus se Brief	Prof. Piet Naudé se "brief van Paulus"	Hoopvol en roepingsgerig	Hoog	Getrouheid, eenheid, geloof, leerbaarheid, aanpassing	Sterk geestelike en teologiese diepte; fokus op roeping, geloofsvolharding en eenheid.
4. Matteus 28	Wandel in die Woord	Inspirerend en versterkend	Hoog	Geloof, sending, moed, waarheid, lig teenoor duisternis	Emosioneel sterk en teologies gefokus; oproep tot dissipelskap en getuienis.
5. Oos-Kaapse konteks	Demografie, uitdagings en moontlikhede	Gemeng (realisties-hoopvol)	Matig	Bewustheid van armoede, werkloosheid, diversiteit, maar ook potensiaal	'n Eerlike kyk na die werklikheid van die provinsie, met 'n realistiese maar hoopvolle toon.
6. Amps-verbreding	Lidmate as bedienaars	Hoopvol en prakties positief	Matig	Bemagtiging, vennootskap, opleidingsbehoefte	Positiewe verwagting oor nuwe moontlikhede; behoefte aan duidelikheid en goeie kommunikasie.
7. Ringsprojekte	Impak van projekte	Sterk positief	Hoog	Dankbaarheid, trots, samewerking, gemeenskapsimpak	Duidelik die mees tasbare bron van trots en vreugde; sterk gevoel van betekenis en vrugbaarheid.
8. Hoop deur prosesse (Handevat, Geloofsreis, In Pas)	Vernuwende prosesse	Lewendig en hoopvol	Hoog	Vernuwing, jong energie, geloofsreis, samewerking	'n Gevoel van nuwe lewe en energie; opbouende toon van geloof en samewerking.
9. Ringe se roeping	Toekomsvisie van ringe	Visioenêr en saamwerkend	Hoog	Verhoudingsherstel, luister, gemeenskapsbetrokkenheid	Warm, inspirerende toon – ringe ervaar roeping tot genesing, eenheid en nuwe denke.
10. Sosiale innovasie	Leerprosesse oor luister en onderskeiding	Besinnend en vol wysheid	Matig tot hoog	Luister, empatie, geduld, onderskeiding	Diep geestelike toon – luister as kern van roeping; leerbaarheid en nederigheid as sleutel.
11. Ontwerpe en planne vir die Koninkryk	Gemeentes se planne	Uiters positief en konkreet	Hoog	Empatie, genesing, diens, familie, waardigheid, verhoudings	Een van die mees hoopvolle afdelings – konkrete dade van liefde en gemeenskap.

Afdeling	Hoof- onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
12. Seënbedes	Gebede aan die einde van die Sinode	Dankbaar en ontroerend	Hoog	Dankbaarheid, nederigheid, eenheid, toekomsvertroue	Die toon van 'n geloofsgemeenskap wat vrede en roeping ervaar; sag, eerbiedig, hoopvol.
13. Getuïenisse: "God is besig met ..."	Slotgetuïenisse van afgevaar- digdes	Uitsonderlik positief	Hoog	Hoop, vernuwing, roeping, nuwe perspektiewe	'n Triomfantlike maar nederige afsluiting: bewus van God se aktiewe werk in mense en gemeentes.

20.2 Sentiment-ontwikkeling

Die emosionele kurwe beweeg van *gebed en afhanklikheid (begin)* → *erkenning van werklikhede (middel)* → *energie en hoop (middel-tot-einde)* → *vreugdevolle geloof en dankbaarheid (afsluiting)*.

20.3 Kern-insig uit die oorsig

Die geheelbeeld is van 'n **kerk in genesing en hernuwing** — eerlik oor sy uitdagings, maar vol geloof dat God die pad vorentoe baan. Die sentiment ontwikkel van afhanklikheid na hoop, van refleksie na roeping, en eindig in dankbaarheid en nuwe perspektief.

20.4 Visueel voorgestel

Begin (Gebed – Storiemuur – Paulus)		→ Spirituele fondasie en geloof
Middel (Konteks – Ampsverbreding)		→ Realistiese hoop en nuwe denke
Hoogtepunt (Ringsprojekte – Prosesse)		→ Energie, groei, vernuwing
Afsluiting (Seënbedes – Getuïenisse)		→ Dankbaarheid, geloof, roeping

20.5 Kern-visuele insig:

20.5.1 Die emosionele kleurspektrum van Sinode 2025 is **oorwegend groen** — dit dui op 'n *lewende, hoopvolle en geloofsvernuwe kerk* wat met nederigheid en moed vorentoe beweeg.

20.5.2 Die **enkele geel afdeling** (Oos-Kaapse konteks) verteenwoordig eerlike realisme, maar dit word omraam deur sterk geloof, gemeenskapsenergie en roepingsvertroue.

GEVOLGTREKING: GROEI IN KAPASITEIT

21. VIER FASETTE VAN GROEI IN KAPASITEIT

21.1 In paragraaf 2 van hierdie verslag word die doel van Sinode 2025 uitgespel as groei in kapasiteit tot effektiewe leierskap. Daar word die vier fasette van kapasiteit soos volg beskryf:

- Verwerwing van nuwe **kennis**;
- Vorm van **houdings en gesindhede**;
- Nuwe **vaardighede** ontwikkel;
- Vorming van nuwe, volhoubare **gewoontes**.

21.2 Verwys gerus terug na paragraaf 2.

21.3 Vervolgens word Sinode 2025 aan die hand van hierdie vier aspekte van kapasiteit geëvalueer.

22. EVALUERING VAN SINODE 2025: GROEI IN KAPASITEIT

22.1 Kennis

Vrae: Het ons nuwe insigte verwerf oor wie God is, oor God se teenwoordigheid in ons verhaal en oor ons konteks?

Waarnemings:

- In afdelings **5 (Gebed)**, **6 (Storiemuur)** en **7 (Paulus se brief)** is daar duidelike groei in **teologiese kennis en geloofsverstaan**. Afgevaardigdes het dieper besef van God se hand deur geskiedenis, en van Christus se teenwoordigheid in elke tyd van verandering.
- Die **Oos-Kaapse konteks (9)** het merkbare **nuwe kennis** opgelewer oor bevolkingsdinamika, armoede, verskuiwings en nuwe missionale geleenthede — 'n bewuswording wat gemeentes help om strategieser te dink.
- Die **Sosiale Innovasie-afdeling (14)** en **Matteus 28 (8)** wys dat mense nuut verstaan wat "luister" en "onderskei" beteken — dis nie net geestelike terme nie, maar prosesse van leer en insig in God se manier van werk.

Evaluering:

Die Sinode het **beduidend in kennis gegroei** – beide in **geloofskennis (wie God is en hoe Hy werk)** en in **kontekskennis (hoe die Oos-Kaapse werklikheid die kerk se roeping beïnvloed)**.

Hierdie groei is **kollektief en gedeel**, eerder as individueel; dit het nuwe taal vir geloofsverstaan en kerkwees gebring.

Assessering: **Sterk sukses**

Die Sinode het nuwe insigte en verstaan laat ontstaan oor God se hand in geskiedenis, die betekenis van roeping en die kerk se konteks in die Oos-Kaap.

22.2 Houdings en gesindhede

Vrae: Het sinisme afgeneem en hoop toegeneem? Is die probleemstorie vervang met 'n waarderende geloofsverhaal? Het nuwe durf en energie posgevat?

Waarnemings:

- Van **die eerste gebede (5)** tot **die laaste seënbedes en getuïenisse (16–17)** loop 'n duidelike emosionele lyn van **negatiewe moegheid na hoopvolle durf**.
- Die **Storiemuur (6)** en **Ringe se refleksies (13)** wys dat afgevaardigdes hul eie verlede begin sien het as deel van God se groter verhaal, en nie net as mislukkingsgeskiedenis nie.
- In **Paulus se brief (7)** en **Handevat/In Pas/Geloofsreis (12)** is daar tekens van **verhoogde energie, gesamentlike besinning en geestelike oorgawe** – mense praat van "nuwe moed", "vars visie" en "God se Gees wat nuwe lewe bring."
- Die **Sosiale innovasie-afdeling (14)** het selfrefleksie verdiep — daar is groter geduld, nederigheid en luistervermoë, wat 'n ander gesindheid van leierskap weerspieël.

Evaluering:

Die Sinode het 'n **duidelike gesindhedsverandering** bewerk: van versigtigheid en strukturele moegheid na **waarderende hoop, geloofsenergie en gemeenskapsgerigtheid**.

Die emosionele "hartklop" van die vergadering het oor die week duidelik verskuif na vreugde, nuuskierigheid en bereidwilligheid om saam te leer.

Assessering: **Uitstekende sukses**

Die Sinode het 'n nuwe gesindheid gevestig: meer hoopvol, waardierend, en geestelik veerkragtig. Sinisme is merkbaar afgebreek en vervang met geloof en verwondering.

22.3 Vaardighede

Vrae: Het ons nuwe dinge leer doen of prakties bemeester wat ons nie vantevore kon doen nie?

Waarnemings:

- Die **metodiek van "Wandel in die Woord" (8)** en **Sosiale Innovasie (14)** het afgevaardigdes bekendgestel aan nuwe vaardighede: **luistertegnieke, onderskeiding, reflektiewe gesprekvoering en waarderende navraag**.
- Die **Ampsverbreding (10)** het mense laat dink oor **praktiese vaardigheidsontwikkeling** in gemeentes – hoe lidmate bemagtig kan word om te dien en leierskap te deel.
- **Ringsprojekte (11)** en **Koninkryksontwerpe (15)** het konkreet gewys dat gemeentes reeds vaardighede aanleer in **projekbestuur, samewerking, mentorverhoudings, familie-ondersteuning en diens aan kwesbares**.
- Daar is ook 'n groeiende vermoë om **data, konteks en teologiese interpretasie te integreer** – veral in afdelings 9 en 14 waar sosiale en geestelike analise saamkom.

Evaluering:

Die Sinode het **sigbare vaardigheidsontwikkeling** bewerk in **luister, onderskeiding, gesamentlike besluitneming en missionale denke**.

Alhoewel nie elke vaardigheid reeds gevestig is nie, is die **grondslag gelê** vir 'n nuwe praktyk van deelname, spanwerk en leierskap.

Assessering: **Goeie vordering**

Die Sinode het betekenisvolle vaardigheidsverryking begin, maar dit moet volgehou en geoefen word in ringe en gemeentes om werklik gevestig te raak.

22.4 Gewoontes

Vrae: Watter nuwe gewoontes is versterk en vasgelê? Dink aan "Wandel in die Woord", waarderende uitkyk, luister, en geloofspraktyke.

Waarnemings:

- Die **herhaalde gebruik van "Wandel in die Woord"** oor vier dae het 'n **geestelike ritme** gevestig wat luister, stilte en herbesinning beklemtoon.
- Die **Sosiale innovasieproses** het *luister as gewoonte* ingeoefen – stadig, geduldig en saam met ander.
- Die **Storiemuur** en **Ringe se refleksies** het die gewoonte van **waardierend kyk** versterk: om die ligpunte en God se teenwoordigheid raak te sien eerder as probleme.
- In die **Koninkryksontwerpe (15)** en **Seënbedes (16)** het nuwe **praktiese geloofsgewoontes** ontstaan: **gemeenskapsluister, gesinsversorging, gebed, en konkrete dade van liefde**.

Evaluering:

Die Sinode het begin om **nuwe gewoontes van luister, waardering en gebed** te vestig — dit is reeds sigbaar in die taal van "luistergroepe", "stoepstories" en "gesamentlike onderskeiding".

Hierdie gewoontes is egter nog broos: hulle sal versterk moet word deur voortgesette praktyk in gemeentes, ringe en predikantsgroepe.

Assessering: **Goeie sukses, groeiend**

Die begin van nuwe geloofs- en leierskapsgewoontes is duidelik sigbaar, maar sal volgehoue aandag verg om permanent deel van die kultuur te word.

Opsommende Tabel: Ontwikkeling van Kapasiteit by Sinode 2025

Aspek	Assessering	Kernbevinding
Kennis	 Sterk sukses	Nuwe teologiese en kontekstuele insig; dieper verstaan van God se teenwoordigheid.
Houdings en gesindhede	 Uitstekend	Sinisme vervang deur hoop, waardering en geloofsenergie.
Vaardighede	 Goeie vordering	Nuwe vaardighede in luister, onderskeiding en samewerking begin posvat.
Gewoontes	 Groeiend	Nuwe geloofsritmes en waarderende praktyke begin wortel skiet.

22.5 Samevattende interpretasie

22.5.1 Sinode 2025 het nie net nuwe besluite geneem nie, maar nuwe *mense gevorm* — luisterende, waarderende en hoopvolle leiers.

22.5.2 Die Sinode het sterk kapasiteitsontwikkeling in drie van die vier fasette bewerk (kennis, gesindhede en vaardighede), met nuwe gewoontes reeds in wording.

22.5.3 Die geheelbeeld is van 'n **leierskapskultuur wat van probleemhantering na geloofsontdekking en geloofsaksie beweeg het**.

NARRATIEWE PROSES

23. NARRATIEWE PROSES

23.1 In paragraaf 3 van hierdie verslag word die narratiewe proses van die Sinode beskryf as 'n proses van **ontvang, ontgin, ontplooi** en **ontwerp**. In hierdie paragraaf word nou ontleed in watter mate die Sinode daarin geslaag het om hierdie proses suksesvol te implementeer.

23.2 Evaluering van die Narratiewe Proses by Sinode 2025

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontvang	Om met oopheid inligting en getuienis te ontvang uit die Woord, die geskiedenis en die konteks.	Die Sinode het hierdie fase sterk beliggaam: die week het begin met <i>Wandel in die Woord</i> oor Matteus 28 — 'n voortdurende luisterproses na God se Woord. Daarna het afgevaardigdes <i>ontvang</i> deur die Storiemuur (die kerk se pad 1990–2025), die brief van Paulus (prof. Piet Naudé) en die konteksbeskrywing van die Oos-Kaap. Hierdie drie bronne het saam die	 Sterk sukses: Die Sinode het diep en eerbiedig geluister na die Woord én na die verhaal van kerk en konteks. Daar is werklik <i>ontvang</i> met geloof en verwondering.

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontgin	Om dit wat ontvang is, te verwerk, bespreek en onderskei — deur gesprek, refleksie en toetsing.	"normatiewe en beskrywende stories" gevorm waaruit alles verder vloei. Hierdie fase het veral sterk na vore gekom in die tafelgesprekke en ringe se refleksies.	 Baie suksesvol: Die Sinode het uitstekend presteer in die <i>ontgin</i> -fase — veral deur waarderende gesprekke, eerlike luister en gesamentlike onderskeiding.
		Deelnemers het stories en data <i>ontgin</i> deur saam te vra: "Wat tref ons uit die Storiemuur?", "Wat beteken Paulus se brief vir ons bediening?", "Waar sien ons God in hierdie verhaal raak?" Die Sosiale Innovasie-proses het hierdie fase verdiep met luister, onderskeiding, geduld en reflektiewe gesprek.	
Ontploo	Om dit wat ontdek is, prakties te begin uitleef en eksperimenteer met nuwe benaderings.	Die <i>Ringsprojekte</i> en <i>Handevat-, In Pas- en Geloofsreis</i> -prosesse toon dat die Sinode reeds begin <i>ontploo</i> het: gemeentes het konkrete aksies en eksperimente beskryf — van gesamentlike bediening tot projekte vir kinders, jeug en kwesbares. Hierdie fase is nie net beplan nie, maar reeds sigbaar in praktyk (bv. Anchor of Hope, Palmpoppies, stoepstories, luistergroepe).	 Goeie vordering: Die Sinode het reeds begin ontplooi, maar die volgehoue toepassing van hierdie eksperimente oor die volgende jare sal bepaal hoe diep dit wortel skiet. Ringsprojekte is van wesenlike belang.
Ontwerp	Om nuwe patrone en praktyke te skep — nie as bloudrukke nie, maar as aanpasbare bediening.	Die slotafdeling <i>Ontwerpe en planne om 'n voorsmaak van die Koninkryk te wees</i> wys dat afgevaardigdes kreatief en realisties <i>ontwerp</i> het. Die planne fokus op luister, genesing, waardigheid, empatie en diens aan kwesbares — presies die tipe aanpasbare, volhoubare modelle wat die proses beoog het. Die taal van "luistergroepe", "vangnette", "veilige ruimtes" en "gemeentes as liefdevolle netwerke" toon ontwerp-denke eerder as program-denke.	 Sterk sukses: Die Sinode het met geloofsverbeelding nuwe patrone van kerkwees <i>ontwerp</i> — vloeibaar, kontekstueel en mensgerig.

23.3 Progressie in die proses

Die Sinode 2025 het die **narratiewe proses nie net beskryf nie, maar geleef**.

Die fases van *ontvang*, *ontgin*, *ontploo* en *ontwerp* is duidelik herkenbaar in die verloop van die vergadering:

- Dit **begin met luister** na die Woord en die verhale van die kerk;
- Dit **verdiep deur onderskeiding en refleksie**;
- Dit **beweeg na praktiese toepassing en eksperimentering**;
- En dit **mond uit in kreatiewe ontwerp van nuwe praktyke**.

Die hele proses het 'n *sirkel van leer en gehoorsaamheid* geskep wat aansluit by die geestelike ritme van luister – onderskei – doen – leer (die moederbord van die sosiale innovasie).

23.4 Samevattende beoordeling

Fase	Suksesvlak	Kort kommentaar
Ontvang	 Uitstekend	Sterk Bybelse en historiese ontvangs van stories en konteks.
Ontgin	 Uitstekend	Reflektiewe gesprekke, luister en onderskeiding goed gevestig.
Ontploo	 Goeie vordering	Praktiese toepassing het begin, moet volgehou word.
Ontwerp	 Sterk sukses	Nuwe patrone van bediening is kreatief en realisties ontwerp.

LITURGIE (GEBEDE, SKRIF, SANG, MUSIEK)

24. SENTIMENT-ANALISE: BELEWENIS VAN DIE LITURGIE BY SINODE 2025

24.1 Algemene toon en indruk

Die liturgiese ruimte van Sinode 2025 het 'n **sentrale vormende rol** gespeel. Hoewel dit nie in afsonderlike vroeë geëvalueer is nie, blyk dit deurgaans uit die terugvoer in **afdelings 5, 8, 16 en 17** dat afgevaardigdes die liturgie beleef het as:

- **heilig en verbindend, eerder as seremonieel;**
- **deurlopend teenwoordig in die hart van die week;**
- **en 'n draer van die Gees se teenwoordigheid en gemeenskapsgevoel.**

Die oorhoofse sentiment is **uiters positief**: liturgie het nie net 'n omhulsel van die Sinode gevorm nie, maar die **emosionele en geestelike ruggraat** daarvan geword.

24.2 Gebede en geestelike atmosfeer (Afdeling 5: *Met watter gebed het ons Sinode 2025 betree?*)

- Die terugvoer oor die gebede weerspieël **nederigheid, oorgawe en afhanklikheid van God**.
- Afgevaardigdes se eie gebede het sentraal gefokus op **God se teenwoordigheid, leiding, eenheid en vernuwing**.
- Die gesamentlike gebed van die Sinode is 'n **teologiese kernteks** van die week – dit bring die temas van gehoorsaamheid, liefdevolle verskil, hoop en sending saam.
- Sentiment: **Baie positief**, met 'n toon van eerbied en teerheid.
- Emosionele trefwoorde: *vrede, eensgesindheid, hoop, liefde, gehoorsaamheid, vertrou*.

Kern-insig: Die gebedslewe is as ervaring van geloofsgemeenskap beleef – eerder “ons gebed” as “my gebed.” Dit het 'n gesamentlike identiteit geskep.

24.3 *Wandel in die Woord* (Afdeling 8: Matteus 28)

- Afgevaardigdes beskryf die *Wandel in die Woord*-sessies as **die geestelike kern** van die Sinode.
- Hulle het diep gereageer op die herhaalde lees van die teks: dit het nie net insig gebring nie, maar ook **emosionele egtheid en rustigheid**.
- Sentiment: **Uitstekend positief** – die proses is beleef as “*luister wat jou verander.*”
- Tipiese emosies: *verwondering, oorgawe, geloofsmoed, eerbied, ontroering*.

- Die oordenking oor Matteus 28 het sinodale taal en selfverstaan gevorm: “*Hy is met ons al die dae*” het ’n geloofsanker geword.

Kern-insig: *Wandel in die Woord* het die liturgie uit die erediens na die hele week uitgebrei – ’n ritme van luister, stilte en gesprek wat leierskap op nuwe maniere gevorm het.

24.4 Sang en musiek (Implisiet in gebede, seënbedes en getuienisse – Afdelings 16–17)

- Alhoewel daar min eksplisiete verwysings na liedere is, getuig die toon van die seënbedes en getuienisse van ’n **liturgiese vreugde** wat met sang geassosieer word.
- Die afsluitingswoorde (“vreugdevolle geloof en dankbaarheid”) en die beskrywing van die slotgeleentheid dui op ’n **vierende atmosfeer**.
- Woorde soos *vreugde*, *vrede*, *seën*, *lof* en *hoop* het ’n liturgiese kleur – waarskynlik gekoppel aan sangmomente.
- Sentiment: **Hoog positief** – musiek en sang het ’n emosionele diepte geskep sonder om die erns van die week te verloor.

Kern-insig: Die musiek en sang was nie net esteties nie, maar ’n manier om emosionele energie te kanaliseer. Dit het gemeenskap geskep en die “toon” van hoop en eenheid beliggaam.

24.5 Algehele geestelike atmosfeer (Liturgie as geïntegreerde ervaring)

- Liturgie het nie los gestaan van besprekings en prosesse nie, maar het ’n **deurlopende geloofsritme** gevorm wat die Sinode se emosionele balans beïnvloed het.
- Die beskrywing van “*nederige optimisme*”, “*die Gees wat nuwe lewe bring*”, en “*vreugdevolle afsluiting*” is duidelike aanduidings dat liturgie as **ervaring van die teenwoordigheid van God** beleef is.
- Hierdie ritme het sinodesake verander in ’n **geestelike pelgrimsreis**.

Kern-insig

Die liturgie van Sinode 2025 is nie as “ondersteunende programdeel” beleef nie, maar as **die vormende hart** van die hele proses.

Deur gebed, sang, en *Wandel in die Woord* het afgevaardigdes die Gees van God beleef as **teenwoordig, troostend en rigtinggewend** — ’n bron van hoop, identiteit en gemeenskaplike roeping.

24.6 Gevolgtrekking: Belewenis van die liturgie tydens Sinode 2025

24.6.1 Afgevaardigdes het die liturgie van Sinode 2025 as die geestelike hart en draer van die Sinode beleef. Die week is deurweef met gebed, sang, stilte en *Wandel in die Woord*, wat ’n diep gevoel van God se teenwoordigheid en leiding geskep het.

24.6.2 Die gebede het ’n toon van nederige oorgawe en gemeenskaplike afhanklikheid gevestig, terwyl *Wandel in die Woord* uit Matteus 28 ’n ritme van luister, onderskeiding en roeping laat groei het. Sang en musiek het ’n vreugdevolle, vierende atmosfeer gebring wat die Gees se teenwoordigheid tasbaar gemaak het.

24.6.3 Die liturgiese ervaring het ’n eenheidsgevoel versterk, sinisme vervang met hoop en geloofsenergie, en die Sinode se werk in ’n ruimte van eerbied, dankbaarheid en verwondering geplaas. Liturgie was nie bykomstig nie, maar die lewende bron waaruit gesprek, besluit en roeping gevoed is.

25. AANBEVELINGS AAN RINGE

25.1 Ringe en die Sinode word versoek om aandag te gee aan die volgende:

25.1.1 Gee aandag aan die uitkomst en aanbevelings van die sentiment-analise (pt. 18.6):

- **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied 'n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
- **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
- **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
- **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
- **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet 'n deurlopende praktyk word, nie net 'n tema nie.
- **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

25.1.2 Bou voort op die fondament wat gelê is rondom kennis, houdinge en gesindhede, vaardighede en die vestiging van konstruktiewe gewoontes:

- Veranker kennis in **voortdurende leer**.
- Kweek **hoopvolle gesindhede**.
- Bou **vaardighede deur praktyk**.
- Vestig **nuwe geloofsgewoontes**.
- **Behou momentum** – gebruik Sinode 2025 as vertrekpunt vir 'n volhoubare kultuur van leer en geloofsgroei.

Met harte vol lofprijsing kyk die Sinode terug op 'n geseënde ervaring.

Ds Danie Mouton
Direkteur Sinode

G: VERSLAE VAN TYDELIKE KOMMISSIES

G1: VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE

1. Samestelling van die Sinodale Regskommissie (Bep 35.8.2)

1.1 Die Tydelike Regskommissie beveel aan dat die Sinode van Oos-Kaapland die volgende samestelling van die Sinodale Regskommissie goedkeur:

Aktuarius: Ds Jan Grobbelaar

Regsgeleerde: Oudl. C. van Loggerenberg

Primarii:

Oudl WC Breytenbach (regsgeleerde)

Ds R Niewenhuizen

Ds R Vosloo

Sekundi:

Dr EP Büchner

Ds B Marais

Ds CC Pienaar

Voorsitter: Dr Dewald Davel

Skriba: Ds Jan Grobbelaar

G: HANDELINGE VAN DIE VEERTIENDE VERGADERING VAN DIE SINODE VAN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK IN OOS-KAAPLAND

EERSTE SITTINGS DAG

MAANDAG 13 OKTOBER 2025
EERSTE OGGENDSITTING

1. VERWELKOMING

1.1 Afgevaardigdes het op die voorafbepaalde datum, tyd en plek (13 Oktober 2025 om 11:30 in die konferensiesaal van die Willows Konferensiesentrum) hul sitplekke ingeneem.

1.2 Die voorsitter van die Sinodale Kommissie, dr. Dewald Davel, neem die voorsitterskap van die Sinode waar tot en met die verkiesing van die moderator. Hy verwelkom die afgevaardigdes om 11:30 by die veertiende gewone vergadering van die Sinode en wens almal 'n geseënde byeenkoms toe.

1.3 Afgevaardigdes kry geleentheid om hulself om die tafel in hul kleingroep bekend te stel.

2. KONSTITUERING

2.1 Die volgende afgevaardigdes is per geloofsbrief teenwoordig en het by aankoms geregistreer:

1. ABERDEEN (1855)

Ds. C James

Oudl. D van der Westhuizen

2. ADELAIDE (1890)

Ds. PCPA Odendaal

Oudl. FJ Every

3. ALBANIE (1831)

Dkn. E Schoonbee

Oudl. BC Hoole

4. ALEXANDRIA (1854)

Ds. DJ de Kock

*Dkn. R Heyneke

5. ALGOA GEMEENSKAPSKERK (1959)

*Oudl. (ds) E Bester

Oudl. A Louwrens

6. ALGOAPARK (1953)

Dr. PS Stoltz

Oudl. D Matthee

7. ALIWAL-NOORD (1852)

Ds. D Vermaak

Ds. N Muller

*Oudl. E Schulze

*Dkn. PC Hechter

8. ANCHOR OF HOPE - PORT ELIZABETH- SENTRAAL (1924)

Ds. GJ Noeth

Dkn. D Roux

9. BARKLY-OOS (1873)

Oudl. WD Cloete

Oudl. J Schoeman

10. BLOUWATERBAAI FAMILIEKERK – SWARTKOPSRIVIER (1976)

*Ds. B Marais

Oudl. JA Kruger

11. BOTHASRUS (1941)

Ds. R van Niekerk

Oudl. W Greyling

12. BUFFELSRIVIER (1962)

Ds. JH Kleynhans

*Dkn. MEM Bezuidenhout

13. BURGERSDORP (1846)

Ds. Q Nel

Oudl. DC Lourens

14. CAMBRIDGE (1952)

-

15. CATHCART (1907)

Oudl. WR de Bruin

*Oudl. YC de Bruin

16. CLEARVIEW (2015)

Oudl. GO McKerry

17. COLESBERG (1826)

Dr. CF Herbst

Oudl. JJ Lingenfelder

18. CRADOCK (1818)

Ds. C Slabbert

Oudl. AJ Pienaar

19. CRADOCK-NOORD (1966)

Ds. J-R Nieuwenhuizen

Oudl. J Swart

20. CRADOCK-OOS (1951)

Oudl. PCW Potgieter

21. DESPATCH-DAGBREEK (1984)

*Oudl. M Smit

22. DESPATCH-EENDRAG (1965)

-

23. DESPATCH-NOORD (1976)

Ds. DW O'Kennedy

Oudl. FM Ferreira

24. DESPATCH-SUID (1969)

Ds. AM Preller

Oudl. M Victor

25. DIAS (1981)

Ds. W Venter

Oudl. J Pretorius

26. DORDRECHT (1857)

*Dr. EP Büchner

27. ELLIOT (1890)

*Ds. HE Botha

CJ Kotzé (waarnemer)

28. FORT BEAUFORT (1949)

Oudl. CR Botha

*Dkn. Z Janeke

29. GAMTOOSVALLEI (1944)

*Ds. L McLachlan

30. GAMTOOSVALLEI-OOS (1958)

Ds. MA Ferreira

31. GLEN LYNDEN (1829)

Oudl. JP Marais

32. GONUBIE (1986)

Ds. JJ Pretorius

Oudl. CJH Steinberg

33. GRAAFF-REINET (1792)

Ds. HJ Ekkerd

*Oudl. I Boshoff

34. GRASVOËLKOP (1978)

Ds. GV Ehlers

Oudl. AE Joubert

35. HOFMEYR (1876)

-

36. HUMANSDORP (1849)

Ds. DC Thomas

Oudl. AA Scholtz

37. HUMANSDORP-OOS (1976)

*Ds. M Badenhorst

Oudl. JHM van Heerden

38. INDWE (1906)

-

39. JAMESTOWN (1891)

Oudl. AC de Klerk

Dkn. JH van der Walt

40. JANSENVILLE (1855)

Ds. AD Botha

41. JEFFREYSBAAI (1969)

Ds. D Higgs

Ds. N Greyling

*Ds. HM Van Der Watt

Oudl. PJ de Wet

Oudl. A Jansen van Vuuren

*Oudl. L Steyn

*Dkn. T Pieterse

42. JOUBERTINA (1907)

Ds. HJ Roberts

Oudl. JO Kritzinger

43. KAREEDOUW (1906)

Ds. JH Vermaak
Oudl. JJ Scheepers

44. KING WILLIAM'S TOWN (1912)

*Ds. B Esterhuyzen
WCJ Brink (waarnemer)

45. KLIPPLAAT (1944)

-

46. KRAGGAKAMMA (1973)

Ds. MG van Rooyen
Ds. DT Wessels
*Oudl. S Tait
Dkn. HP Bakkes

47. LADY GREY (1862)

Oudl. JHJA Hattingh
Oudl. A Nel

48. LOERIE (1938)

P Viviers (waarnemer)

49. MACLEAR (1916)

-

50. MIDDELBURG-KAROO (1852)

-

51. MISGUND (1950)

-

52. MOLTEÑO (1881)

Oudl. SJP Greyvenstein
Oudl. DH Els

53. MTHATHA (1890)

-

54. MURRAYSBURG (1855)

Ds. JJ Joubert
Oudl. JH Swanepoel

55. NAHOON (1960)

Ds. CP van der Walt
Oudl. LW van de Merwe

56. NEWTONPARK (1953)

Ds. CC Pienaar
Dkn. PJDT Roux

57. NIEU-BETHESDA (1878)

Oudl. WAS Olivier

58. NOUPOORT (1944)

-

59. OOS-LONDEN (1905)

Ds. NW Bezuidenhout
Ds. JH Coetzer
*Oudl. MM Nel
*Oudl. M Müller

60. OOS-LONDEN-WESHEUWELS (1971)

Ds. WP Petzer

61. PARKHEUWEL (1955)

*Ds. C du Pisanie

62. PATERSON (1906)

*Ds. M Wessels
*Oudl. H Feuth

63. PATMOS (1962)

Ds. J Grobbelaar
Oudl. C van Loggerenberg

64. PEARSTON (1859)

*Oudl. JA Troskie
Oudl. JVG Moolman

65. PORT ELIZABETH (1907)

Ds. TL Wait
Oudl. AJ De Villiers

66. PORT ELIZABETH-DE DUIN (1963)

Ds. DJF de Jongh
Oudl. FE Potgieter

67. PORT ELIZABETH-HEIDEVELD (1982)

*Ds. R Vosloo
Dkn. J Van de Heever

68. PORT ELIZABETH-HOOGLAND (1972)

Ds. PCJ Nel
Oudl. WC Breytenbach
*Dkn. L Bonthuys

69. PORT ELIZABETH-LORRAINE (1976)

Ds. PG Loubser
*Ds. T Pieterse
Oudl. J Sieberhagen

70. PORT ELIZABETH- NOOITGEDACHT (1959)

Ds. R-J de Kock
*Oudl. A van der Merwe

71. PORT ELIZABETH-NOORD (1933)

Ds. JD de Bruin
Oudl. CR Lamastra

72. PORT ELIZABETH-SHERWOOD (1987)

Ds. DW Mouton
Ds. WU Barnard

*Oudl. PE Olivier
Dkn. GF Buys
Oudl. P Stoffberg

73. PORT ELIZABETH-SIONSRAND (1970)

Ds. PH Voigt
Oudl. JB van der Schyff

74. PORT ELIZABETH-SONHEUWELS (1964)

Dkn. MJ van Tonder
Oudl. DG Saayman

75. PORT ELIZABETH-WES (1940)

-

76. QUEENSTOWN (1854)

*Ds. D Viljoen
*Oudl. IH Roodt

77. RETIEF (1958)

Dkn. DV Rossouw

78. RIETBRON (1913)

Ds. JJ Eksteen
Oudl. DR Jansen van Vuuren

79. SOMERSET-OOS (1825)

*Ds. N Stoffels
Ds. R Nieuwenhuizen
*Oudl. M de Villiers

80. SOMERSTRAND (1983)

Ds. V du Plessis
Dkn. R Lloyd

81. SONDAGSRIVIER (1918)

Ds. J Grobler
Dkn. J van Eck

82. SONDAGSRIVIER-SUID (1938)

*Ds. L Van Zyl
*Dkn. E Van den Bosch

83. SONDAGSRIVIERMOND (2008)

*Ds. E van der Westhuizen

84. STERKSTROOM (1891)

Dr. DH Davel

85. STEYNSBURG (1875)

Ds. JG van Tonder

86. STEYTLERVILLE (1876)

Dr. NJG van der Westhuizen

87. STUTTERHEIM (1948)

Ds. DO Strydom

88. SYDENHAM (PORT ELIZABETH) (1946)

*Oudl. GM Moses

89. TARKASTAD (1863)

Ds. AC Vlok
*Oudl. LMD Wait

90. TSITSIKAMMA (1944)

Ds. WD Sauer
Oudl. DT Loots

91. UGIE (1903)

CJ Kotzé (waarnemer)

92. UITENHAGE (1817)

Ds. L Oliver
Dkn. R Heyman

93. UITENHAGE-DE MIST (1950)

*Ds. T de Jongh
Oudl. C van Dalen

94. UITENHAGE-NOORD (1950)

Ds. TJ van Schoor
*Oudl. CH Nel

95. UITENHAGE-OOS (1950)

Ds. HN Lochner
Oudl. PP Stroebel

96. UITENHAGE-WINTERHOEK (1971)

Ds. HJ Meyer
Oudl. GS Skene

97. VANSTADENSRIEVER (1966)

Ds. A van Jaarsveld
Oudl. Q Osborne

98. VENTERSTAD (1882)

Oudl. PA Marais

99. WALMER (1929)

Ds. C Coetzee
Oudl. HI Nell

100. WATERFORD (1919)

-

101. WILLOWMORE (1864)

-

2.2 Die vergadering konstitueer wettig. Daar is aan al die bepalings van die Kerkorde voldoen.

3. LITURGIESE OPENING

3.1 Die Sinode word by wyse van liturgiese viering onder leiding van die voorsitter en 'n liturgiese span (di. Bianca Marais en Robert-John de Kock) hanteer. Die musiekbegeleiding word waargeneem deur di. Nico Bezuidenhout en Jan Coetzer.

3.2 Die vergadering sing Liedboek 190 (Grote God aan U die eer!). Daarna volg die Oos-Kaaplandse Roepingslied (op die melodie van Liedboek 422).

3.3 Die Sinode bevestig haar visie op die identiteit en roeping van die kerk (vervat in Bylaag A2.1), gebaseer op die Apostoliese Geloofsbelydenis. Die vergadering resiteer 'n samevatting van die roepingsverklaring.

3.4 Die Ringsvoorsitters van die twaalf Ringe neem ook deel aan die liturgiese viering. Elke voorsitter lei 'n gebed namens die betrokke Ring vir die Sinode. Die gebede word simbolies in die gebedebak geplaas. 'n Verteenwoordiger van elke ring steek 'n kers aan as teken van God se lig wat ons verlig en plaas 'n lys van afgevaardigdes uit die onderskeie ringsgebied in die gebedebak.

3.5 Die Sinode sing as gebed Vonk 159 (Heer, ons dink aan Afrika, plek van helder son) en Flam 92 (Seën ons Here God, seën Afrika).

3.6 Na die seëngroet, sing die vergadering Jeugsangbundel 66 (Ek bring U my lof).

3.7 Die Sinode Wandel in die Woord aan die hand van Matteus 28:1-10. Matteus 28 dien as heilige teks vir die Sinodesitting. Terugvoer word rondom die tafels gedoen, waarna die Voorsitter etlike gedagtes vanuit die Woord deel.

3.8 Sinodegangers kry ook geleentheid om hul gebed vir die Sinodesitting op *Google Forms* te skryf. 'n Opsomming van die gebede, asook 'n kollektiewe gebed wat aan die hand van die individuele gebede opgestel is, word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** ingesluit.

3.9 Ter afsluiting sing die Sinode Liedboek 171 (Heilig, heilig, heilig, heilig is die Heer). Daarna spreek die liturg die Here se seën uit oor die vergadering.

4. ORIËTERING: WAT AFGEVAARDIGDES VAN DIE VERGADERING MOET WEET

4.1 Die Direkteur Sinode, ds. Danie Mouton, oriënteer die vergadering met die oog op die volgende aspekte (verwys die Voorwoord tot die Sakelys vir die volledige uiteensetting):

4.2 Doel en werkswyse

4.2.1 Sinode 2025 is doelbewus anders ontwerp: minder gefokus op verslagdoening en meer op kreatiewe en skeppende samesyn. Die Sinode vra saam hoe bediening in gemeentes, ringe en die Sinode behoort te lyk op pad na 2035 en verder. Afgevaardigdes word genooi om na hulle konteks te kyk — na die geskiedenis én die hede — om God se teenwoordigheid en nuwe moontlikhede te ontdek. Die werkswyse is oop en verkennend: ons kom nie met klaargemaakte antwoorde nie, maar om saam te luister, te leer en nuwe paaie te vind. Ons fokus nie op probleme nie, maar bou verder op die maniere waarop God reeds by ons aan die werk is.

4.3 Die verhaal agter Sinode 2025

4.3.1 Die raamwerk vir Sinode 2025 het gegroei uit die Leiersberaad van Maart 2025, waar ringskommissies en die Sinodale Kommissie saam teruggekyk het na die kerk se pad sedert 1990. In dié gesprek het afgevaardigdes besef hoe sterk die "probleemstorie" ons soms oorheers, maar ook

ontdek hoe God se "alternatiewe storie" soos 'n goue lyn deur ons geskiedenis loop. Vanuit hierdie besef het die vraag ontstaan: hoe kan ons bediening ontwerp wat getrou bly aan God se koninkryk en sy teenwoordigheid in ons tyd? Daarom bou ons by hierdie Sinode nie vaste bloudrukke nie, maar *prototipes* — eerste, aanpasbare maniere van bediening wat verder kan groei en ontwikkel soos ons saam met God op pad is.

4.4 Hoe afgevaardigdes behoort deel te neem

4.4.1 Afgevaardigdes word genooi om met oop harte en nederige gesindheid deel te neem. God is teenwoordig, en Jesus lei ons deur sy Woord en Gees. Deelnemers moet goed voorbereid kom, bereid wees om te leer en oop wees vir nuwe insigte, selfs al ontwig dit bekende maniere van dink. Luister aandagtig na ander, wees bedagsaam in gesprek, en dra aktief by tot die gemeenskaplike werk. Hierdie Sinode vra harde werk, verbeelding en samewerking — ons kom nie om net te hoor nie, maar om saam te skep, saam te droom en saam God se toekoms vir die Oos-Kaap te verbeeld.

4.5 Fasiliteerder en spreker

4.5.1 Die fasiliteerder wat ons kom begelei is dr. Frederick Marais van die Eenheid vir Sosiale Innovasie van die Hugenate Kollege. Voorts besef ons dat baie predikante en gemeentes onder druk verkeer. Ons nooi dus 'n spreker, praktiese teoloog prof. Yolanda Dreyer, om insette oor predikante-versorging te gee.

5. AFKONDIGINGS

5.1 Die Direkteur Sinode, ds. Danie Mouton, deel praktiese reëlins oor die bediening van etes, en hoe elektroniese kommunikasie tydens die vergadering gestruktureer word. Daar word van WhatsApp gebruik gemaak. *Google Forms* word vir terugvoer op sleutelmomente van die vergadering ingespan. Stemprosesse word óf via papier stembriefies óf, by voorkeur, via *Menti.com* hanteer.

5.2 Hy verduidelik dat die vergadering 'n geestelike inslag het. Elke sessie word met die sing van 'n lied of twee ingelui. Afgevaardigdes word versoek om stiptelik te wees.

6. TAFELGEBED EN MIDDAGETE

6.1 Ds. Danie Mouton doen die tafelgebed. Die Sinode verdaag vir middagete.

MAANDAG 13 OKTOBER 2025 EERSTE MIDDAGSITTING

7. SANG

7.1 Die Sinode sing Liedboek 159 (God is hier teenwoordig).

8. A1: VERSLAG VAN DIE ONTWERPSPAN / ORDEKOMMISSIE

8.1 Die voorsitter hanteer A1, die **Verslag van die Ontwerpspan / Ordekommissie** (p. 9) met die vergadering.

8.2 Die vergadering keur **Verslag A1** in sy geheel goed.

9. TOELIGTING OOR DIE GEBRUIK VAN MENTI.COM

9.1 Ds. Danie Mouton begelei die vergadering oor die gebruik van selfone en *Menti.com* om 'n elektroniese stem uit te bring. Afgevaardigdes oefen die stemproses aan die hand van 'n fiktiewe stemming vir 'n gunstelingvrug.

10. NOMINASIES VIR DIE VERKIESING VAN MODERATOR

10.1 Afgevaardigdes kry geleentheid om nominasies vir die verkiesing van 'n moderator in te dien deur 'n WhatsApp na die sinodale selfoonnommer te stuur. Die selfoon word deur die Tydelike Kommissie vir die tel van stemme gemoniteer.

10.2 Nominasies word op die grootskerm aan die vergadering vertoon waarna afgevaardigdes geleentheid kry om hulle te onttrek indien hulle nie beskikbaar is nie. Daarna ontvang afgevaardigdes 'n elektroniese stembrief op <https://menti.com> en kry geleentheid om hul stem uit te bring.

11. VERKIESING VAN DIE MODERATOR

11.1 Die vergadering gaan oor tot die verkiesing van die moderator. Die stemresultaat word deur die tydelike kommissie vir die tel van stemme gemoniteer.

11.2 Dr. Dewald Davel word verkies as moderator van die sinodale vergadering. Hy word gelukgewens en bedank die afgevaardigdes vir die vertroue in hom gestel.

12. A4: STORIEMUUR: VERHAAL VAN SINODE VAN OOS-KAAPLAND SEDERT 1990 (PT. 10, P. 96)

12.1 Vertelling: Die verhaal van Sinode Oos-Kaapland sedert 1990

12.1.1 Die verhaal van Sinode Oos-Kaapland is in Maart 2025 deur deelnemers aan die Sinode se Leiersberaad opgestel. Dit is 'n uitgebreide dokument wat in die Sakelys opgesom word by A4 punt 10 en volledig vervat word in SAKELYS BYLAAG A4.2, waarin die inhoud asook die filosofie en teorie wat 'n narratiewe benadering onderlê beskryf word.

12.1.2 Die Direkteur Sinode, ds. Danie Mouton, beklemtoon dat die verhaal gekenmerk word deur 'n dominante probleemstorie, maar dat God se teenwoordigheid gesien kan word in die alternatiewe verhaal, die goue draad in die verhaal waar die probleem nie domineer het nie, maar waar God se koninkryk deurgebreek het. 'n Geloofsonderskeidende vergadering soos hierdie onderskei die weg vorentoe aan die hand van God se aksie en God se teenwoordigheid. Die alternatiewe verhaal leer ons hoe om 'n voorsmaak, 'n teken en 'n instrument van God se koninkryk in ons omgewing te wees.

12.1.3 Aangesien die inhoud lank en kompleks is, word die verhaal nou aan afgevaardigdes oorvertel deur van 'n vertelling waaraan persone in die rol van 'n meestersverteller, 'n ouer predikant en jonger predikant deelneem. Ds. Mouton stel die deelnemers aan die vertelling aan die vergadering voor.

12.1.4 Die Storiemuur se inhoud word deur di. Anton Ferreira, Conrad Thomas en Luané McLachlan deur middel van 'n gedramatiseerde vertelling aan die Sinode bekendgestel. Die verteller is ds. Anton Ferreira, ds. Conrad Thomas verteenwoordig die ouer dominee en ds. Luané McLachlan die jong dominee in die verhaal. Dis 'n breë oorsig van die reis van die kerk in die Oos-Kaap van 1990 - 2025 gesien uit die oogpunt van die ouer en jonger dominee.

12.1.5 Die **teks** van die gedramatiseerde vertelling word as **BYLAAG H.1** by hierdie Handeling ingesluit.

12.2 Getuienis van deelnemers aan die Storiemuur

12.2.1 Na afloop van die vertelling, kry deelnemers aan die proses geleentheid om te vertel hoe hulle deur die alternatiewe verhaal van die Storiemuur getref is. Di. Anton Ferreira, Robert-John de Kock en Tobie van Schoor, deel hulle getuienis.

13. NOMINASIES VIR DIE VERKIESING VAN ASSESSOR

13.1 Nominasies word aangevra vir die verkiesing van die Assessor (onder-voorsitter) van die Sinode.

14. AFKONDIGINGS

14.1 Die Skriba doen enkele afkondigings voor tee.

14.2 Die Sinode verdaag vir teepouse.

MAANDAG 13 OKTOBER 2025 TWEDE MIDDAGSITTING

15. SANG

15.1 Die Sinode sing Liedboek 198 (God is my lied, sy almag ken geen perke).

16. VERKIESING VAN DIE ASSESSOR

16.1 Die vergadering stem elektronies vir genomineerdes. Ds. MG van Rooyen word as assessor van die vergadering verkies.

16.2 Die moderator wens hom geluk met sy verkiesing. Hy neem sy sitplek aan die moderatuurstafel in.

17. TAFELGESPREK OOR DIE STORIEMUUR

17.1 Afgevaardigdes is in kleingroepe rondom tafels geplaas. Rondom die tafels word nou gesprek gevoer oor die Storiemuur aan die hand van die volgende vrae:

- Wat het julle uit die verhaal van ons land, die kerk en die Sinode getref?
- Hoe sou julle die verhaal wil aanvul?
- Waar sien julle God in die verhaal raak?

17.2 Afgevaardigdes kry geleentheid om hul terugvoer op *Google Forms* te plaas. Die terugvoer word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

18. NOMINASIES VIR DIE AKTUARIUS

18.1 Nominasies vir die verkiesing van die Aktuarius word via WhatsApp ontvang. Ruimte word geskep vir genomineerdes om te onttrek indien hulle nie vir die rol beskikbaar is nie.

19. MONDELINGE TERUGVOER: TAFELGESPREK OOR STORIEMUUR

19.1 Terugvoer word mondelings gegee oor die tafelgesprekke - verhale van ontwrigting, maar ook nuwe lewe.

19.2 Lede vertel verhale van hoe die Here saam ontdek is, van hoe die Here saam gesoek is. Die Here was in die verlede getrou, Hy is nou ook getrou en verander lewens en gemeenskappe. Selfs as die kerk foute maak, bly God getrou.

20. E1: DIE "APOSTEL PAULUS SE BRIEF" AAN GEMEENTES IN OOS-KAAPLAND (P. 161)

20.1 Prof Piet Naudé het in die styl en genre van die Apostel uit die eerste eeu n.C. 'n brief aan die gemeentes in die streek van Oos-Kaapland geskryf. Dit verskyn as Bylaag E1 op p. 161 van die Sakelys.

20.2 Ds. Jurie Pretorius gee 'n kort oorsig oor die inhoud van die brief. "Paulus" onderstreep die identiteit en roeping van die kerk deur te verwys na die verlede, hede en toekoms. Hy vestig die aandag op struikelblokke wat die kerk nie mag verhoed om roepingsgetrou te bly nie.

21. VERKIESING VAN DIE AKTUARIUS

21.1 Ds. Jan Grobbelaar word deur elektroniese stemming as aktuaris van die Sinode aangewys. Die voorsitter wens hom geluk en ds. Grobbelaar neem sy sitplek aan die moderatuurstafel in.

22. TAFELGESPREK OOR "PAULUS SE BRIEF"

22.1 Rondom die tafels word gesprek gevoer oor die volgende:

- Wat tref julle uit die brief van Paulus?
- Wat sou julle vir Paulus wou vra, indien julle die geleentheid sou hê?
- Hoe help Paulus se brief ons om God raak te sien en uit die evangelie te leef?

22.2 Afgevaardigdes kry geleentheid om hul terugvoer op *Google Forms* te plaas. Die terugvoer word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

23. NOMINASIES VIR ADDISIONELE LID VAN DIE MODERATUUR

23.1 Afgevaardigdes kry geleentheid om lede te nomineer as addisionele lid op die moderatuur.

23.2 Genomineerdes kry geleentheid om hulself te onttrek indien hulle nie beskikbaar is nie.

24. RINGE VERGADER

24.1 Die vergadering verdaag om 17:30 sodat lede in ringsverband bymekaar kan kom. Ringe hanteer die volgende gespreksvrae:

- Reflekteer oor die dag. Wat was vir julle betekenisvol?
- Wat neem die Ring uit die Storiemuur en die "Brief van Paulus" vir die Ring en ringsgemeentes?
- Ringe kry ook geleentheid om afgevaardigdes na die volgende vergadering van die Algemene Sinode te nomineer, met die oog op goedkeuring wanneer die Sinode haar afvaardiging na die Algemene Sinode bepaal.

24.2 Die terugvoer en die nominasies vir die afvaardiging na die Algemene Sinode word op *Google Forms* geplaas. Die terugvoer oor die Storiemuur en die "Brief van Paulus" word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

MAANDAG 13 OKTOBER 2025 AANDSITTING

25. VERKIESING VAN ADDISIONELE LID VAN DIE MODERATUUR

25.1 Die vergadering bring stemme vir die addisionele lid op die moderatuur elektronies uit. Dr. Elsje Büchner word as addisionele lid verkies.

25.2 Die moderator wens haar geluk met haar verkiesing en sy neem haar plek aan die moderatuurstafel in.

26. PREDIKANTE-VERSORGING - SESSIE 1

26.1 Die voorsitter heet prof. Yolanda Dreyer, praktiese teoloog van die Universiteit van Pretoria, in die vergadering welkom. Hy skets 'n kort biografiese beeld van haar lewe en bydrae in die Kerk. Daarna word sy aan die woord gestel.

26.2 Professor Yolanda Dreyer lei 'n werksessie oor predikante versorging, gerig op selfsorg en selfverstaan. Die sessie handel oor: Strewe na heelheid.

26.3 Kleingroepe hanteer twee vrae:

- Wat is nodig vir 'n gesonde gebalanseerde lewe?
- Hoekom sukkel mense so met 'n gebalanseerde lewe?

26.4 Professor Dreyer brei uit waarom dit so moeilik is om 'n gebalanseerde lewe te leef. Twee van die kern redes is jou vorming as kind en die heersende sosiale diskoers.

26.5 Heling vind plaas deur: Oopmaak, ontdek, integreer. Egte emosionele en spirituele kontak is nodig vir gesonde menswees.

26.6 Die Powerpoint vir hierdie aanbieding kan gevind word by hierdie skakel:

<https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S1-hoe-dit-lyk.pdf>

27. AANDWYDING

27.1 Die vergadering sluit om 20:45 af met die aandwyding onder leiding van die liturgiese span, di. Trunette de Jongh en Larry van der Walt.

27.2 Nadat Flam 22 ((Ek soek U, o God) gesing is. Word Matteus 28:11-15 voorgelees en oordink. Daarna sing die Sinode Liedboek 286 (Here God van liefde).

27.3 Die vergadering verdaag vir die dag.

TWEEDE SITTINGS DAG

DINSDAG 14 OKTOBER 2025 EERSTE OGGENDSITTING

28. DAGWYDING

28.1 Die dag word om 08:30 geopen deur te sing uit Liedboek 214 (Here, ons sal U loof) en Liedboek 442 (Gees van God wat in my woon). Die musiekbedieningspan is di. Nico Bezuidenhout en Jan Coetzer.

28.2 Die liturgiese span (di. Bianca Marais en Robert-John de Kock) lei die Wandel in die Woord uit Matteus 28:16-20. Na gesprek om die tafels is daar geleentheid om op *Google Forms* te reageer.

28.3 Na gebed om die tafels sing die Sinode Flam 92 (Seën ons Here God, seën Afrika).

29. PRESENSIE

29.1 Die volgende verskonings vir afwesigheid is ontvang:

Dr. Paul (PS) Stoltz (Algoapark) oggendsessie
Oudl. Danie (D) Matthee (Algoapark) oggendsessie
Dkn. Dian (D) Roux (Anchor of Hope) vanaf 18:00.
Oudl. Willie (WR) de Bruin (Cathcart) vanaf 17:00 tot 17:15.
Oudl. Yolandé (YC) de Bruin (Cathcart) vanaf 17:00 tot 17:15.
Oudl. Ingrid (I) Boshoff (Graaff-Reinet) oggendsessie
Dkn. Hennie (HP) Bakkes (Kraggakamma)
Oudl. Dossie (DM) Nortjé (Kraggakamma)
Dkn. Pierre (PJDT) Roux (Newtonpark) vanaf middag teetyd tot die aand.
Ds. Gerhard (PG) Loubser (PE-Lorraine)
Dkn. Johannes (J) van Eck (Sondagsrivier)
Dkn. Ilze (E) Van den Bosch (Sondagsrivier-Suid)
Dkn. Carike (C) Barkhuizen (Sydenham)
Oudl. Jan (JJ) Strydom (Sydenham)

30. A4: NAVORSING (PRAKTYKGERIGTE ONDERSKEIDING) (P. 80)

30.1 Ds. Danie Mouton lewer 'n inset oor die konteks van Sinode Oos-Kaapland. Hy verwys in sy inset oorsigtelik na die volgende aspekte van Verslag A4:

- A4 pt. 12: God se aksie skep die kerk
- A4 pt. 13: Die kerk in die Nuwe Testament
- A4 pt. 4: 'n Oorsig oor die SA-bevolking
- A4 pt. 5: Die ekonomie van die Oos-Kaap
- A4 pt. 6: Die sosiale en politieke geskiedenis van die Oos-Kaap
- A4 pt. 7: Die godsdienstige profiel van die Oos-Kaap
- A4 pt. 8: Die statistiese profiel en tendense van die breër NG Kerk
- A4 pt. 9: Feite en tendense t.o.v. Sinode Oos-Kaapland

30.2 Hy beklemtoon dat ons God miskyk as ons aanmekaar net vra wat verkeerd is. 'n Waarderende gesindheid, 'n vraag na wat reg is, help ons om God raak te sien. God vertoon Hom aan ons as 'n

Gemeenskap, die gemeenskap van Vader, Seun en Gees. Die mees duidelike manier waarop die Drie-Enige God Hom aan ons vertoon is in Jesus Christus. Deur Jesus word ons ingetrek in die Gemeenskap van God Drie-Enig.

30.3 Hierdie Gemeenskap is aktief werkend in hierdie wêreld. Dit is God se missie waarby ons as Sy kerk geroep word om saam met God te werk in hierdie missie. Die kerk is 'n voorsmaak van God se Koninkryk, maar werk ook saam aan die sigbaar maak van daardie Koninkryk.

30.4 Teen die agtergrond van hierdie teologiese insig moet verslag A4 punte 1-9 interpreteer word. Ons is kerk in hierdie konteks. Die kerk is nie 'n teoretiese konsep nie, ons is deel van God se verhaal in hierdie land en provinsie, ook deel van die geskiedenis in hierdie streek.

30.5 Powerpoint-aanbiedings van ds. Mouton is aanlyn beskikbaar by hierdie skakels:

- Konteks: Land en Provinsie - <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/konteks-land.pdf>
- Konteks: Kerklik - <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/konteks-kerklik.pdf>

31. TAFELGESPREK OOR DIE KERK IN DIE NUWE TESTAMENT EN ONS KONTEKS

31.1 Tafelgesprekke word gevoer oor die volgende vrae:

- Watter aspekte van ons konteks is vir jou nuut en verrassend?
- Wat is die belangrikste aspekte van ons konteks vir gemeentes se bediening?
- Waar sien julle God in die verhaal raak?

31.2 Lede kry geleentheid om terugvoer te gee op *Google Forms*. 'n Opsomming van die terugvoer word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

32. AFKONDIGINGS EN VERVERSINGS

32.1 Die moderator doen enkele afkondigings.

32.2 Die vergadering verdaag om 10:30 tot 11:00.

DINSDAG 14 OKTOBER 2025 TWEDE OGGENDSITTING

33. SANG

33.1 Die Sinode sing Flam 58 (Kom, o Skepper Gees) en die Oos-Kaaplandse Roepingslied (Hier in die Oos-Kaap is die Heer vir ons die bron van roem en eer).

34. SOSIALE INNOVASIE - SESSIE 1 - DR. FREDERICK MARAIS

34.1 Die voorsitter heet dr. Frederick Marais welkom in die vergadering. Hy verduidelik dat dr. Marais die Sinode in praktiese werksessies gaan begelei om praktiese uitvoering te gee aan die alternatiewe verhaal soos in die Storiemuur onderskei.

34.2 Dr. Marais verskaf inleidende agtergrond oor die ontstaan en prosesse van sosiale innovasie. Hy vertel die verhaal van die innoverende dr. Andrew Murray wie se denke geskoei was op Johannes 15 met verwysing na die lote van die wingerdstok wat in Christus inwoon.

34.3 Sosiale Innovasie is geïnteresseerd in 'n beter toekoms. Jesus is uit die toekoms na ons op pad. So droom ons oor die toekoms wat nou reeds gestalte vind.

34.4 Die gesprek word verder prakties om die tafels gevoer.

35. BEDIENING EN AMPSVERBREIDING IN DIE NG KERK - DS. JACO BOTHA

35.1 Die voorsitter verwelkom ds. Jaco Botha van die Hugenote Kollege in die vergadering.

35.2 Ds. Botha koördineer die opleiding van Bedienaars aan die Hugenote Kollege. Hy gee 'n oorsig oor die inhoud van die Bedienaarskursus wat by Hugenote Kollege aangebied word.

36. AFKONDIGINGS EN TAFELGEBED

36.1 Die Skriba doen afkondigings voor middagete. Die tafelgebed word gedoen vir middagete.

DINSDAG 14 OKTOBER 2025 EERSTE MIDDAGSITTING

37. SANG

37.1 Die Sinode sing Jeugsangbundel 66 (ek roem U Naam, ek wil graag sing) en Liedboek 454 (Vader, ons eer U).

38. AANBIEDING: AKTUARIUS VAN ALGEMENE SINODE

38.1 Die moderator verwelkom en stel die Aktuarius van die Algemene Sinode, dr. Dewyk Ungerer, aan die woord. Hy begin deur die Algemene Sekretaris van die Ned. Geref. Kerk, dr. Nioma Venter, se groeteboodskap uit die kantoor van die Algemene Sinode oor te dra.

38.2 Dr. Ungerer gee in sy aanbieding aandag aan die volgende aspekte:

- Agtergrond en statistiek
- Kerkordelike sake
- Predikantesake
- Voortgesette bedieningsontwikkeling
- Algemene insette vanuit die kantoor van die Algemene Sinode
- Groot Predikantebyeenkoms - dit word beplan vir 25 tot 28 Augustus 2026 by Goudini Spa in die Wes-Kaap.

38.3 Dr. Ungerer se Powerpoint-aanbieding kan afgelaai word by:

<https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/aktuarius-alsin.pdf>

39. VERSLAG A2: VERSLAG VAN DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR DIE PERIODE 2021-2025 (P. 26)

39.1 Die voorsitter hanteer Verslag A2 met die vergadering en werk sistematies daardeur.

39.2 Die vergadering hanteer die volgende aanbevelings in die verslag:

- Aanbeveling 2.9 - Goedgekeur
- Aanbeveling 4.2.2 - Goedgekeur

- Aanbeveling 5.3 - Goedgekeur
- Aanbeveling 9.2 - Goedgekeur
- Aanbeveling 10.2 - Goedgekeur
- Aanbeveling 11.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 12.8 - Goedgekeur
- Aanbeveling 13.3 - Goedgekeur
- Aanbeveling 14.3 - Goedgekeur
- Aanbeveling 15.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 16.3 - Goedgekeur
- Aanbeveling 17.6 - Goedgekeur
- Aanbeveling 18.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 19.7 - Goedgekeur
- Aanbeveling 20.5 - Goedgekeur
- Aanbeveling 21.3 - Goedgekeur
- Aanbeveling 22.5 - Goedgekeur
- Aanbeveling 23.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 24.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 25.4 - Goedgekeur
- Aanbeveling 26.5 - Goedgekeur
- Aanbeveling 27.5 - Goedgekeur
- Aanbeveling 3.3 in Bylaag A2.2 – Goedgekeur:

3.3.1 Die Sinode neem kennis van die indringende wyse waarop die Algemene Sinode se SGV-besluite sedert 2021 in ons sinodale gebied hanteer is, en

3.3.2 spreek dank uit teenoor alle leraars, lidmate en kerkrade wat aan die prosesse deelgeneem het.

3.3.3 Die Sinode moedig lidmate, leraars of kerkrade wat bystand benodig aan om by die Sinodale Kommissie se dagbestuur aan te klop, en

3.3.4 besluit dat geen verdere besluite of aksie nodig is nie.

Goedgekeur

DINSDAG 14 OKTOBER 2025 TWEDE MIDDAGSITTING

40. SANG

40.1 Die Sinode sing Liedboek 450 (Vader, Seun, Heil'ge Gees).

41. SOSIALE INNOVASIE - SESSIE 2 - DR. FREDERICK MARAIS

41.1 Dr. Frederick Marais lei die tweede sessie van Sosiale Innovasie in. Hy gee riglyne hoe daar verder prakties aan die tafels gewerk gaan word.

41.2 Lede werk in kleingroepe rondom tafels aan hul innovasieprojek.

42. RINGE VERGADER

42.1 Die vergadering verdaag om 17:30 sodat lede in ringsverband bymekaar kan kom. Ringe hanteer die volgende gespreksvrae:

- Reflekteer oor die dag, spesifiek oor aspekte van die gesprekke wat die Ring verder wil neem
- Reflekteer oor die impak van die Ring se projekte op ringsgemeentes en die gemeenskap - verwys na A4 pt. 14.5 p. 105, Bylaag A4.3 p. 130 (die gedeelte wat oor die spesifieke ring handel);
- Ringe wys ook hul verteenwoordigers op die Sinodale Kommissie aan

42.2 Lede gee terugvoer oor die gesprek op *Google Forms*. 'n Opsomming van die terugvoer word by **Verlag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

DINSDAG 14 OKTOBER 2025

AANDSITTING

43. PREDIKANTE VERSORGING - SESSIE 2

43.1 Professor Yolanda Dreyer gaan voort met die tweede sessie oor predikante-versorging. Die sessie handel oor: Gesonde liggaam en psige.

43.2 Die Powerpoint van hierdie aanbieding is beskikbaar by hierdie skakel:

<https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S2-liggaam-psige.pdf>

44. AANDWYDING

44.1 Die vergadering sluit af met die aandwyding onder leiding van die liturgiese span, di. Trunette de Jongh en Larry van der Walt.

44.2 Nadat Liedboek 200 (U goedheid Heer kan ons nie peil nie) gesing is, word Matteus 28:1-10 voorgelees. Lede oordink die teks en bid saam om die tafels.

44.3 Die vergadering sing Liedboek 562 (Aan U, o God, my dankgesange) en verdaag vir die dag.

DERDE SITTINGS DAG

WOENSDAG 15 OKTOBER 2025 EERSTE OGGENDSITTING

45. DAGWYDING

45.1 Die Sinode sing Liedboek 175 (Majesteit, glansryke heerlikheid) en die Oos-Kaaplandse Roepingslied. Die musiekbegeleiding word hanteer deur di. Nico Bezuidenhout en Jan Coetzer.

45.2 Die liturgiese span, di. Larry van der Walt en Trunette de Jongh, lees voor uit Matteus 28:11-15. Die vergadering Wandel in die Woord en bid saam. Na gesprek om die tafels is daar geleentheid om op *Google Forms* te reageer. Die samevatting van die terugvoer word by **Verslag F: Uitkomst van die Sinode** as deel van die Handeling ingesluit.

45.3 Die Sinode sing Flam 45 (Kom staan voor die Heer).

46. PRESENSIE

46.1 Die volgende verskonings vir afwesigheid is ontvang:

Dkn. Dian (D) Roux (Anchor of Hope) vanaf 18:00.
Oudl. Koos (JJ) Scheepers (Kareedouw) vanaf aandessie.
Ds. James (JH) Vermaak (Kareedouw) vanaf aandessie.
Ds. Conrad (CC) Pienaar (Newtonpark) oggendsessie
Dkn. Pierre (PJDT) Roux (Newtonpark) vanaf middag teetyd tot die aand.
Ds. Roné (R) Vosloo (PE-Heideveld) vanaf 11:00 tot 18:00.
Oudl. Dolf (DR) Jansen van Vuuren (Rietbron) vanaf aandessie.
Dkn. Ilze (E) Van den Bosch (Sondagsrivier-Suid)
Ds. Willem (WD) Sauer (Tsitsikamma) vanaf 14:00.
Oudl. Toit (DT) Loots (Tsitsikamma) vanaf 14:00.

47. SOSIALE INNOVASIE SESSIE 3

47.1 Dr. Frederick Marais lei die vergadering verder deur praktiese prosesse rondom sosiale innovasie. Hy herinner ons dat ons gister nagedink het aan ontmoetings met mense, ontmoetings wat ook ontmoetings met Jesus is. Bewegings begin wanneer die Here iemand aanraak en daardie persoon dit deel met iemand anders.

47.2 Vandag se vraag is: "Hoe pak mens Koninkryksuitdagings aan?" Die proses waarmee ons besig is, is om terug te gaan na die oorspronklike gronde van die Reformasie - Ons moet SAAM na God luister, een persoon het nie alleen die wysheid nie. Daar word van die vloer af terugvoering gegee oor die resultate van die proses.

47.3 Finale vraag van sessie: Formuleer 'n stelling wat sal help om 'n plan te maak om die probleem wat geïdentifiseer is, aan te spreek.

48. AFKONDIGINGS EN VERVERSINGS

48.1 Die moderator doen enkele aankondigings voor die vergadering verdaag vir 'n pouse van 30 minute.

WOENSDAG 15 OKTOBER 2025
TWEEDE OGGENDSITTING

49. SANG

49.1 Die Sinode sing Liedboek 486 (Bring aan die volke die boodskap van hoop en bevryding!) en daarna die Oos-Kaaplandse Roepingslied.

50. VERSLAG A3 - BEGELEIDING

50.1 Die voorsitter beklemtoon dat die aspekte van Verslag A3 (met verwysings na dele van Verslag A4) wat vanoggend aan die orde kom van kritieke belang vir die lewe en bediening van gemeentes in Oos-Kaapland is. Die voorsitter stel die Direkteur Sinode (DS), ds. Danie Mouton, aan die woord om aspekte van Verslag A3: Begeleiding te hanteer. Die volgende sake kom aan die orde:

50.2 Predikantsposte: Dalende tendense (A3 pt. 4 p. 59)

50.2.1 Die DS verwys na ontwrigting in die lewe van gemeentes wat verband hou met die verlaagde beskikbaarheid van predikante en die dalende vermoë by baie gemeentes om predikantsposte finansiëel haalbaar in stand te hou. Teen hierdie agtergrond kom die konsep van **ampsverbreiding** aan die orde.

50.2.2 Ampsverbreiding behels die opleiding van predikante ('n sleutelrol), maar ook diensleraars (ook geordende oftewel gelegitimeerde ampsbekleders) en daarnaas bedienaars (toegeruste kerkraadslede wat as vrywilligers ondersteuningsdienste vir die gelegitimeerde ampte bied).

50.2.3 Ampsverbreiding word meer volledig in Verslag A4 pt. 18 bespreek, teen die agtergrond van feite en tendense wat in A4 pt. 8 uitgelig word. Die vergadering gee nou aandag hieraan.

50.3 Breër NG Kerk: statistiese profiel en tendense (A4 pt. 8 p. 92)

50.3.1 Die DS fokus die aandag op die werklikhede van verminderende gemeentes (dit is 'n lae tendens, relatief min gemeentes hou op bestaan), maar veral van verminderende predikantsposte. Hy wys op A4 pt. 8.1 en pt. 8.2).

50.3.2 Gemeentes het 'n hele aantal planne gemaak om te verseker dat bediening kan voortgaan.

50.3.3 Die vergadering let ook op A4 pt. 8.3 waar tendense in teologiese opleiding uitgelig word. Terwyl die getal studente wat predikante word - onder meer weens hoë koste - verminder, het die NG Kerk meer opleidingsopsies en kategorieë bediening geskep. Dit sluit diensleraars (gelegitimeerde bediening) en bedienaars (ouderlinge wat as vrywilligers toegerus word) in.

50.4 Verbreiding van die amp in die NG Kerk (A4 pt. 18 p. 113)

50.4.1 Die DS lig die waarde en betekenis van ampsverbreiding in die NG Kerk verder toe. Dit skep nuwe moontlikhede en hoop vir gemeentes.

50.5 Bedienaars (A3 pt. 14. p. 74)

50.5.1 Die vergadering neem kennis van die praktiese wyses waarop die opleiding van Bedienaars gemeentes se bedieningsvermoë ondersteun en uitbrei.

50.6 Hoop en visie vir klein gemeentes (A3 pt. 13 p.73)

50.6.1 Die vergadering neem kennis van die hoopvolle en leersame gemeenskaplike projek waaraan die nege sinodes van die NG Kerk deelneem. Klein gemeentes is nie 'n krisis nie, maar 'n geleentheid.

50.6.2 Die vergadering neem ook kennis van die gids vir klein gemeentes, opgestel deur ds. Francois Retief van die Oostelike sinode, wat pas verskyn het. Dit is getiteld: *Wanneer klein gemeentes groot spore begin trap*. Die dokument is op Sinode Oos-Kaapland se webblad beskikbaar by:

<https://ngkok.co.za/sinode2025/artikels/gids-klein-gemeentes.pdf>.

50.7 Die proses van Handevat (A4 pt. 19 p. 114)

50.7.1 Die Handevat-proses word kortliks toegelig met 'n Powerpoint-aanbieding. 'n Volledige inligtingstuk oor die proses is op die sinode se webblad beskikbaar by:

<https://ngkok.co.za/sinode2025/artikels/Handevat-Gemeentes.pdf>

50.7.2 AANBEVELING GOEDGEKEUR

50.7.2.1 Die vergadering hanteer ook A3 pt. 4.6 en keur die aanbeveling goed.

50.8 Twee gemeentes getuig oor hoe hulle hande gevat het (A3 pt. 12. P. 72)

50.8.1 Ds. Deon Strydom is predikant van die NG Gemeente Stutterheim wat in 'n ooreenkoms met die Presbiteriaanse gemeente van Stutterheim getree het om 'n verenigde bediening te vorm. Die bediening is prakties en uitvoerbaar gestruktureer en beide gemeentes is diep verbind tot die eenheidsbediening. Die gemeentes is tans in 'n gesamentlike beroepingsproses.

50.8.2 Ds. Strydom vertel die verhaal van die proses. 'n Opsomming van die konstitusie van die eenheidsbediening is aangeheg by Verslag A3 as Bylaag A3.1 (p. 76).

50.8.3 Ds. Larry van der Walt is 'n gelegitimeerde van die Hervormde Kerk, wie se legitimasie ten volle in die NG Kerk erken word. Die NGK Nahoon en die NHK Oos-Londen het 'n bedieningsooreenkoms gesluit wat baie goed funksioneer.

50.8.4 Ds. Van der Walt vertel die verhaal van die bediening. Soos by Stutterheim het die kwaliteit van die bediening tot 'n betekenisvolle verhoging van die erediensbywoning gelei. 'n Opsomming van die ooreenkoms tussen die twee gemeentes is aangeheg by Verslag A3 as Bylaag A3.2 (p.78).

50.9 Ringe as Versorgingseenhede (A3 pt. 6 p. 60)

50.9.1 Die vergadering neem kennis van enersyds die formele en andersyds meer informele rol van Ringe as versorgingseenhede, met die Sinode wat 'n ondersteunende rol speel.

50.9.2 Ringe aanvaar dat hulle 'n begeleidente en ondersteunende rol vervul.

50.10 Voortgesette Bedieningsontwikkeling (VBO) (A3 pt. 9 p. 66)

50.10.1 Die vergadering neem kennis van die reëlins rondom VBO, verslagdoening daarvoor en die kategorieë waarvoor VBO-punte verdien kan word.

50.10.2 Predikante en diensleraars moet VBO-punte verwerf en Bedienaars behoort waar moontlik daarby in te skakel.

50.10.3 AANBEVELINGS GOEDGEKEUR

50.10.3.1 Die volgende aanbevelings word goedgekeur:

- A3 pt. 9.9.1

- A3 pt. 9.9.2

50.11 Geloofsreis van die Sentrum vir Geloofsvorming (A3 pt. 7. p. 61)

50.11.1 Ds. Tobie van Schoor lig die geloofsreis toe. Dit is 'n reis oor drie jaar wat daarop gemik is om geloof, roeping en karakter op 'n diep en volhoubare manier te vorm.

50.11.2 Deelnemers aan die geloofsreis getuig oor die diep impak wat dit op hulle lewens gemaak het.

50.11.3 AANBEVELINGS GOEDGEKEUR

50.11.3.1 Die vergadering keur ook die volgende aanbevelings goed:

- A3 pt. 7.8.1 tot en met 7.8.1.4.

50.12 IN PAS (A3 pt. 8. p. 63)

50.12.1 Ds. Carolien du Pisanie lig die IN PAS-proses toe, wys op aspekte van hierdie reis vir gemeentelike leierskap, en moedig gemeentes aan om hierby in te skakel. Ds. Danie de Jongh getuig van die impak wat dit op hul gemeente gemaak het.

50.13 Roetemerkers (A3 pt. 11 p. 69)

50.13.1 Ds. Nardus Greyling lig 'n belangrike ontwikkeling in die NG Kerk, die bedieningspraktyk van die viering van roetemerkers, toe. Hy wys op praktiese voorbeelde hoe dit bediening verryk. Roetemerkers help ons om God se teenwoordigheid en sorg in ons lewens te ontdek, te verken en daaruit te leef.

50.14 Verslag A3 goedgekeur

50.14.1 Die voorsitter stel Verslag A3 in sy geheel en dit word deur die vergadering aanvaar.

51. AFKONDIGINGS EN MIDDAGETE

51.1 Die Voorsitter doen afkondigings voor middagete. Die tafelgebed word gedoen en die vergadering verdaag vir middagete.

WOENSDAG 15 OKTOBER 2025 EERSTE MIDDAGSITTING

52. SANG

52.1 Die Sinode sing Liedboek 488 (Helder skyn u lig vir die nasies).

53. A5: VERSLAG VAN DIE SINODALE FONDSEKOMMISSIE

53.1 Die voorsitter vra die aandag van die vergadering vir **Verslag A5: Strategiese bestuur**. Ds. Danie Mouton, Direkteur Sinode, bied die verslag aan.

53.2 Die volgende aspekte geniet aandag:

- Beleggingsbestuur
- Jaarlikse ouditering

53.3 AANBEVELINGS GOEDGEKEUR:

- Pt. 2.5 - Goedgekeur met groot dank teenoor die lede van die Sinodale Fondsekommissie.
- Pt. 3.4 - Goedgekeur met die sinode se groot dank en waardering vir die personeel in die kantoor vir hulle groot en akkurate werk.

53.3 Hantering van gelde in gemeentes (A5 pt. 5.1 p. 141)

53.3.1 AANBEVELINGS GOEDGEKEUR: Die Sinode bespreek Aanbevelings 5.2.1 en 5.2.2 en keur dit goed.

53.3.2 Die goedgekeurde **Sinodale Beleid oor Finansiële kontroles in Gemeentes** word aan kerkrade gekommunikeer.

53.4 Impak van Covid-19 op gemeentes, predikante en finansies (A5 pt. 4. P141), saamgelees met A3 pt. 2 en A3 pt. 3 - Impak van Covid

53.4.1 Die vergadering hanteer terugvoer oor die impak van Covid-19 en die ontwrigting wat dit meebring het.

53.4.2 Verslag A3 - Die impak van Covid-19 op gemeentes en predikante - word aan orde gestel. Die vergadering neem kennis, veral met dankbaarheid oor die herstel van gemeentelike finansies in die breë sisteem. **AANBEVELING A3 pt. 2.2.10** word goedgekeur.

53.5 Verslag van die Deskundige Lid Finansies (A5 pt. 6. p. 142)

53.5.1 Die Direkteur Sinode hanteer die verslag van mnr. Tommie van der Mescht, die Sinode se Deskundige Lid Finansies. Dit is 'n positiewe verslag wat daarop dui dat die Sinode se finansies kerngesond is en dat die Sinode finansiële volhoubaarheid blyk te wees.

53.5.2 Die wyse waarop die sinodale beleggingsportefeulje bestuur en aangewend word, verlig die finansiële las op gemeentes betekenisvol. Waar die koers van sinodale heffings tans 1.5% beloop, sal dit sonder die opbrengs van die beleggingsportefeulje moet styg tot 4.5%. Die portefeulje is dus 'n werkende belegging en word aangewend op so 'n wyse dat langtermyn volhoubaarheid nie in gedrang kom nie.

53.5.3 Verslag A5 word in sy geheel met dank goedgekeur.

54. VERSLAG A4: RINGSPROJEKTE, VOORSMAAK VAN GOD SE KONINKRYK

54.1 In **Verslag A4 pt. 14 p. 103 Ringsprojekte** word 'n uiteensetting van Ringsprojekte gegee. Die stelsel is nou 21 jaar in bedryf en het reeds 'n groot impak gemaak. 'n totale bedrag van R14,6 miljoen is oor hierdie periode in 1,381 projekte, gelei deur 607 unieke, individuele ringsprojekteleiers.

54.2 Ringe kon verslag doen oor die impak van die ringsprojekte op ringe, gemeentes en gemeenskappe. 'n Opsomming van hierdie terugvoer word geplaas by A4 pt. 14.5 p. 105, met 'n veel meer volledige opsomming van die terugvoer by Bylaag A4.3.

54.3 Die Direkteur Sinode noem ook dat Ringe tydens die vorige aand se ringsgesprekke die impak van die ringsprojekte binne elke Ring bespreek het. Terugvoer is op *Google Forms* gedoen. Hy verskaf 'n opsomming van die terugvoer aan die vergadering:

IMPAK VAN DIE RINGSPROJEKTE: OPSOMMING VAN TERUGVOER VAN RINGSGESPREEKE TYDENS DIE SINODE

1. Die impak van ringsprojekte op gemeentes

Geestelike en emosionele vernuwung:

Ringsprojekte soos leraarsretraites en toerustingsgeleenthede het nuwe energie, inspirasie en geestelike groei by predikante en gemeentes gebring. Dit het die welstand van leraars bevorder en hulle bediening versterk.

Samewerking en verbondenheid:

Ringsprojekte het kollegialiteit en samewerking tussen predikante en gemeentes versterk. Daar is nou groter onderlinge vertroue, openheid en bereidwilligheid om saam te werk. In sommige ringe het dit jarelange verdeeldheid help oorbrug.

Gemeentelike groei en nuwe lewe:

Ringsprojekte soos *Anchor of Hope* en *Hugs of Hope* het nuwe lewe in gemeentes gebring. Hulle funksioneer as bronne van bemoediging en hoop, en dien ook as platforms vir bediening in die breër gemeenskap.

Versorging van predikante:

Die ring se sorg vir predikante (deur opleiding, retraites en ondersteuning) het 'n indirekte, maar duidelike positiewe uitwerking op gemeentes se stabiliteit en bediening gehad.

Uitdagings en leerprosesse:

Party ringe ervaar dat groot afstande tussen gemeentes die direkte invloed beperk. Tog het die projekte wat wel plaasvind, 'n sigbare verskil gemaak. Daar is 'n groeiende besef dat "handouts" nie volhoubaar is nie, en dat projekte eerder ontwikkeling en selfstandigheid moet bevorder.

Jeug en bejaardes:

Projekte vir jongmense (soos belydeniskampe, boelie-hantering en jeugontwikkeling) het geloofsekerheid versterk, terwyl programme vir bejaardes hulle welstand en betrokkenheid bevorder het.

Toekomstige rigting:

Daar is 'n nuwe geslag predikante wat graag saamwerk, en die idee om ringsprojekspanne tussen gemeentes te vorm, word as 'n positiewe volgende stap gesien.

2. Die impak van ringsprojekte op gemeenskappe

Praktiese hulp en verligting:

Ringsprojekte het in baie gemeenskappe materiële nood verlig deur sopkombuise, kos- en klerehulp, asook ondersteuning aan skole en gesinne. Trauma- en versorgingsprojekte het mense in nood gehelp en hoop gebring.

Vaardigheidsontwikkeling en lewensverryking:

Programme soos *Anchor of Hope* het mense vaardighede geleer en toegang tot hulpbronne gegee. Dit het hoop en selfvertroue herstel, selfs by gemeenskapsleiers en amptenare wat opleiding benodig het.

Jeugbemaagtiging:

Projekte soos *Palmpoppies* en die *Skoolverlatersprojek* het duisende skoolkinders bereik, hulle bemaagtig teen misbruik en dwelms, en geloofswaardes oorgedra. Hierdie programme het 'n blywende impak op jong lewens.

Gemeenskapsbou en netwerke:

Ringsprojekte het verbindings tussen gemeentes, skole, organisasies (soos die ACVV en Protea Huis van Bewaring) en die breër gemeenskap versterk. Dit het interkerklike samewerking bevorder en grense tussen groepe afgebreek.

Geestelike invloed:

Deur hierdie projekte word die Woord van God uitgedra, mense aan die Evangelie blootgestel, en die kerk se teenwoordigheid in die gemeenskap sigbaar gemaak. Dit bring hoop en bevorder diensbaarheid.

Volhoubaarheid en toekomsplanne:

Hoewel sekere projekte oor tyd uitgedoof het, bestaan daar 'n sterk begeerte om nuwe, uitkomsgerigte en volhoubare projekte te begin. Daar is trots op wat reeds bereik is, maar ook besef dat nog baie werk voorlê.

Samevattend

Ringsprojekte het oor die algemeen 'n duidelike positiewe impak gehad – geestelik, sosiaal en prakties. Hulle het gemeentes versterk, leraars vernuwe, en gemeenskappe nader aan die kerk gebring. Terselfdertyd het dit die behoefte beklemtoon aan volgehoue samewerking, volhoubare ontwikkeling en 'n voortdurende roeping om hoopdraers in die gemeenskap te wees.

Verwys na **Verslag F. Uitkomst van die Sinode** in hierdie Handeling vir 'n volledige samevatting en evaluering van alle terugvoer.

54.4 Persone uit die vergadering kry geleentheid om te getuig oor die impak van die Ringsprojekte. Groot dankbaarheid en lof teenoor die Here word uitgespreek. Persone vertel hoe inisiatiewe moontlik geword het wat andersyds weens 'n gebrek aan fondse nie sou kon plaasvind nie.

55. A6 VERSLAG VAN DIE SINODALE REGSKOMMISSIE

55.1 Die voorsitter stel **A6: Verslag van die Sinodale Regskommissie** aan die orde. Die verslag word aangebied deur ds. Jan Grobbelaar, aktuaris.

55.2 Die vergadering neem die volgende besluite:

1. Aanbeveling 4.3.2 - Goedgekeur.
2. Aanbeveling 4.4.2 - Goedgekeur.
3. Aanbeveling 4.5.2 - Goedgekeur.
4. Aanbeveling 4.6.2 - Goedgekeur.
5. Aanbeveling 4.7.2 - Goedgekeur.
6. Aanbeveling 4.8.3 - Goedgekeur.
7. Aanbeveling 4.9.4 - Goedgekeur.
8. Aanbeveling 4.10.2 - Goedgekeur.
9. Aanbeveling 4.12.2 - Goedgekeur.
10. Aanbeveling 4.13.2 - Goedgekeur.
11. Aanbeveling 4.14.2 - Goedgekeur.
12. Aanbeveling 4.15.2 - Goedgekeur.
13. Aanbeveling 4.16.2 - Goedgekeur.
14. Aanbeveling 4.17.2 - Goedgekeur.
15. Aanbeveling 4.18.2 - Goedgekeur.
16. Aanbeveling 4.19.2 - Goedgekeur.
17. Aanbeveling 4.20.2 - Goedgekeur.

56. VERVERSINGS

56.1 Die vergadering verdaag vir 'n pouse van 30 minute.

WOENSDAG 15 OKTOBER 2025 TWEDE MIDDAGSITTING

57. SANG

57.1 Die Sinode sing Flam 39 (Ek wil kom stil word hier aan U voete).

58. SOSIALE INNOVASIE - SESSIE 4

58.1 Dr. Frederick Marais fasiliteer die vierde sessie van die Sosiale Innovasie proses. Hy gee weer 'n oorsig oor waar die proses tans is. Ons werk nie met die probleemverhaal nie, maar met die alternatiewe verhaal. Ons is toekomstgerig. Jesus is nie in die verlede nie. Hy het opgestaan en is by ons vandag. Ons moet ons bekeer van sinisme. Ons moet die stem wees in ons gemeenskappe en die dissipline beoefen van "nog nie".

58.2 Die proses vind verder om die tafels plaas.

59. AFKONDIGING: GLOBALE LEIERSKAPBERAAD

59.1 Ds. Nardus Greyling lig die vergadering in oor "Global Leadership Summit". Dit is 'n waardevolle konferensie vir enige persoon betrokke by gemeentelike leierskap en word vanjaar onder meer op die kampus van die NG Kerk Jeffreysbaai aangebied. Meer inligting kan by hom verkry word.

59.2 Ds. Greyling doen ook die tafelgebed vir die aandete.

60. RINGE VERGADER

60.1 Ringe verdaag vanuit die vergadering om oor die dag te reflekteer. Die Ringe besin ook oor watter hoop en nuwe visie die Handevatproses, die Geloofsreis, In Pas, Roetemerkers en Ringsprojekte vir gemeentes binne Ringe inhou.

WOENSDAG 15 OKTOBER 2025 AANDSITTING

61. PREDIKANTE VERSORGING - SESSIE 3

61.1 Professor Yolanda Dreyer gaan voort met die derde sessie oor predikante versorging. Die sessie handel oor: Gesonde siel en gees.

61.2 Professor Dreyer brei uit oor die krag van spiritualiteit.

61.3 Die Powerpoint van prof. Dreyer se aanbieding vir die aand kan afgelaai word by hierdie skakel: <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S3-spirit-esteties.pdf>

61.4 Die Moderator bedank professor Dreyer vir haar bydrae.

62. AANDWYDING

62.1 Die vergadering sluit af met die aandwyding. Die liturgiese span is di. Robert-John de Kock en Bianca Marais.

62.2 Die Sinode sing Flam 113 (Here Jesus, U skyn oor almal).

62.3 Die liturgiese span lees Matteus 28:16-20 voor waarna lede dit oordink en in stilgebed verkeer.

62.4 Die Sinode sing Liedboek 563 (Aan U, o God, my dankgesange) en verdaag vir die dag.

VIERDE SITTINGSdag

DONDERDAG 16 OKTOBER 2025 EERSTE OGGENDSITTING

63. DAGWYDING

63.1 Die Sinode sing Flam 87 (Maak my nou stil, Heer) en Liedboek 164 (Ons is almal hier tesaam).

63.2 Die vergadering Wandel in die Woord rondom Matteus 28:1-10. Lede deel twee-twee met mekaar wat hulle getref het, en dra daarna die ander persoon se terugvoer aan die groter groep om die tafel oor.

63.3 Daarna sing die Sinode Flam 92 (Seën ons Here God, seën Afrika).

64. PRESENSIE

64.1 Die volgende verskonings vir afwesigheid is ontvang:

Ds. Clifford (C) James (Aberdeen) vanaf 11:00.
Oudl. Danie (D) Van der Westhuizen (Aberdeen) vanaf 11:00.
Oudl. Ingrid (I) Boshoff (Graaff-Reinet)
Ds. Johann (HJ) Ekkerd (Graaff-Reinet)
Ds. Attie (AD) Botha (Jansenville) vanaf 10:00.
Oudl. Telana (T) Pieterse (Jeffreysbaai) vanaf 10:30.
Oudl. Koos (JJ) Scheepers (Kareedouw)
Ds. James (JH) Vermaak (Kareedouw)
Dkn. Hennie (HP) Bakkes (Kraggakamma)
Oudl. Kobus (AJ) de Villiers (Port Elizabeth)
Dkn. Ilze (E) Van den Bosch (Sondagsrivier-Suid)
Dr. Nico (NJG) van der Westhuizen (Steytlerville) vanaf 09:30.

65. SOSIALE INNOVASIE: SESSIE 5

65.1 Dr. Frederick Marais lei die sessie.

65.2 Die kleingroepe om die tafels rond hulle praktiese Sosiale Innovasie-oefening af en deel hulle blaaibordvelle (oplossing en verbintenis) via 'n foto op die Sinode se WhatsApp-groep. Daarna skuif die tafellede en gaan leer by ander tafels. Hierna doen al die tafels verslag oor waarheen God hulle stuur.

65.3 Dr. Marais onderstreep dat die resultate net moontlik was omdat ons diep na mekaar geluister het. Die tafellede sê vir mekaar wat hulle in mekaar waardeer en bid vir mekaar.

65.4 Sosiale Innovasie of Koninkryksinisiatiewe het te make met mense en hoe hulle saamkom. Die oefening bou aan vertroue deur te fokus op mekaar se gawes en talente. Baie van ons het grootgeword in omstandighede waar net kritiek uitgespreek is. Ons moet leer om die positiewe wat medegelowiges in ons waardeer te ontvang.

65.5 Die probleme wat ons rondom ons raaksien is nie die probleem nie. Die manier waarop ons na die probleem kyk is die probleem.

65.6 Ds. Danie Mouton bedank dr. Frederick Marais vir die proses, vir wie hy is en vir die manier waarop hy die beste in mense na vore bring. Danie bid ook die Here se seën oor Frederick af.

66. B. BESKRYWINGSPUNTE

66.1 Die voorsitter kondig aan dat die Ring van Dordrecht versoek het om **Beskrywingspunt B1** (Ondersoek na gevaarlike honderasse in Suid-Afrika) as voorstel vir besluitneming deur die Sinode te onttrek. Die dokument is eerder bedoel as 'n inligtingstuk.

66.2 Besluit: Die Sinode gee toestemming dat die beskrywingspunt as voorstel onttrek word. Die dokument word dus nie verder hanteer nie.

67. AFKONDIGINGS EN VERVERSINGS

67.1 Ds. Andre Lötter van die Bybelgenootskap sou die Bybelgenootskap se verslag aan die vergadering kom voordra. Die geskrewe verslag is ingesluit in die dokumente wat aan afgevaardigdes beskikbaar gestel is. Ds. Lötter het egter 'n besering opgedoen en kan nie meer die verslag voorhou nie. Die voorsitter vra dat afgevaardigdes die verslag lees.

67.2 Die vergadering verdaag vir 'n pouse van 30 minute.

DONDERDAG 16 OKTOBER 2025 TWEDE OGGENDSITTING

68. SANG

68.1 Die Sinode sing Liedboek 284 (Laat Heer u vrede deur my vloei), asook die Oos-Kaaplandse Roepingslied (Hier is die Oos-Kaap is die Heer vir ons die Bron van roem en eer).

69. EERSTE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE

69.1 Die voorsitter stel **Verslag I.1 - Verslag van die Tydelike Regskommissie** aan die orde. Die verslag handel oor die samestelling van die Sinodale Regskommissie (SRK).

69.2 Besluit: Ooreenkomstig Bepaling 35.8.2 word die SRK soos volg saamgestel:

Aktuaris: Ds. Jan Grobbelaar

Regsgeleerde: Oudl. C. van Loggerenberg

Primarii:

Oudl. WC Breytenbach (regsgeleerde)

Ds. R Nieuwenhuizen

Ds. R Vosloo

Sekundi:

Dr. EP Büchner

Ds. B Marais

Ds. CC Pienaar

Goedgekeur.

70. A7: VERSLAG: IN MEMORIAM

70.1 Die name van leraars wat sedert die vorige Sinode in die periode 2021-2025 oorlede is, word deur ds. David Higgs voorgelees. Die Sinode betuig meegevoel met alle persone wat deur die verliese geraak word.

71. AFGEVAARDIGDES NA ALGEMENE SINODE

71.1 Ringe is versoek om voorleggings oor die samestelling van die afvaardiging na die volgende gewone vergadering van die Algemene Sinode te doen. Hierdie aanbevelings word aan die vergadering voorgehou.

71.2 Die volgende persone word as afvaardiging na die Algemene Sinode goedgekeur:

LERAARS	Primarius	Sekundus
Voorsitter SK	Dr. DH Davel	-
Ondervoorsitter SK	Ds. MG van Rooyen	-
Aktuarius Sinode	Ds. J Grobbelaar	-
Skriba Sinode	Ds. DW Mouton	-
Addisionele lid	*Dr. EP Büchner	-
Ring van Albanie	Ds. R Nieuwenhuizen	Ds. M Wessels
Ring van Algoa	Ds. CC Pienaar	Ds. JD de Bruyn
Ring van Burgersdorp	*Ds. D Viljoen	Ds. Q Nel
Ring van Cradock	Ds. JR Nieuwenhuizen	Dr. CF Herbst
Ring van Dordrecht	*Dr. EP Büchner	*Ds. HE Botha
Ring van Graaff-Reinet	Ds. HJ Ekkerd	Ds. C James
Ring van Humansdorp	Ds. PJ Janse van Rensburg	*Ds. L McLachlan
Ring van Oos-Londen	Ds. NW Bezuidenhout	Ds. JJ Pretorius
Ring van PE	Ds. C Coetzee	*Ds. C du Pisanie
Ring van PE-Wes	*Ds. R Vosloo	Ds. WU Barnard
Ring van Sondagsrivier	Ds. R van Niekerk	Ds. J Grobler
Ring van Uitenhage	Ds. L Oliver	Ds. HN Lochner

Goedgekeur

KERKRAADSLEDE	Primarius	Sekundus
Ring van Albanie	Oudl. JA Troskie	*Oudl. H Feuth
Ring van Algoa	*Oudl. (ds) E Bester	Oudl. CR Lamastra
Ring van Burgersdorp	Oudl. PA Marais	*Dkn. PC van der Merwe
Ring van Cradock	Oudl. PCW Potgieter	Oudl. AJ Pienaar
Ring van Dordrecht	Oudl. WD Cloete	Oudl. JG Schoeman
Ring van Graaff-Reinet	Oudl. D van der Westhuizen	*Oudl. I Boshoff
Ring van Humansdorp	Oudl. PJ de Wet	Oudl. A Jansen van Vuuren

G: Handeling van die Sinode

Ring van Oos-Londen	*Oudl. MM Nel	Oudl. CJH Steinberg
Ring van PE	*Dkn. L Bonthuys	Dkn. D Roux
Ring van PE-Wes	*Oudl. A van der Merwe	Dkn. MJ van Tonder
Ring van Sondagsrivier	Oudl. W Greyling	Dkn. D Rossouw
Ring van Uitenhage	Oudl. GS Skene	Oudl. CK van Dalen

Goedgekeur.

72. LEDE VAN DIE SINODALE KOMMISSIE

72.1 Elke Ring vaardig 'n leraar (primarius en sekundus) en 'n kerkraadslid (primarius en sekundus) na die Sinodale Kommissie af.

72.2 Op voorlegging van die Ringe keur die Sinode die volgende lede van die Sinodale Kommissie goed:

	Leraar (Prim.)	Leraar (Sek.)	Kerkraad (Prim.)	Kerkraad (Sek.)
Voorsitter SK	Dr. DH Davel	Ds. MG van Rooyen		
Ondervoorsitter SK	Ds. MG van Rooyen	Dr. DH Davel		
Aktuarius Sinode	Ds. J Grobbelaar	Dr. DH Davel		
Skriba Sinode	Ds. DW Mouton	Ds. W Venter		
Addisionele lid	*Dr. EP Büchner	Ds. MG van Rooyen		
Albanie	Ds. W Venter	Ds. M Wessels	Oudl. H Feuth	Oudl. JA Troskie
Algoa	Ds. T Pieterse	Dr. PS Stoltz	Oudl. J Sieberhagen	Oudl. CR Lamastra
Burgersdorp	Ds. Q Nel	Ds. N Müller	Oudl. DC Lourens	Oudl. E Schulze
Cradock	Ds. C Slabbert	Ds. JR Nieuwenhuizen	Oudl. J Swart	Oudl. PCW Potgieter
Dordrecht	Ds. BSK Kock	Ds. HE Botha	Oudl. WD Cloete	Oudl. JG Schoeman
Graaff-Reinet	Ds. HJ Ekkerd	Ds. C James	Oudl. I Boshoff	Oudl. D van der Westhuizen
Humansdorp	Ds. N Greyling	Ds. DC Thomas	Oudl. JHM van Heerden	Oudl. AA Scholtz
Oos-Londen	Ds. JJ Pretorius	Ds. JH Coetzer	Oudl. CJH Steinberg	Oudl. MM Nel
PE	Ds. C du Pisanie	Ds. C Coetzee	Dkn. R Lloyd	Oudl. FE Potgieter
PE-Wes	Ds. PH Voigt	Ds. B Marais	Dkn. MJ van Tonder	Oudl. P Stoffberg
Sondagsrivier	Ds. AM Preller	Dr. J Barnard	Oudl. W Greyling	Oudl. M Smit
Uitenhage	Ds. L Oliver	Ds. HN Lochner	Oudl. GS Skene	Oudl. CK van Dalen

Goedgekeur

73. GOEDKEUR VAN NOTULE

73.1 Die konsep-notule van sittingsdag een tot drie (13, 14 en 15 Oktober) is uitgedeel. Die vergadering kan wysigings of veranderings aan die Notulekommissie deurgee.

73.2 Besluit: Die finale notule word deur die Sinodale Kommissie goedgekeur.

74. LAASTE SINODE

74.1 Die vergadering neem kennis van predikante en kerkraadslede wie se laaste Oos-Kaapland Sinodesitting dit is. Die voorsitter bedank hulle vir die bydrae wat hulle gelewer het.

75. INDIVIDUELE TERUGVOERING

75.1 Die vergadering word gevra om elkeen sy/haar eie getuienis na aanleiding van die ervaring van die Sinodesitting te skryf. Die getuienis word met die twee vrae in gedagte gedoen:

- Waarmee is God in Oos-Kaapland besig?
- My seënbede vir die hele kerkverband in Oos-Kaapland.

75.2 Opsomming van die terugvoer

75.2.1 Hiermee 'n opsomming van die afgevaardigdes se terugvoer:

Vraag 1: Waarmee is God in Oos-Kaapland besig?

Afgevaardigdes glo dat God in die Oos-Kaap op 'n besondere manier aan die werk is. Hy is besig om mense te stuur om Sy *alternatiewe storie* te ontdek — 'n nuwe manier om na die lewe, die kerk en die toekoms te kyk. God roep mense om hul oë oop te maak vir Jesus se teenwoordigheid op onverwagse plekke en om hulle perspektief te verander: weg van moedeloosheid en beperkings, na hoop en moontlikhede.

Daar is 'n groeiende bewussyn dat God gelowiges se hoop versterk of herstel, gemeentes aanmoedig om positief en doelgerig te leef, en hulle geloof te versterk. Hy werk van die grondvlak af — mense en gemeentes word aanmekaar verbind in 'n dieper eenheid en gestuur om oor grense heen te beweeg, met die doel om ander se lewens beter te maak.

Baie sien hoe God kleiner gemeentes op nuwe paaie lei en nuwe verhoudings laat groei. Hy bring mense nader wat vroeër buite die geloofsgemeenskap gestaan het en herinner die kerk aan haar roeping om deel te wees van Sy missie — om Sy Koninkryk sigbaar te maak, veral vir dié wat nog nie daarvan deel is nie.

Vraag 2: My seënbede vir die kerkverband in Oos-Kaapland

Die terugvoer oor seënbedes wys 'n diep verlange dat God self die Sinode, ringe, gemeentes, lidmate en leraars sal dra en genadig sal wees. Afgevaardigdes bid dat die kerk met nuwe oë sal kyk — met die oë van Christus — om Sy werk in die wêreld raak te sien en daaraan deel te neem.

Hulle vra dat God se Gees die kerk sal leer luister na waar Hy reeds besig is, sodat die kerk sout en lig vir die wêreld kan wees. Daar is 'n belydenis dat God self die Kerk in stand hou, dat Hy elke gemeente op haar unieke plek ontmoet en dikwels op verrassende maniere werk.

Die gebede vra dat die kerkverband eensgesind sal bly, dat gemeentes en ringe hande sal vat en saam sal werk om God se wil te soek en uit te leef. Die diepste begeerte is dat God se genade, liefde en

teenwoordigheid sigbaar sal wees in die Oos-Kaap — dat Sy lig en sout deur ons lewens na ander sal uitstraal.

Verwys na **Verslag F. Uitkomst van die Sinode** in hierdie Handeling vir 'n volledige samevatting en evaluering van alle terugvoer.

76. BEDANKINGS

76.1 Die assessor, ds. MG van Rooyen, doen die bedankings vir die Sinodesitting.

77. UITSENDING EN NAGMAAL

77.1 Die liturgiese span sluit die Sinodesitting met Nagmaal af. Vanoggend neem di. Bianca Marais en Robert-John de Kock die leiding.

77.2 Die Sinode sing Flam 21 (In die hemel is die Heer), en Wandel daarna in die Woord uit Matteus 28:16-20. Afgevaardigdes oordink die teks en reageer in stilgebed daarop op God se teenwoordigheid.

77.3 Die Sinode sing Liedboek 266 (Ons Vader wat woon in die hemel).

77.4 Die vergadering doen hardop saam die Geloofsverbintenis van Oos-Kaapland.

77.5 Hierna lees die liturg 'n verkorte Nagmaalsformulier voor, stel die tekens in en word dit deur die vergadering om die tafels gebruik.

77.6 Na die dankgebed sing die Sinode Flam 92 (Seën Here God, seën Afrika) en Vonkk 38 (Here, ons God, as ons nou huis toe gaan, vra ons U seën waar ons hier voor U staan).

77.7 Die liturg spreek die seën uit, waarna die vergadering verdaag.

I: BYLAE

I1: PROSES VAN INNOVASIE: IN PAS MET DIE DRIE-ENIGE GOD

Nota: Hierdie handleiding is aanlyn as Powerpoint-aanbieding beskikbaar. Laai dit hier af: [https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/handleiding-sosiale-innovasie-\(ppt\).pdf](https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/handleiding-sosiale-innovasie-(ppt).pdf)

HANDLEIDING VIR GEMEENTES

Saamgestel deur dr Frederick Marais, Dekaan: Skool vir Sosiale Innovasie, Hugenote Kollege
Hierdie handleiding volg die proses wat tydens Sinode Oos-Kaapland 2025 gebruik is oor die loop van vyf sessies. Die materiaal is aangepas sodat enige gemeente of groep dit kan gebruik om sosiale innovasie te beoefen.

Vir navrae, verdere inligting of opleiding in die metodiek van sosiale innovasie, kontak gerus:

Frederick Marais – 083 380 1657 | frederick@hugenote.ac.za | www.hugenote.com

Onthou: Hierdie handleiding is geskryf vir groepe wat graag wil oorgaan na aksie.

1. Oproep aan die Sinode

"Julle is medewerkers van God om te bou aan die toekoms van die koninkryk in die Oos-Kaap. Hy kan ook sonder ons werk. Die klippe sal dit uitroep. Maar sy weg loop deur die liggaam van Christus."

Hierdie oproep kom uit die brief van "Paulus" aan die Sinode, geskryf deur prof Piet Naudé (voormalige moderator van Sinode Oos-Kaapland).

2. Matteus 28: Ankerteks van die Sinodesitting

Tydens die Sinode is Matteus 28 daagliks gebruik as 'n ankerteks — die opstanding, die opdrag en die belofte van Christus. (Volledige teks uit AFR20 in oorspronklike dokument.)

Hierdie teks vorm die grondmotief vir sosiale innovasie: Jesus gaan voor ons uit; Hy het alle mag; Hy stuur ons; Hy is met ons.

3. Sosiale Innovasie as Geloofsonderskeiding

Die Koninkryk van God bring verlossing, herstel, genesing en vernuwing in 'n wêreld vol pyn. Volgelingen van Jesus leef in vyf kernverhoudinge:

- met God
- met onself
- met ons medemense
- met die gemeenskap
- met die skepping

Sosiale innovasie help ons om **nuwe maniere** te ontwerp waarmee hierdie verhoudinge herstel kan word. Dit verhoog die inpak van ons bediening en lei tot aksie.

Ons glo dat God reeds in elke verhouding werk — daarom is geloofsonderskeiding altyd die eerste stap. Ons taak is om te ontdek **waar God reeds besig is**, en dan saam te werk.

4. Die Moederbord vir Missionale Innovasie

By die Skool vir Sosiale Innovasie het ons geleer dat innovasie 'n **duidelike proses** is. Enigiemand kan nuwe planne maak — mits die stappe gevolg word en nie oorgeslaan word nie.

Die moederbord bestaan uit vier hoofstappe:

1. **Luister en verwoord die pyn**
2. **Verhelder die vraag**
3. **Ontwerp 'n prototipe ('n plan)**
4. **Waag en eksperimenteer**

5. Die Handleiding dek Stappe 1–4

Hierdie handleiding verduidelik elke stap volledig:

1. Luister en verwoord die pyn
2. Verhelder die vrae
3. Ontwerp 'n prototipe vir aksie
4. Waag en eksperimenteer in die gemeente of gemeenskap

6. Luister en verwoord die pyn: Skep 'n veilige ruimte

Ons hoor God beter wanneer ons **veilige ruimtes** skep waarin mense met openheid kan praat en luister:

- Ons luister en "eggo" (herhaal opsommend) wat ons hoor.
- Ons beoefen empatie: staan in die skoene van die ander.
- Ons skort ons eie standpunte op om werklik te luister.

Hierdie drie praktyke word hieronder volledig verduidelik.

7. Veilige ruimtes skep deur Eggo

"Eggo" beteken om te luister en in jou eie woorde weer te gee wat jy gehoor het. Die persoon bevestig dan of jy reg gehoor het.

Dit:

- vertraag die gesprek
- bou 'n kultuur van luister
- gee mense moed om eerlik te praat

8. Veilige ruimtes skep deur Empatie

Empatie fokus op die persoon, nie net die inhoud, nie.

- Laat die persoon hul verhaal onbevangen vertel.
- Moenie onderbreek of korrigeer nie.
- Plaas jouself in hulle skoene.

Empatiese leierskap maak dit veilig om broosheid te deel.

9. Veilige ruimtes skep deur Standpunte te Suspendeer

Wanneer mense verskil, sê:

"My standpunt is A, maar ek skort dit op sodat ek kan luister na andere wat anders dink of voel."

Suspendering beteken:

- jy gee nie jou standpunt prys nie
- jy laat dit net eenkant sodat jy kan luister
- daarna kan jy jou standpunt bevestig of aanpas

10. Wandel in die Woord

Ons hoor God wanneer ons saam die Bybel lees.

"Wandel in die Woord" is 'n eenvoudige, maar kragtige metode:

- Kies 'n ankerteks (bv. Matteus 28).
- Lees dit gereeld saam.
- Laat die Woord ons denke en verbeelding vorm.

11. Hoe ons saam die Woord lees

Wanneer ons saam die Woord lees:

- luister ons aandagtig
- deel ons wat ons hoor
- vorm die teks ons roeping

Tydens Sinode 2025 is Matteus 28 verskeie kere per dag gelees om die Sinode se luister te vorm.

12. Stappe vir Wandel in die Woord

1. Lees die teks twee keer rustig.
2. Onderstreep wat uitstaan — 'n woord, frase of vraag.
3. Skryf dit neer.
4. Kies 'n "vriendelike vreemdeling" vir pare.
5. Elke persoon praat 3 minute — die ander luister.
6. In die groep gee jy terugvoer oor wat **die ander persoon** gesê het.
7. Vra saam: "Wat sê die Here deur sy Woord vandag vir ons?"

13. Ons luister ook na die mense wat god oor ons pad stuur

God is teenwoordig in elke ontmoeting.

Daarom vra ons:

- Wie het my pad die afgelope tyd gekruis?
- Waarom nou?
- Moet ek "teruggaan" na iemand?

Hierdie is die eerste stap in die onderskeiding van ons missie of doel.

14. Wandel in die Wêreld – Stappe

1. Dink oor die afgelope week.
2. Skryf die name neer van almal wat jou pad gekruis het (in persoon of digitaal).
3. Omkring die name van mense na wie jy geroepe voel om terug te gaan.
4. Maak afsprake.
5. In 'n groep kan julle vra: Is daar name waarheen ons **as groep** geroep word?

15. Luister na die Verhale van die Mense na Wie Jy Uitreik

Wanneer jy iemand gaan besoek of ontmoet:

- Skep 'n veilige ruimte.
- Onthou om te "eggo".
- Luister met empatie.
- Luister vir pyn, uitdagings, hoop en potensiaal.

16. Na Wie Stuur die Here Ons?

Die oefening maak ons bewus van ons roeping na vreemdelinge.

Matteus 28:19 roep ons na **alle nasies** — dit sluit alle mense in.

By die Sinode het groepe geïdentifiseer dat God hulle stuur na:

medemense, kwesbares, gesinne, boemelaars, ontnugterdes, onbekendes, armes, kinderloses, mense in nood, leiers, weerloses, families in hospitale, sterwende huise, verontregtes, geestelik armes, mense wat minderwaardig voel, nuwe ouers, diegene wat diens en dienste-lewer, kwesbare mammas, weduwees, gesinne met konflik, mishandeldes, werknemers en werkloses.

Niemand is te gering nie — en niemand te belangrik nie.

17. Stasie 2: Verhelder die Vraag

Nadat ons geluister het, deel ons:

- wat ons gehoor het
- wie die mense is
- watter pyn of nood hulle beleef

Ons word bewus van ons empatie én ons roeping.

18. Watter Faktore Speel 'n Rol?

Elke groep maak 'n lys:

- Elke lid maak eers 'n eie lys.
- Groepeer dit saam in 4–6 hooffaktore.
- Gee elke groep 'n opskrif.

Fokus net op werklike verhale — moenie veralgemeen nie.

19. Oorsaak en Gevolg

Skryf die groep mense in die middel van 'n blaaibordvel.

Plaas die faktore rondom.

Vergelyk dan elke faktor:

- bepaal of faktor A faktor B veroorsaak
- trek 'n pyl van oorsaak na gevolg
- herhaal vir al die faktore

Tel dan hoeveel pyle uit elke faktor uitgaan.

Die faktor met die meeste uitgaande pyle is die **kernfaktor** waarop ons moet fokus.

20. Na Wie Word Ons Gestuur — en Watter Verskil Moet Ons Maak?

Die kernfaktor wys:

- watter probleem die meeste impak het
- waar ons die grootste verskil kan maak

Hierdie faktor word die fokus vir innovasie.

21. Stasie 3: Ontwerp 'n Prototipe (Maak 'n Plan)

Maak eers 'n lys moontlike planne.

Kies dan die een wat aan al vier kriteria voldoen:

1. Wat is **een ding** wat ons kan doen...
2. wat die **grootste verskil** sal maak...
3. wat die **minste sal kos**...
4. waarvoor ons **geen toestemming** van ander nodig het nie?

Hierdie is 'n prototipe — eenvoudig, haalbaar, toetsbaar.

22. Stasie 4: Waag met 'n Klein Groepie

- Identifiseer 'n klein, gewillige groepie.
- Toets die plan saam met hulle.
- Hou gereelde kontak.
- Versamel terugvoer.
- Evalueer ná ongeveer drie maande.
- Verbeter die plan volgens wat julle leer.

Wanneer die prototipe werk:

- betrek 'n groter groep
- integreer dit uiteindelik in die gemeente se bediening

Die Skool vir Innovasie help graag as die proses vashaak.

I2: SELFVERSORGING – PROF YOLANDA DREYER

Nota: Die volledige drie Powerpoint-aanbiedings wat prof Dreyer gebruik is, is aanlyn beskikbaar by:

- Powerpoint 1: <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S1-hoe-dit-lyk.pdf>
- Powerpoint 2: <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S2-liggaam-psige.pdf>
- Powerpoint 3: <https://ngkok.co.za/sinode2025/ppt/dreyer-S3-spirit-esteties.pdf>

OPSOMMING SESSIE 1: STREWE NA HEELHEID

Prof Yolanda Dreyer se eerste aanbieding fokus op die mens se strewe na heelheid en waarom dit so moeilik is om werklik gesond, geïntegreerd en eg te leef. Sy wys daarop dat mense dikwels weet wat reg is, maar dit nie doen nie, omdat verandering moed en emosionele energie verg, terwyl dit makliker is om aan te gaan soos altyd.

Volgens Dreyer word mense se gedrag diep gevorm deur hul vorming as kinders en sosiale diskoerse (ook kerklike verwagtinge), wat lei tot die ontwikkeling van oorlewingsmeganismes. Hierdie meganismes help aanvanklik om te oorleef, maar word later deel van 'n mens se persoonlikheid en manier van doen, en veroorsaak skade aan die self, aan ander en aan verhoudings. Dit lei tot inkongruensie, emosionele afstand, magspeletjies en 'n gevoel van onegtheid.

Sy onderskei tussen twee tipes gesinne van oorsprong: dié waar grense oorskry word (fisies, emosioneel of seksueel), en dié met ondeurdringbare grense, waar emosionele kontak ontbreek. Albei lei daartoe dat kinders nie leer om die volle spektrum van emosies te herken en te verwoord nie. Prestasie word dan 'n plaasvervanger vir intimiteit, iets wat deur die kultuur én die kerk beloon word.

Hieruit ontwikkel tipiese oorlewingsrolle soos die held, die swart skaap, die nar en die verdwaalde kind. Veral die “held”-rol kan lei tot 'n messias-kompleks, oorwerk, emosionele ontoeganklikheid en probleme met intimiteit – iets wat dikwels in kerklike ampte versterk word.

Die gevolge is nie net psigies nie, maar ook spiritueel: vervreemding van God, oppervlakkige gebed, geestelike leegheid en 'n innerlike spanning tussen dit wat gepreek word en dit wat geleef word. Gebrek aan integrasie lei dikwels tot kompulsiewe of verslawingsgedrag.

Die pad na heling, volgens Dreyer, verloop in drie bewegings: oopmaak, ontdek en integreer. Egte emosionele én spirituele kontak met jouself, ander en God is noodsaaklik vir gesonde menswees. Sy sluit af met die oproep tot selfversorging en die moed om nie langer vir krisis of rolle weg te kruip nie, maar op 'n geïntegreerde manier mens te wees.

OPSOMMING SESSIE 2: GESONDE LIGGAAM EN PSIGE

In haar tweede aanbieding bou prof Yolanda Dreyer voort op die tema van heelheid deur te wys hoe liggaam, psige, verhoudings en spiritualiteit onlosmaaklik met mekaar verweef is. Sy beklemtoon dat elke mens op 'n reis van bewuswording is, en dat groei begin by eerlike selfondersoek: wat werk tans in my lewe, wat nie, en waarvoor het ek wel – of nog nie – die moed nie.

Dreyer wys daarop dat selfsorg by die liggaam begin. Die liggaam “hou boek” van trauma, stres en emosionele oorlading. Daarom is sorg vir basiese liggaamlike funksies – soos water, voeding, oefening, slaap, asemhaling, ontspanning en stresbestuur – nie 'n luukse nie, maar noodsaaklik. Wanneer 'n mens weer tuis en veilig in jou liggaam voel, kan stresreaksies beter bestuur word en intense emosies beter hanteer word. Asemhaling speel hier 'n sleutelrol: dit kalmeer die brein en maak ruimte vir emosies sonder om oorweldig te raak.

Psigiese en emosionele heling volg dieselfde drie bewegings as in die eerste aanbieding: oopmaak, ontdek en integreer. Oopmaak vra die moed om nie-geneesde wonde, oorlewingsmeganismes en verwronge denkpatriere raak te sien, asook die skade wat dit aan jouself en ander doen. Hierdie eerlikheid bring verligting en bevry mense uit die gevangenis van skaamte en skande.

Die fase van ontdek help 'n mens om jou ware self beter te verstaan – hoe jy gevorm is deur jou gesin van oorsprong – en lei tot self-aanvaarding, selfvergifnis en vergifnis van ander. Integrasie is 'n proses waarin gevoelens toegelaat, uitgedruk en bestuur word, binne 'n veilige ruimte. Só groei die vermoë om liefde te ontvang en eg in verhouding te leef.

Verder beklemtoon Dreyer die belang van self-aanvaarding en eie waarde as grondslag vir psigiese groei en gesonde selfsorg. Dit vra 'n realistiese hantering van kritiek en 'n gebalanseerde siening van jouself en ander. Gesonde verhoudings – in die gesin, vriendskappe en sosiale netwerke – is noodsaaklik vir emosionele welstand. Sonder sosiale ondersteuning ontwikkel mense maklik ongesonde hanteringsmeganismes.

Die aanbieding sluit af met die oproep tot 'n persoonlike selfsorgplan wat liggaam, psige, verhoudings en siel insluit. Ware heelheid, volgens Dreyer, groei waar mense bereid is om aandag te gee aan hulle innerlike wonde, bewustelik te groei en hulle lewe geïntegreerd te leef.

OPSOMMING SESSIE 3: GESONDE SIEL EN GEES

In haar derde aanbieding fokus prof Yolanda Dreyer op die rol van spiritualiteit en estetiese ervaring in die strewe na heelheid. Sy beskryf spiritualiteit as 'n stille, maar kragtige lewensoriëntering wat die alledaagse lewe onderlê en mense help om sin te maak van wat met hulle gebeur.

Navorsing wys, volgens Dreyer, dat religieuse of spirituele *coping* unieke bydraes lewer wat verder strek as gewone psigiese hanteringsmeganismes. Wanneer spiritualiteit geïntegreer is in 'n mens se lewe – en nie bloot 'n stel godsdienstige praktyke bly nie – bevorder dit gesondheid, veerkragtigheid en welsyn. 'n Sterk spirituele lewensoriëntering help mense om beter met stres, verlies en teenslae om te gaan.

So 'n gesonde spiritualiteit word gekenmerk deur integrasie, soepelheid, differensiasie en 'n diep geloof in basiese goedheid. Dit beteken dat waardes, ervarings en praktyke bymekaar uitkom; dat mense kan aanpas by nuwe omstandighede; dat kompleksiteit en spanning verdra kan word sonder simplistiese antwoorde; en dat God, mens en skepping as fundamenteel lewe-gewend verstaan word. Hierdie ingesteldheid wek deernis – teenoor jouself en teenoor ander.

Spiritualiteit funksioneer aldus as 'n helende hulpbron: dit bring balans, bevorder integrasie en lei nie net tot genesing van wonde nie, maar tot 'n voller, ryker lewe waarin verwondering weer moontlik word. Dreyer beklemtoon dat spiritualiteit die hele mens raak – liggaam, psige en gees – en daarom noodwendig beliggaam is.

'n Belangrike deel van hierdie proses is estetiese ervaring: oomblikke van skoonheid in kuns, musiek, natuur en liturgie wat die brein en liggaam kalmeer, mense uit hulself lig en hulle verbind met iets groter as hul eie pyn. Sulke oomblikke is dikwels heilig, gaan verby blote verstandelike verwerking en help mense om nie net van pyn af weg te vlug nie, maar na iets goeds en mooi – na God – toe te beweeg.

Die aanbieding sluit af met 'n uitnodiging tot 'n persoonlike spiritualiteits- en selfsorgplan, asook 'n gesprek oor wat die kerk konkreet kan doen om ruimtes te skep waar integrasie, heling, skoonheid en geestelike verdieping moontlik word.

J: VERSLAG OOR SINODE 2025 MET BESLUITE VIR DIE AANDAG VAN KERKRADE

BRONNE:

In hierdie dokument word verwys na die volgende bronne waarin meer inligting, groter agtergrond en volledige toeligting gevind kan word:

AANLYN:

- Die **SAKELYS** vir Sinode 2025 – aanlyn beskikbaar as PDF of as Flipboek (geskik vir rekenaarskerms)
 - PDF: <https://ngkok.co.za/sinode2025/sakelys/Sakelys2025-DOKBUNDEL-finaal.pdf>
 - Flipboek: <https://heyzine.com/flip-book/sakelys-2025.html>
- Die **NOTULE** van Sinode 2025, beskikbaar as PDF of Flipboek (geskik vir rekenaarskerms):
 - PDF:
 - Flipboek:
Die notule is deel van 'n publikasie, met die oorkoepelende titel die **Handelinge van Sinode 2025**.
- Verslag F: **UITKOMSTE VAN SINODE 2025**, wat deel uitmaak van die **HANDELINGE**. Die **HANDELINGE** is beskikbaar as PDF of as Flipboek (geskik vir rekenaarskerms):
 - PDF:
 - Flipboek:
- Die **KERKORDE 2025** van Sinode Oos-Kaapland, beskikbaar as PDF of Flipboek (geskik vir rekenaarskerms):
 - PDF: <https://ngkok.co.za/kerkorde/ngkok2025/NGKOK-kerkorde2025.pdf>
 - Flipboek: <https://heyzine.com/flip-book/kerkorde2025.html>

GEDRUKTE KOPIEË

- Gedrukte kopieë van die **SAKELYS** is in September 2025 aan elke predikant en gemeente gestuur.
- Die **HANDELINGE** en **KERKORDE** word ook gedruk en word in Maart 2026 aan predikante en gemeentes versend.

1. INLEIDING

1.1 Die **doel** van hierdie verslag is om kerkrade op hoogte te bring met die inhoud, besprekings en besluite van Sinode Oos-Kaapland 2025.

1.2 Kerkrade regoor die sinodale gebied het 180 predikante en kerkraadslede afgevaardig na die sinodale vergadering wat van 13 tot 16 Oktober 2025 te Willows Konferensiesentrum in Nelson Mandelabaai plaasgevind het.

1.3 Wat nou volg, is daarop ingestel om kerkrade, bedieningsleiers in gemeentes en lidmate kortliks op hoogte te bring met die temas en gesprekke wat by Sinode 2025 plaasgevind het.

2. GOD SE BEWEGING - MET ONS EN DEUR ONS

2.1 Oorsig

2.1.1 Die Storiemuur (die Sinode en land se verhaal sedert 1990) het tydens Sinode 2025 as 'n sentrale raamwerk gefunksioneer. Binne hierdie verhaal het die NG Kerk in Oos-Kaapland haar reis saam met God oor die afgelope dekades geïnterpreteer.

2.1.2 Die Storiemuur is nie bedoel as 'n volledige geskiedskrywing nie, maar as 'n geloofsgetuigenis wat God se getrouheid, leiding en teenwoordigheid in tye van verandering, ontwrigting, spanning en vernuwing belig. Afgevaardigdes het getuig dat hierdie proses gehelp het om perspektief te kry op die huidige uitdagings en om hoopvol na die toekoms te kyk.

2.1.3 Wanneer ons uit ons verhaal bewus raak hoe God by ons teenwoordig is, verkry ons insig en moed om God verder langs hierdie selfde pad in ons streek na te volg.

2.1.4 Die Sinode het gemeentes en ringe uitgenooi om plaaslike storiemure te ontwikkel as 'n geestelike praktyk van luister, onthou en onderskei. Sulke prosesse kan gemeentes help om identiteit te versterk, geloofsgesprekke te verdiep en God se werk in hulle eie konteks raak te sien.

2.1.5 Vir verdere lees: Sakelys 2025, par. 10, bl. 96–135.

2.2 Probleemstorie versus God se verhaal

2.2.1 In gesprekke soos hierdie is die versoeking om in die probleemstorie vas te val eerder as om die alternatiewe verhaal van God se aksie te volg.

2.2.2 Sinode 2025 het die werklikheid van krimpings, vermoeidheid, finansiële druk en onsekerheid eerlik erken. Hierdie realiteite vorm deel van wat tydens die Sinode as die probleemstorie beskryf is. Die Sinode het egter duidelik onderskei dat wanneer hierdie verhaal oorheersend raak, dit die kerk se identiteit, verbeelding en roepingsenergie ondermyn.

2.2.3 Daarteenoor is die alternatiewe verhaal beklemtoon: die verhaal van God se voortgaande aksie. Hierdie verhaal nooi gemeentes en leiers om waarderend te luister na waar God reeds aan die werk is, en om roeping en gehoorsaamheid voor selfbehoud te stel. Kerkrade word aangemoedig om hierdie alternatiewe verhaal doelbewus te help raaksien en verwoord.

2.2.4 Vir verdere lees: Verslag F: Uitkomst van Sinode 2025, par.6.1 tot 6.3.

3. DIE OOS-KAAPSE GESKIEDENIS

3.1 Sinode 2025 het ook stilgestaan by die konteks van die Provinsie Oos-Kaap en die breër NG Kerk. Dit is die ruimte waarbinne gemeentes geroep is om kerk van die Here te wees.

3.2 Die geskiedenis van die provinsie, met al die spanning, pyn en oorlog, verbind met ekonomiese realiteite, het ons gehelp om realisties te bly. Dit onderstreep ook dat God kragtig werk wanneer ons swak is.

3.3 Ons beleef steeds die nagevolge van uitgebreide sosiale ingenieurswese in die 19e eeu, wat gelei het tot die vestiging van die Britse setlaars, tien grensoorloë, die koms van die Duitse setlaars, die vestiging van die Mfengu (ontwortelde Xhosa-stamme), die Xhosa-"volksmoord" en die Groot Trek. Tog stem hierdie realiteit ons fyn in om te begryp wat ons taak vandag is: die Here roep ons om deel te neem aan Sy herstel van die gebroke wêreld deur sout en deur suurdeeg te wees.

3.4 Baie afgevaardigdes het tydens die Sinode getuig dat hulle vir die eerste keer begrip ontwikkel het vir die geskiedenis en konteks van die provinsie.

3.5 Vir verdere lees: Sakelys 2025 punte 4 tot 9, bl. 82-95.

4. DIE OOS-KAAPSE KONTEKS

4.1 Sinode 2025 het omvattende aandag gegee aan die huidige konteks van die Oos-Kaap. Hierdie konteks word gekenmerk deur historiese ongelykheid, wydverspreide armoede en werkloosheid, maar ook deur groot potensiaal, veral onder jongmense. Afgevaardigdes het besef dat die NG Kerk se huidige voetspoor nie altyd met bevolkingsverspreiding ooreenstem nie, wat nuwe missionale vrae en geleenthede oopmaak.

4.2 Die Sinode het beklemtoon dat God juis binne hierdie komplekse konteks aan die werk is. Kerkrade word uitgenooi om bediening diep in hierdie plaaslike werklikhede te anker en God se aksie dáár raak te sien.

4.3 Vir verdere lees: Sakelys 2025, par. 9.1–9.6, bl. 82–96; Handeling F Uitkomst van Sinode 2025, par. 9.

5. BRIEF VAN DIE “APOSTEL PAULUS”

5.1 Die sogenaamde “Apostel Paulus se Brief”, geskryf deur prof. Piet Naudé, het tydens Sinode 2025 as ‘n geestelike gespreksgenoot gedien. Naudé het Paulus aan die woord gestel asof hy uit die eerste eeu na Christus leiding aan ons gee hoe om getrou aan die evangelie kerk te wees.

5.2 Die brief roep gemeentes op om hulle identiteit te herontdek as “briewe van Christus” wat God se genade en waarheid in die wêreld beliggaam. Afgevaardigdes het ervaar dat die brief help om fokus te verskuif van strukture en konflikte na roeping, eenheid en gehoorsaamheid.

5.3 Kerkrade kan hierdie brief doelbewus gebruik as ‘n gespreksraamwerk oor bediening, samewerking en volharding, veral in ‘n tyd van verandering en toenemende uitdagings.

5.4 Vir verdere lees: Sakelys 2025, Bylaag E1, bl. 161–170; Handeling F. Uitkomst van Sinode 2025, par. 7.

6. SENTIMENT-ANALISE: TERUGVOER VAN AFGEVAARDIGDES

6.1 ‘n Sentiment-analise is ‘n sistematiese ontleding van deelnemers se geskrewe of mondelinge terugvoer om die gevoelstoon, ingesteldheid en emosionele klimaat van ‘n byeenkoms of dokument te bepaal. Dit identifiseer positiewe, negatiewe of neutrale houdings en trek patrone uit temas soos hoop, bekommernis, dankbaarheid of vasberadenheid. Die doel is om die hartklop van die vergadering of teks (bv. terugvoer) vas te vang en beter te verstaan hoe mense die ervaring, inhoud en betekenis daarvan beleef het.

6.2 Die terugvoer van afgevaardigdes dui op ‘n oorwegend positiewe, hoopvolle en roepingsgerigte ingesteldheid. Alhoewel uitdagings eerlik benoem is, het ‘n sterk ervaring van God se teenwoordigheid, veral deur liturgie, gesprek oor die Bybelteks (Matteus 28) en luisterprosesse, die Sinode gedra. Hierdie emosionele en geestelike toon dui op ‘n kerk wat besig is om te skuif van oorlewing na onderskeiding.

6.3 Uit die terugvoer kom belangrike tematiese kontraste na vore, wat aandui dat afgevaardigdes se belewenis in werklike ervaring begrond is:

1. Hoop vs. moegheid – ‘n sterk hoopvolle energie bots soms met moegheid oor strukturele uitdagings, kleiner wordende gemeentes en beperkte hulpbronne.

2. Verandering vs. behoud – daar is ‘n opregte bereidheid tot vernuwing, maar ook ‘n spanning tussen nuwe denkprosesse en gevestigde patrone.
3. Diversiteit vs. eensgesindheid – ringe en afgevaardigdes vier verskeidenheid, maar voel ook die spanning van uiteenlopende kontekste, tale en ekonomiese realiteite.
4. Geestelike afhanklikheid vs. Praktiese oorlewing – ‘n dinamiek tussen geloofsvertroue in God se voorsiening en die praktiese las van finansiële en menslike hulpbronne.
5. Nederigheid vs. Drang tot aksie – die begeerte om te luister en onderskei loop saam met die roeping om daadwerklik te doen en nuwe paaie te stap.

6.4 Vir kerkrade is dit ‘n belangrike aanduiding van die geestelike klimaat waarin besluite geneem is en waarin die kerk die toekoms tegemoetgaan.

6.5 Vir verdere lees: Verslag F: Uitkomst van Sinode 2025, par. 1 en 2, bl. 1–4.

7. AMPSVERBREIDING: BEDIENAARS, DIENSLERAARS EN PREDIKANTE

7.1 Sinode 2025 het ampsverbreding bevestig as ‘n noodsaaklike ontwikkeling binne ‘n veranderende bedieningslandskap. Die Sinode het bevestig dat die klassieke bediening van die predikant steeds sentraal bly, veral ten opsigte van Woordverkondiging, sakramente, geestelike leiding en toerusting. Terselfdertyd is erken dat die werklikheid van minder predikante en kleiner gemeentes nuwe bedieningsvorme noodsaak.

7.2 Ampsverbreding behels die doelbewuste erkenning en ontwikkeling van verskillende bedieningsrolle, insluitend bedienaars en diensleraars, binne die raamwerk van die Kerkorde. Hierdie benadering verdiep en verbreed bediening, eerder as om dit af te water. Kerkrade speel ‘n sleutelrol in die onderskeiding van gawes, opleiding van mense en die skep van duidelike verantwoordelikhede.

7.3 Vir verdere lees: Sakelys 2025, Verslag A4, par. 18, bl. 113–114; Sakelys 2025, Verslag A3, par. 4.4, bl. 59; Handeling 2025 F. Uitkomst van Sinode 2025, par. 10.

8. MEER OOR BEDIENAARS

8.1 Die Kerkorde maak voorsiening vir Bedienaars as deel van ‘n breër verstaan van bediening in die kerk. Sinode 2025 het bevestig dat hierdie reëlins gemeentes help om verantwoordelik en buigsaam te reageer op plaaslike bedieningsbehoefte. Bedienaars funksioneer altyd in verhouding met die kerkraad en binne sinodale riglyne.

8.2 Vir kerkrade bied hierdie reëlins die geleentheid om bediening plaaslik te organiseer op ‘n wyse wat volhoubaar en kontekstueel verantwoord is.

8.3 Vir verdere lees: Sakelys 2025, Verslag A4, par. 18, bl. 113–118; Handeling 2025, par. 10.

9. VERDERE HANTERING VAN SGV-ASPEKTE

9.1 Die Sinodale Kommissie en Dagbestuur het in opdrag van Sinode 2021 in die reses deurlopend aandag aan die hantering van die Algemene Sinode se besluite rondom selfdegeslagverbintenisse (SVG) gegee.

9.2 Daar is onder meer ‘n opname onder gemeentepredikante gedoen, kerkraadsbesluite oor die saak is verreken en die besluite van ander sinodes is ook verreken. Die saak is ook by meer as een rondte padberade met predikante en kerkraadslede teenwoordig deurgesels.

9.3 ‘n Volledige **verslag oor die proses** is vervat in Sakelys Bylaag A2.2 bl. 46–54.

9.4 Sinode 2025 het gevolglik die volgende besluit geneem:

Besluite oor die verdere hantering van die Algemene Sinode se SGV-besluite:

1. Die Sinode neem kennis van die indringende wyse waarop die Algemene Sinode se SGV-besluite sedert 2021 in ons sinodale gebied hanteer is, en
2. spreek dank uit teenoor alle leraars, lidmate en kerkrade wat aan die prosesse deelgeneem het.
3. Die Sinode moedig lidmate, leraars of kerkrade wat bystand nodig, aan om by die Sinodale Kommissie se dagbestuur aan te klop, en
4. besluit dat geen verdere besluite of aksie nodig is nie.

10. DIE HANDEVAT-PROSES

10.1 Die Handevat-proses is tydens Sinode 2025 bevestig as 'n belangrike begeleidingsraamwerk vir gemeentes en ringe. Die doel van Handevat is om gemeentes te help om sinvol met mekaar saam te werk om bediening te beveilig of te verbeter.

10.2 Dit help veral gemeentes wat vasgeloop, moeg of onseker is. Gemeentes word begelei deur 'n relasionele proses van luister, onderskeiding en ondersteuning ter wille van konstruktiewe samewerking.

10.3 Handevat is nie 'n tegniese of bestuursoplossing nie, maar 'n geloofsproses waarin gemeentes gehelp word om hulle probleemstorie te herken en saam die alternatiewe verhaal van God se werk te ontdek. Ringe speel 'n sleutelrol in die fasilitering van hierdie proses.

10.4 Voorbeelde: Op Stutterheim en in Nahoon-gemeente te Oos-Londen is gemeentes in aktiewe handevatprosesse betrokke. As leerervaring vir ander gemeentes word die wyse waarop die proses gestruktureer word oorsigtelik in die Sakelys uiteengesit.

10.5 Vir verdere lees: Sakelys 2025 Verslag A3, Begeleiding, par. 12, bl. 72-74.

11. RINGSPROJEKTE

11.1 Uit die sinodale heffing wat gemeentes jaarliks aan die Sinode oorbetal word 'n persentasie geoormerk vir koninkryksprojekte wat deur Ringe geloods word. Ringe dien jaarliks projekaansoeke aan en die Sinodale Kommissie keur daarop 'n toekenning vir die projek goed.

11.2 Sinode 2025 het ringsprojekte bevestig as belangrike ruimtes vir samewerking, ondersteuning en missionale betrokkenheid. Ringsprojekte stel gemeentes in staat om hulpbronne te deel, saam te leer en nie in isolasie te bedien nie. Hierdie projekte kan fokus op diakonaat, jeugbediening, opleiding, gemeenskapsontwikkeling of gedeelde administrasie.

11.3 By Sinode 2025 het ons teruggekyk op 21 jaar van implementering. Oor hierdie periode het die Sinode R14,6 miljoen hiervoor beskikbaar gestel. 'n Oorsig oor die fondse en projekte verskyn in die Sakelys by Verslag A4, bl. 103-108, pt. 14.

11.4 Kerkrade word aangemoedig om ringsprojekte as 'n integrale deel van hulle roeping te beskou en aktief daaraan deel te neem.

11.5 Vir verdere lees: Sakelys 2025 Verslag A2 bl. 37 pt. 2; Verslag A4, bl. 103-108, pt. 14, Bylaag A4.3 bl. 130-139; Handeling 2025, par. 16.

12. VOORTGESETTE BEDIENINGSONTWIKKELING EN KERKRADE SE ROL

12.1 Sinode 2025 het voortgesette bedieningsontwikkeling bevestig as 'n kernverantwoordelikheid van die kerk. Predikante, bedienaars en lidmate het voortdurende toerusting nodig om getrou en kreatief in 'n veranderende konteks te bedien.

12.2 Kerkrade speel 'n sleutelrol deur ruimte te skep vir leer, refleksie en groei, en deur 'n kultuur van voortgaande ontwikkeling te bevorder.

12.3 Predikante moet jaarliks 50 VBO-punte verdien. Die Kerkorde ken spesiale verlof vir hierdie doel goed.

12.4 Vir verdere lees: Sakelys 2025, toepaslike beleidsparagrawe; Handeling 2025, par. 12.

13. DIE GELOOFSREIS VAN DIE SENTRUM VIR GELOOFSONTWIKKELING

13.1 Die Geloofsreis van die Sentrum vir Geloofsontwikkeling bied 'n raamwerk om geloofsvorming sistematies en doelbewus te ondersteun. Sinode 2025 het hierdie raamwerk bevestig as 'n waardevolle hulpmiddel vir gemeentes.

13.2 Kerkrade word aangemoedig om die Geloofsreis te gebruik om geloofsvorming plaaslik te struktureer en te verdiep.

13.3 Vir verdere lees: Sakelys 2025, betrokke paragrawe; Handeling 2025, par. 13.

14. DIE IN PAS-PROSES

14.1 IN PAS is bevestig as 'n praktiese hulpmiddel om gemeentes te help om in pas te kom met hulle konteks, kapasiteit en roeping. Die proses fokus op luister, realistiese beplanning en aanpasbare optrede.

14.2 Vir kerkrade bied IN PAS 'n raamwerk om oor moeilike besluite te gesels sonder om in krisis te verval.

14.3 Predikante en diensleraars word aangemoedig om in te skakel by die jaarlikse IN PAS leergemeenskap wat in die Sinode aangebied word.

14.4 Vir verdere lees: Sakelys 2025 Verslag A3 bl. 63-65, pt 8; Handeling 2025, par. 14.

15. ROETEMERKERS

15.1 Roetemerkers is 'n belangrike praktiese innovasie in die NG Kerk met 'n deeglike teologiese begronding in die Gereformeerde verstaan van die verbond. Dit neem geloofsvorming by jongmense ernstig op, op so 'n wyse dat geloofsoordrag betekenisvol plaasvind.

15.2 By die vergaderings van die Algemene Sinodes van 2019 en 2023 is indringend nagedink oor jeugbediening en belydenis van geloof. Verder dien roetemerkers ook die lewenslange reis van groei en geestelike vorming van elke dissipel van Jesus.

15.3 Ten einde jeugbediening op 'n hegte Bybels-teologiese grondslag te plaas, is die konsep van roetemerkers ontwikkel.

15.4 Verslag A3 pt. 11, bl. 69-72 bevat 'n boeiende opsomming van roetemerkers.

16. SINODALE BELEID OOR DIE HANTERING VAN FONDSE IN GEMEENTES

16.1 Sinode 2025 het die belang van deursigtige, verantwoordelike en etiese finansiële bestuur bevestig. Goeie rentmeesterskap is onlosmaaklik deel van die kerk se getuienis en geloofwaardigheid.

16.2 Kerkrade word herinner aan hulle fidusiêre verantwoordelikheid in die hantering van fondse.

16.3 Die Sinode het die volgende beleidsbesluit geneem:

- 1. Die Sinode keur die volgende beleid goed en beveel dit aan ringe en kerkrade vir implementering in gemeentes aan.**
- 2. Kerkrade word versoek om hul interne prosesse om geld te hanteer self te laat kontroleer, met volledige verslag aan die kerkraad.**

Voorgeskrewe beleid: Finansiële kontroles in gemeentes

- 1. Die Sinode het bewus geword van verskeie ongelukkige situasies in gemeentes wat fondse deur interne diefstal verloor het.**
- 2. In die lig hiervan is die Sinodale Kommissie vir Fondse versoek om riglyne te formuleer vir die hantering van fondse in gemeentes.**
- 3. Die risiko lê op meer as een terrein:**
 - Tussen die ontvangs van kontant en die uitskryf van 'n gemagtigde kwitansie vir daardie fondse
 - Die uitskryf van die kwitansie en die bank van fondse
 - Die uitbetaling van fondse aan ongemagtigde begunstigdes.
- 4. Voorsorgmaatreëls:**
 - Die beste voorsorgmaatreël is om altyd te verseker dat meer as een persoon fondse hanteer totdat 'n gemagtigde kwitansie daarvoor uitgeskryf word. Waar 'n diaken fondse kollekteer, moet dit onverwyld in die skenker se teenwoordigheid aangeteken en deur die skenker onderteken word. Fondse wat tydens eredienste gekollekteer word, moet altyd deur minstens twee persone hanteer word totdat dit klaar getel en die bedrag aangeteken is.
 - Direkte elektroniese betalings moet deur meer as een persoon hanteer word: die transaksie moet deur een persoon opgestel en deur 'n ander gemagtig word.
 - In die magtiging van transaksies moet verseker word dat die fondse aan die korrekte begunstigdes uitbetaal word.
 - Alle fondse moet deur die gemeente se amptelike bankrekening vloei. Kontant wat ingesamel is, moet eers gebank word voordat uitgawes daarmee betaal word. Hoewel bankkoste op kontant dikwels hoog is, moet hierdie prosedure steeds gevolg word.
 - Die kerkraad moet die aanstelling van die ouditeurs of ander professionele rekenkundige hanteer, en verseker dat die gemeente se boeke inderdaad deur daardie ouditeurs of rekenkundiges nagegaan is.
 - Die gemeente se geouditeerde inkomstestaats (Vorm B) en auditverslag moet tydens 'n kerkraadsvergadering goedgekeur en daarna onderteken word. Dit word dan jaarliks voor 30 Junie aan die ringskriba en sinodale kantoor gestuur.

17. WYSIGINGS AAN DIE KERKORDE WAT GEMEENTES RAAK EN DIE UITGAWE VAN 'N NUWE KERKORDE

17.1 Sinode 2025 het wysigings aan die Kerkorde goedgekeur wat groter duidelikheid, toepaslikheid en buigsamheid beoog. Die uitgawe van 'n opgedateerde Kerkorde is bevestig.

17.2 Kerkrade word aangemoedig om die nuwe Kerkorde deeglik te bestudeer en dit as 'n hulpmiddel vir bediening te gebruik.

17.3 Die Kerkordeboek is aanlyn beskikbaar:

- As PDF (vir aflaai en uitdruk): <https://ngkok.co.za/kerkorde/ngkok2025/NGKOK-kerkorde2025.pdf>

- As Flipboek (vir rekenaarskerms): <https://heyzine.com/flip-book/kerkorde2025.html>

Ons bid die Here se seën oor ale gemeentes af.

Ds Danie Mouton
Direkteur Sinode

SINODE VAN DIE
NG KERK IN OOS-KAAPLAND
HANDELINGE

Veertiende vergadering
gehou van 13-16 Oktober 2025

